

B.L.
Munedoar

iblioteca
Regio
lunedoar

FLACARA

Nr. 8 (33) — 15 APRILIE 1964

Mezinii crescătoriei.
Dar numai pentru scurt
timp, deoarece incubatoarele
eliberează, urdu după alta,
asemenea recolte. Crescătoare
Eugenia Foca de la
gospodăria de stăpânire
Panteimon îi îngrijește
cu dragoste, să crească
mari și dolofani.

COPERTA I-a : Pentru sezonul de vară, colectivul fabricii „S. M. Kirov” din București a pregătit noi sortimente de încălțăminte durabilă și frumoasă. În cursul lunii mai, ele vor fi puse în vânzare prin magazinul „Confecția” din Calea Victoriei nr. 20.

COPERTA IV-a : Primăvara, pe drumul de munte ce duce de la Buru spre Abrud.

URGENTA ÎNȚIIA...

La 1 martie '54 sectorul I al S.M.T. - Marghita din regiunea Oradea era gata cu reparațiile. Trei brigăzi de tractoriști și o duzină de tractoare „K. D. - 35” așteptau în neastîmpăr dispoziția de ieșire în campanie. Mecanicul de sector, Ion Breban, un bărbat de o înfățișare potrivită, cu un temperament iute, se prinsese și el în întrecerea pornită la chemarea S.M.T. - Nușfalău, care inițiasă o întrecere între toate stațiunile din regiune. Breban organizează o consfătuire cu șefii de brigadă și cu tractoriștii din sectorul lui și împreună hotărăsă să nu se lase întrecuți de nimeni și pînă la 1 martie să fie gata cu reparațiile și recepția mașinilor.

Mecanicul de sector își organizează oamenii în două echipe; aplicînd în parte metoda Bugacev, acestea lucrează într-o continuă întrecere. N-a lipsit nimeni în tot timpul reparațiilor; n-au precupețit nici un efort.

Cu greu, timpul începea să se umineze, să se încălzească. Pe timpuri stăruia încă zăpada. În curtea largă a stațiunii, peste albul zăpezii, năvăliseră tractoarele în rodaj. Cu ciudă, parcă, aici în stațiune deocamdată, iarna era încălcată, frământată în roți și în enile — era speriată și pusă pe fugă.

Pe ziua de 8 martie, brigăzile eșeau, în sfîrșit, după atîta așteptare, în campanie. În dimineața nsoțită, caldă, brigăzile se înirau, strălucitoare, una după alta — stoluri terestre, vestitoare ale primăverii. Șoseaua largă, zvîntată, cîmpurile aburînd de jurnprejur, imbiau la drum. Tractoriștii se simțeau ca păsările căpate din colivie. Fiecare brigadă înainta spre locurile ei cu așteptarea să fie prima între toate celelalte. Și toate erau hotărîte ca S.M.T.-ul lor să lase primul, fruntaș între celelalte stațiuni.

Brigada I-a K. D. - 35 din sectorul mecanicului Breban, — cu tractoriștii Francisc Voduş, Emeric Bot, Ion Silaghi, Anton Toth și cu șeful de brigadă Babuț Iosif — primise planul de lucru pentru gospodăria colectivă Moara în Rături și pentru gospodăria Bramu. La plecarea din stațiune, tractoriștii chemaseră la întrecere toate celelalte brigăzi. După scoteliile lor, tractoriștii lui Iosif Babuț se tem mai mult de brigada a -a I.A.R., care i-ar putea întrece. Anton Toth, așa cum îl cunoaște abuț, e un băiat capabil, dar încă se mișcă puțin cam încet.

Dimineața se îmbracă cu greu. Și el, și Silaghi, fiind firi vesele, glumețe, leagă cel mai ușor prieteniiile cu colectivității, cu întovărășitii, cu țărani individuali.

Silaghi a devenit, însă, tocmai acum, în pragul primăverii, mai trist, mai tăcut. Babuț știe ce are: încă din vară, Silaghi îndrăgise o fată din brigada de cîmp de la Rături. Iarna, toată iarna, a iubit-o în tăcere, făcînd planuri pentru primăvară. Acum, la ieșirea în campanie, Silaghi aflase că fata vorbește cu altcineva.

Pe Voduş, șeful de brigadă îl socotește drept cel mai pregătit în ce privește tehnica. Cu toate că i se dau tractoarele de care alții se feresc, Voduş le primește și le face să meargă ca și cele noi. Ciudat, însă, acest Voduş a refuzat să se ducă la școala de șefi de brigadă. „Nu sînt stăpîn pe toate cunoștințele, ca să pot avea răspunderea unei brigăzi” — a motivat el și și-a luat angajamentul să cunoască în anul acesta bine motoarele, pentru ca să poată fi trimis la școală.

La celălalt tractorist, Emeric Bot, șeful de brigadă nu-i place că mină prea tare mașina, o chinuie. ...Coloana de patru K. D.-uri, cu pluguri și agregate, cu o cisternă și vagonul-dormitor, se apropie de Moara de Rături. Cerul curat, înalt, oglindește în azuriu fața pămîntului, investimintată într-un început de verde proaspăt. Turme cu miei înfloresc verdele cîmpiilor. Pe șosea trec dinspre vreo gară grupuri de bărbați și femei: unii duc legături de pomi tineri pentru răsădit în grădini.

La marginea satului le ieși înainte brigadierul Meheș.
— Dar, știți, nu cred că putem începe: pămîntul e încă plin de apă.

Tractoristul francisc Voduş, unul dintre cei mai buni tehnicieni ai stațiunii.

Tractoriștii își aleseră locul taberei, Babuț îi lăasă să facă întreținerea mașinilor, să se pregătească, iar el, împreună cu Meheș, cu președintele gospodăriei, Hotea Gheorghe, cu agronomul de sector și cu cîțiva colectivități, plecară să cerceteze tarlalele.

În soarele după amiezii pămîntul aburea din belșug.

— O să facem o întrecere cu brigada voastră de cîmp — spuse Babuț

— și o să încheiem contract. Am stabilit un număr de angajamente reciproce ca să dăm mai bună recoltă.

— Primim bucuroși și ne-om ține de angajament — răspunse Meheș. Aici lucrez chiar eu cu brigada...

Cu tractorul său, Silaghi porni o brazdă de încercare. Oamenii se înșiraseră în urma lui. Plin de apă, pămîntul se întorcea greu, toropit încă de somnul iernii. Se întindea în lungi curele lucioase.

— Trebuie să mai așteptăm — hotărî agronomul de sector, privind atent cîmpul întins în care se înșirau rîndurile negre de grămajoare de gunoi de grajd.

— Așteptăm — vorbi dezamăgit Babuț. Nu vrem să stăm, însă. Unde am putea ara? — îl întrebă pe agronomul de sector.

— Aveți contracte cu mulți individuali: o să se poată ara la acei dintre ei care au loturi pe locurile mai înalte — îl asigură agronomul.

Mulțumit că știe ce are de făcut, Babuț se întoarse la brigadă. Se înserase. Pe cerul senin cu nuanțe verzui sclipeau stele mici, albe și îndepărtate. Tractoriștii își aranjaseră plăcut vagonul-dormitor, curățiseră tractoarele, pre-

gătiseră plugurile. Aduseseră de la colectivități lemne și un topor: făcuseră focul în sobița din vagon...

Duminică făcură întreținerea tehnică a mașinilor. Timpul se păstrase cald și frumos. Luni dimineață porniră cu toate patru tractoarele în tarlăua colectivităților. Abia acum simțiră că ei, primii și în stațiune, și în regiune, trag primele brazde în campania aceasta.

Înainte tractoarelor mergeau pe ogoare patru grape trase de cai voinici și curățau terenul de buruieni și de rămășițele strujenilor de porumb; nivelau locul. În urma lor, cîțiva colectivități împrăștiu cu furci de fier grămezile de gunoi de grajd cărat aci toată iarna. Aburi iuți de gunoi se ridicau în văzduh. Veneau apoi tractoarele, fiecare într-o parcelă, în brazdă separată — pentru ca nu cumva oprirea unuia să stînjenească mersul celorlalte. Nu se oprea însă nici un tractor — abia porniseră. Arau la 18—20 cm. adîncime. După pluguri, tractoarele aveau agățate grape mari de fier, care sfărîmău pămîntul. În urma tractoarelor, colectivității băgaseră semănătorile trase de cai puternici. În rînduri dese de 7 cm., cum le arătase agronomul Lunean, semănau orz de primăvară. La cîteva ceasuri, o căruță venea din sat, încărcată cu saci, și împărțea celor patru semănătoare grînele de sîmîntă, alese, tratate cu gernisan. Alte grape, trase de cai, veneau încet pe urmele semănătorilor.

Cîmpul întreg cuprins de freamăt, oameni, mașini și vite, se mișcau, alunecau vioi, uniform, mereu în aceleași planuri, acoperind fața pămîntului cu un covor pufos, curat și sclipitor în soare. Agronomul de sector și Babuț treceau pe la fiecare tractor, ob-

servau cum lucrează, apoi se duceau să ajute colectivităților. Lucrul mergea. Voduş își simțea tractorul lunecând ușor, pe-aproape cu pământul, mîngîindu-l. Numai pe locurile unde fuseseră împrăștiate grămezile de gunoi mai era zăpadă și pământul, înghețat încă, făcea mici blocuri dure: tractoarele se poticeau în ele ca în niște rădăcini și tractoriștii trebuiau să umble cu toată atenția, să nu rupă plugurile. Li necăjeau aceste blocuri înghețate, dar într-o zi-două, în restul ogoarelor, aceste urme ale iernii aveau să dispară. Sticleți harnici la fluierat cîntau și lăpăiau împrejurul tractoarelor, apoi peste semănături. O ciocirle sărea mereu înaintea tractorului lui Bot, apoi se înălța, cîntîndu-i tractoristului, se ducea pînă în soare și venea iar în jos, obosită, vorbindu-i bucuroasă, în graiul ei. Emeric Bot n-avea însă grija ei: el își pusese în gînd să-i întrecă din prima zi pe toți ceilalți din brigadă și stăruia să-și țină hotărîrea.

La prînz, pontatorul Alexandru Kiss le-a adus mîncarea acolo în brazdă. A mîncat întii Emeric Bot — să scape de-o grijă — și cît timp a mîncat el, șeful l-a înlocuit pe tractor. A coborît apoi Voduş să mînce și Babuț l-a înlocuit. Astfel, tractorul nu stă și, totodată, șeful brigăzii verifică mersul fiecărui motor.

Voduş are un necaz: descoperă abia acum că n-a făcut destul rodajul tractorului și că de aceea nu-l poate mîna decît cu viteza înfîia. Li condamnat să meargă încet, să rămîie în urmă și nu știe cum să iasă din încurcătura. Rabdă, nădăjduind că, într-o zi, două, va trece și această greutate.

La tractorul lui Bot — „lui Bot îi place să chinuie mașina!” — șeful de brigadă a descoperit o bătaie tulbură: discară va trebui să vadă inductorul...

Venind de la celelalte brigăzi, Breban, mecanicul de sector, se oprește la tractoarele lui Babuț. Șeful de brigadă tocmai reglează plugul la tractorul lui Toth. Breban știe că, dacă Babuț e aici, el nu are mare lucru, dar e datoriu lui să umble de la o brigadă la alta. Vrea să stea puțin de vorbă cu Voduş, să-l întrebe cum merge treaba.

— Celelalte K. D.-uri au început să are? îl întreabă, înainte, Voduş.

— Au început — îi răspunde Breban. La voi cum merge?...

Breban îi face semn să oprească o clipă, fiindcă nu se pot înțelege în zgomotul tractorului.

— Merge! — răspunde Voduş și încearcă să bage tractorul în viteza a doua. N-am timp să stau, că am rămas în urmă... Acum vine pontatorul!...

Seara răsărea, de după dealuri, luna, în filigram subțire de argint. De la un șantier veneau în pustă cîntece și chiote. Licăreau roiri tremurătoare de lumină. Undeva, în șesul unit cu văzduhul crud, în aceeași culoare aburoasă a pământului, aluneca un tren. Stîngace, speriate de ele înșile, se înălțau glasurile bufnițelor.

Tractoriștii nu aveau de gînd să întrerupă lucrul. Fiecare căuta din ochi celelalte tractoare. Cu un far așezat în fața tractorului, cu alt far în urmă, cu lumina revărsată peste pluguri și agregate, umblă în tîhnă, apar și dispar printre colinele taralelor, fac să răsune cîmpul, gol, ca de cînte-

cele neastîmpărate ale unor pit-palaci uriași, ieșiți la sindrofie. Oprit în mijlocul cîmpului, în drum de la un tractor la altul, Babuț privește lunecarea ciudată a farurilor, ascultă duduitul motoarelor, înginarea unui cîntec: intră în pieptul lui, odată cu aerul, cîmpul, imensitatea nopții și măreția, frumusețea muncii lor.

Au trecut de multă vreme orele de lucru; le-ar spune băieților să se oprească, dar nu se îndură. Și el, dacă ar fi pe tractor, la fel ar întîrzia. „În țară, încolo, îi zăpadă — se gîndește. Ce-or fi făcînd oamenii acolo?... Se frîmîntă, se îngrijorează? Nu pot lucra? Dușmancă, iarna s-a întins ca o dihanie peste țărini și nu se mai ridică, nu-l lasă pe oameni să-și lucreze pământul. Va trebui să terminăm aici și să mergem să-i ajutăm...”

Tîrziu, Bot observă cum un tractor iese din drumul lui și se îndreaptă spre vagon. E tractorul lui Toth. Apoi al doilea tractor, al lui Silaghi, iese și el din brazdă. Mai rămîne Voduş. Voduş așteaptă, poate, să plece și Bot, dar Bot îi hotărît să fie cel din urmă care se va opri. Cu viteza a treia, Voduş se apropie de vagon: a scăpat de pedeapsa rodajului și miine va lucra mai bine ca oricare — n-a rămas mult în urmă. Ceilalți tractoriști au făcut focul în vagon, s-au spălat și au mîncat. Au trecut apoi să-și alimenteze tractoarele, să nu-și mai piardă timpul dimineața. Pontatorul le vestește, după ce a terminat socotelile, cît au arat.

— Șaisprezece hectare. Ce ați arat acum, după ce s-a întunecat, am să văd miine. Uitați-vă, vine și Bot-flîmîndul.

Seara, Voduş și Toth cîntă din țiteră. Lui Silaghi tristețea i s-a risipit; tîrziu, cînd se întoarce Bot cu tractorul ca un armăsar acoperit de colb dintr-o goană singuratică în pustă, îl găsește citînd o carte...

Babuț nu i-a zis nimic lui Bot, i-a zis tractorului:

— Harmăsarule, știi că ai inductorul beteag și nu te grăbești să vii mai devreme! Parcă-s gardă de noapte.

A mîncat și Bot, apoi a mai stat și el pe lîngă șeful de brigadă, care nu s-a culcat pînă nu a pus la punct inductorul...

Astfel pornesc aici, una după alta, zilele primăverii...

La Sălăcea, tractoriștii trăiesc, într-adevăr, zile încordate, chinu-toare. Încearcă în fiecare zi dacă se poate ara. Colectiviștii sînt și ei prezenți acolo, la tarla. Ei vor arături bune, dar în același timp sînt îngrijorați să nu întîrzie cu semănăturile.

Seara, șeful de brigadă, Szabo, își adună tractoriștii, încearcă să discute cu ei despre întreținerea mașinilor, despre folosirea întregii capacități a tractorului.

— Ce ne tot descîinți? La ora asta ar trebui să fim cu tractoarele în brazdă — îi spun cu necaz tractoriștii. Fă ceva, dacă poți, să se zvînte pământul, să pornim...

De atîtea zile de cînd stau, au reușit doar să se sfătuiască cu colectiviștii și să se învoiască pe deplin asupra lucrărilor: vor face

După terminarea lucrului, tractoriștii brigăzii l-au își revizuiesc minuțios motoarele, punîndu-le la punct pentru lucrările de a doua zi.

semănatul porumbului și al floarei-soarelui în cuiburi dispuse în pătrat și vor face tot prașitul mecanic, cu tractoarele. Traian Olaru ară la țaranul muncitor Gavril Silvășan. Omul se străduiește să-l ajute pe tractorist să lucreze cît mai bine, să nu-i reproșeze cumva că-i pământul atît de îngust, că amețește tractorul. Silvășan a venit de dimineață cu căruța cu saci, a curățat locul cu grapa, apoi s-a ținut o vreme pe tractor, ca să-i ajute tractoristului la reglementarea plugurilor. După aceea s-a apucat de semănat. Un copil de vreo 8—9 ani a mers pe tractor — „de dragul tractorului”, spunea el. Tractoristul se gîndea însă că îl instruisse tatăl său să-l supravegheze cum ară. Ce-i drept, din loc în loc, băiețașul se dădea în arătură și măsura cu palmele lui adîncimea brazdei. La terminare, însă, Silvășan l-a ospătat și l-a cinstit pe tractorist cît se poate de bine. „Îi mare bucurie pentru noi, țarării cu gospodării individuale, că ne ajutați — spunea el — e o încurajare și un ajutor ca să scoatem și noi recolta mai bună”. Pe fața lui, privindu-și ogorul însămintat, curat ca un așternut proaspăt desfăcut, se vedea, într-adevăr, bucuria și mulțumirea.

Intr-o zi veni ră la brigăzile 8 și 9 mecanicul de sector, Horvat Stefan, și agronomul de sector.

— Azi-miine o să puteți începe să arăți, caută Horvat să-și liniștească tractoriștii.

— Colectiviștii spun că nu ne lasă să lucrăm în schimb de noapte — îi raportă Baku.

Și agronomul de sector, și Horvat au ziseră de această problemă chiar din gura unor colectiviști: „Nu se face lucru bun noaptea...”

— Aveți faruri puternice la tractoare, sinteți tractoriști pricepuți: o să le dovedim că puteți face arături bune și noaptea, ca și ziua — le răspunde Horvat.

Szabo, șeful de brigadă de la a 8-a, găsi să spuie lucrurilor pe nume:

— Colectiviștii, dacă spun unii că nu ne lasă să lucrăm noaptea, sînt îndemnați de cîțiva tractoriști șefi: unii dintre cei planificați în schimbul de noapte.

— Ia stați! — se încruntă Horvat. Cine sînt pentru ce nu vrea două schimburi?...

— Nu dau eu tractorul îngrijit de mine pe miini străine — răspunde morocănos Baku.

— Ați auzit? vorbi Szabo. Asta-i numai un motiv, dar mai sînt și altele: „Cînd ar într-un singur schimb — își zic ei — dacă mi se întîmplă o pană și pierd 2-3 ore pînă pornesc, acele 2-3 ore cît a durat reparația, eu mi le pot acoperi lucrînd mai tîrziu, în noapte. Cu două schimburi, însă, au trecut orele de lucru, vine celălalt tractorist și-ți spune: „dă-te jos să mă urc eu!” — așa că nu poți face ore mai multe, peste normă, să cîștigi mai mult.

Szabo tăcu, privindu-și muștrător tractoriștii, care nici ei nu scoaseră o vorbă — se uitau la Horvat să vadă ce spune.

— Voi v-ați prostiț de-a binelea — rise Horvat, batjocoritor. V-ați prostiț, v-ați pierdut în mărunchisuri stînd aici și așteptînd. Nu mai vedeți principalul, răspunderile mari și serioase. În toamnă nu s-a putut ara destul, că a căzut iarna repede; acuma, iarna, uite-o se lungesc ca o pacoste — și iar nu putem lucra. Vă întreb: puteți voi, schimbul vostru grozav să arăți singuri toate ogoarele din țară?...

La gospodăria din Moara de Rături, brigada I-a K. D. a terminat lucrările. Pontatorul a făcut măsurătorile, s-a făcut recepția arăturilor.

— Asta nu-mi place, că sînt ca o caravană — spune nemulțumii Emeric Bot. La cîteva zile trebui să ne mutăm. Dacă am avea 4—500 de hectare la un loc, ar putea da randament mare. Acum o să avem unde ara să nu pierder vremea?...

— La gospodăria de la Abram încă nu puteți lucra — îi vestește agronomul de sector.

— Și atunci?... o să stăm? sperie Bot.

— Nu stați. Vă deplasați la Marginea Bihorului — zece kilometri. Arăți vreo 50 de hectare la sfatul popular...

Tractoriștii se mai liniștesc au ce lucra.

— La Sălăcea au început să lucreze? — se interesează, a nu ști cîta oară, Voduş. Într-un fel, bucură că i-au întrecut pe cei de Sălăcea. I-au întrecut mult, pentru că ăia nu pot începe încă. I de altă parte, pe Voduş îl sîci mereu întrebarea, dacă îi cinsti bucuria lui: să nu poată ăia lucra numai el să-i întrecă!...

— Tu, Voduş, întrebă mereu de pre cei de la Sălăcea — îl bănuiesc

șeful de brigadă. Nu cumva tu te bucuri că ei stau și acum în marginea câmpului?...

Ceilalți tractoriști fac haz, Voduş se încrunță:

— Ei, cum dracu să mă bucur! Doar n-am bolunzit!...

Brigada lui Babuț a mai executat o manevră, la Marginea Bihorului, și a intrat serios în cele 50 de hectare ale sfatului. Încă o zi ar mai avea de lucru aici și termină. Până atunci socotesc că vor putea lucra la gospodăria colectivă și la individualii din Abramă.

Sîmbătă după amiază au aliniat tractoarele aproape de vagon, pentru întreținerea tehnică. Era o după amiază caldă, liniștită, cu cerul ușor acoperit ca de un abur. Pontatorul, fiind și frizer de ocazie, și-a întins sculele pe o lădiță și i-a ferchezuit pe băieți. După aceea, tractoriștii, în bluze, cu mînele suflecate, au trecut la întreținerea tehnică. Scurg uleiul ars și-l strîng să-l trimită — economie — la stațiune. Apoi își desfac tractoarele și le curăță. E o operație meticuloasă, plină de atenție și de grijă. Fiecare piesă este scoasă,

cercetată cu atenție, spălată și frecată bine. Spală filtrele, schimbă uleiul în baia de ulei. Șeful de brigadă, Babuț, nu lipsește de la această operație. El merge din tractor în tractor și se ocupă cu o mîgală și cu o pasiune de giuvaergiu de injectoarele tractoarelor, controlează pompele de injecție. Emeric Bot, „care chinuie mașina”, lucrează acum deasupra motorului, podidit de cea mai puternică grijă și întîrzie cu fiecare piesă, parcă s-ar ruga să-l ierte pentru cît mîină tractorul.

În timp ce ei își pregătesc mașinile, pe neobservate, cerul se acoperă cu o pîclă care se îndesește repede. Cîmpurile se întunecă. Fără să se uite prea mult pe sus, tractoriștii au simțit înnoarea, au văzut-o în luciul întunecat al tractoarelor. Și pe măsură ce pîclă se îngroașă, încercînd cerul cu iori vineți, fețele băieților se întunecă și ele; vorbele lor devin mai puține și îngrijorate.

— Dacă plouă?...

— Dacă n-ar ploua, cu viteza u care lucrăm, la 5 aprilie noi m fi gata cu campania. Am pleca să ajutăm în alte părți...

— Și dacă plouă? stăruie să întrebe Voduş...

— Dacă plouă... Cît dracu' are să plouă? Găsim, avem noi metode să intensificăm, — îi încurajează Babuț. Defectări pe teren n-o să avem — asta-i sigur; introducem schimbul de noapte...

Vremea se înnoarează însă cu tot dinadinsul, cîmpurile se întunecă tot mai mult, zburlite, parcă, de o răsuflare umedă, rece... Cad stropi rari, mărunți. Băieții continuă să-și pregătească mașinile. Nu rămîne un loc cît de mic nelustruit, neîmbăiat. Babuț a șlefuit cît a crezut el injectoarele, apoi le-a montat; verifică anumite piese a căror stare el o cunoaște la fiecare tractor...

Tractoarele sînt de-acum gata, dar a început să țîrțure uricios și înghețat. „De nu ne-ar ține cine știe cît, să nu ne-ncurce”, gîndește fiecare, abătut, în timp ce se spală și-și schimbă hainele.

— Puțin, numai, dacă plouă — și 2—3 zile tot nu mai putem ara. Și așa pămîntul fi plin de apă — își spune gîndurile Silaghi.

Și plouă, totuși. Tractoriștii se strîng în vagon...

Fără chef de vorbă, stau toți și se uită la un punct de lumină în întuneric, departe.

— Trece trenul, șoptește cineva. Ceilalți tac și urmăresc luminița aceea, care rămîne însă locului, amăgitoare.

— Noi tot avem pînă acum 25—30% realizat din plan... Cei de la Sălcea abia așteaptă să înceapă și ei și... plouă — spune Voduş.

— 30% din plan! se supără Babuț, aș vrea să-mi spui: cît înseamnă 30% din planul nostru față de planul țării întregi?!...

— Ce nu se mai apropie trenul ăla! — se supără Silaghi, parcă l-ar fi așteptat cu dinadinsul...

Luminița aceea stă mică, amăgitoare, undeva într-un fund, cine știe, agățată de o muchie de deal, de marginea unei păduri. La o vreme, mai răsare în preajma ei o altă lumină.

— Uitați-vă bine, triumfează Babuț. Sînt stelele — sînt stelele! Se înseninează — nu mai plouă. O să putem ara.

Spre aceleași puncte nestatornice de lumină cătau în noaptea aceea urită și tractoriștii amplasați în marginea ogoarelor de la Sălcea.

Tractoarele execută ultimele lucrări pe taralele gospodăriei agricole colective din Budușlău, care se întind pînă departe în zare.

„Mîine putem porni, dacă nu plouă!” S-au săturat de stat, au amorțit de șederea aceasta uricioasă de lîncezeală. Vederea pămînturilor nelucrate îi face nervoși, îi scoate din fire. Ba, pentru că nu lucrează, nesocotindu-i, probabil, prea importanți în această formă de ședere forțată, pontatorul, rutieristul, i-au mai și neglijat, i-au uitat.

Duminică a burnițat pînă aproape după amiază, apoi, cu mare trudă, a ieșit soarele și cîmpurile își schimbă fața. Soarele ardea puternic.

— La noapte se poate ara, băieți! dădu de știre Szabo, șeful brigăzii.

Într-o manevră scurtă, tractoarele pregătite de atîta timp intrară în brazdă.

— Aflați că pînă la terminare nu ne mai oprim! strigă Olaru.

Apărură și brigadierii gospodăriei și trecură repede la măsurile pentru munca de a doua zi. Toată noaptea, tractoarele făcură ocoluri mari în cîmpul luminat în auriu de lună. Luminițele farurilor aluneceau uniform, ducîndu-se și venind. Dimineața, cînd trecură ceilalți tractoriști în schimb, cei din schimbul de noapte, acoperiți de praf și de brumă ca de argint, își cercetau mulțumiți, infierbîntați, graficul orar: și Ion Pancea, și Baku, și Manea, și Traian Olaru, depășiseră cu suprafețe destul de însemnate normele.

— Noi am pornit — triumfa Pancea — dar în alte părți? În țară îi zăpadă încă... Terminăm aici, punem tractoarele pe tren și mergem să ajutăm în alte locuri!...

— Mergem — se învoi Manea. Numai, nici ei acolo să nu stea. Auzi că la un S.M.T. din regiunea Constanța n-au fost vrednici să termine pînă acum nici reparațiile!

— Noi în cîteva zile terminăm urgența întîia!

— Trebuie să dăm zor — fu de părere Horvat, mecanicul de sector — anul ăsta, toată campania are să fie tot urgența întîia...

Traian COȘOVEI

rătura trebuie terminată într-un timp mult mai scurt decît în alți ani. De aceea munca se desfășoară zi și noapte. În fotografie: a sosit schimbul de noapte al brigăzii a VIII-a.

Emeric Bot e un bun tractorist, dar și mare meșter în cîntatul la țîțeră. Adunați seara în vagonul-dormitor, după o zi de muncă rodnică, tractoriștii îl ascultă cu multă plăcere.

POEM DESPRE SERGENTUL BELATE ALEXANDRU*)

E veselie azi în sat
cum n-a mai fost decîndu-i Țancu!
Arcușele învăpălat
pe strune de violi se zbat
iar moș cîmpoi le ține hangu.

La președintele-n cerdac
întînsă-l, măre, masa lungă;
zărești în flece bărdac
lucînd pelinul porumbac,
și-n tăvi — bucate să ajungă.

Neveste vezi, purtînd cămeși
împodobite cu alții,
precumu-i portu din răzeși,
și vezi bărbați cu sumăeș
floriu, pe umerii de criță.

Să stai deoparte nu te-nduri,
că-s două sărbători de-a gata:
azi s-au sădit pe surpături
puleții noilor păduri,
iar Onofrei — mărta fata.

De-al bate calea printre chel
o săptămîină jumătate,
pînă la codrii cel merel,
dar fată c-a lui Onofrei
nu vei afla în zece sate.

Nici ochi ca ochii el căprui,
nici glas ca gralul de izvoare;
și decît ea, cîntînd vă spui,
în tot ralonul nostru nu-i
mai iscusită mulgătoare!

Cînd merge Sanda la horit,
les oamenii în drum, s-o vadă:
în păru-l noaptea s-a-mpletit,
și ruji-n chipul înălbit
parcă-s garoafe pe zăpadă.

Flăcăi, mai dați-mi un uclor
să beau, să-mi ageresc privirea,
și-apoi să spu la cititori
cărui fecior între feciori
ți fuse dată fericirea!

Măi, Gheorghieș, nu te feri!
Al vrea acum să parî cuminte;
dar cine altul îmi vrăji,
în nu știu care seri tîrzi
pe fata Istui președinte?

Păi, Onofrei mereu la Sfat,
femela lui acas' cu treaba,
iar tu, chemat ori nechemat,
tot nimereal pe la Gostat...
Acuma văz' că nu degeaba!

*) În pregătire la Editura Tineretului.

de Dan DEȘLIU

Ilustrații de N. POPESCU

Nu socoti că sînt cludor,
dar mă întreb și eu, vezi bine,
chiar n-o fi fost vreun mai frumos,
nici vreun fecior mai inimos
aici, în Țancu, decît tine?

Că știți dolni? Dolnești, ce-i drept,
și omul care te ascultă
ți moare inima în piept,
și prinde a vîsa deștept,
și nu s-alină vreme multă...

Ori că toporul cînd îl prinzi
și îl duci de sus o dată,
atîta trunchi de fag desprinzi
că poți crol din el trei grînzi
și-ți mai rămîne de-o covată?

Pesemne mierla din zăvoi,
stăpîna sihlor sihastre,
cunoaște, mai presus de noi,
cum împletirăți amîndoi
povestea dragostelor voastre...

...Dar lată: cu bărdacul plin
se-nalță vesel socru mare
zicînd: — Mi-l voia să închin!
Deci noi ne vom vedea de vin,
netulburînd a sa urare...

Așa rumîn frumos — mai rar
ca Onofrei, cîntîndă gazdă!
Precum în toamnă un stejar
îți ține țapănu frunzar
semeș, pe-a holmurilor creastă,

la fel și el, nedovedit
de greaua timpului povară,
la păr abla încăruntit,
stă drept și cată fericit
spre miadele ce-l înconjoară.

— Tovarăși dragi, îngăduiți
să zic și eu o vorbă numa!
După amar de ani trudiți
privesc cu ochi păenjenți
lumina clipelor de-acuma.

Mă uit în jur: văd masa grea
de băutură și bucate,
și oameni muncitori la ea,
și mă gîndesc la nunta mea
din alte vremuri, întristate.

Mai știți tu, Ană, cum a fost?
Se-ntoarce el către bătrîna;
aveam pădurea adăpost,
iară întregul nostru rost
putea să-l ardică cu-o mîină.

Uceniceam printre ciobani,
fecior sărman, pe munte lăinic
cu turma fraților Trifani,
înfricoșății bogătanii,
pribegi acum la codru tainic.

Anuța a fugit de-acas,
că nu vroiau ca să mi-o dele;
și, uite, mi-amîntesc ca azi
cum ne-a aflat la un popas...
Ci nu mai lăcrăma, femele!

Cinarăm jîntiță și caș,
iar soții mei făcut-au roată
sub stejerișul mărginaș,
și ne-a cîntat un cîmpolăș
și-atît ne-a fost nuntirea toată...

Mesenii tac. Peste priviri
ai zice că plutește ceața...
Din zarea tristei amîntiri
se uită Onofrei la miri
și parcă-l tremură mustața...

Apoi, paharul ridicînd,
spre tineri sprinten se îndreaptă:
— Copiii mei, — cuvîntă blînd,
păziți ca pe un lucru sfînt
orînduirea noastră dreaptă!

Mai scumpă zestre n-am dorit
să albă-n lume astă fată,
decît avutul cuvenit
pe munca dreaptă ce-a muncit,
și astăzi — iacă-mi-o bogată.

De-această zestre fiind voios
eu zic să bem, lubiți tovarăși!
Și vinul gîlgiile spumos
în oale mari — și vîforos
lăutele răsună iarăși.

Se pleacă Onofrei încet
spre Sanda lui și o sărută...
Suspînă struna mîngîiet,
iar boarea serii, prin făget,
mai șopotește nevăzută...

Cu-n braț pe după umeri, el
copila dragă o cuprînde,
apoi pe ginere la fel,
și dezmiertîndu-l ușurel
îi stringe lîngă piept, fierbinte.

Nuntași totți, încercînd
pe cite-și trei cu duloșle,
se-adună-n preajmă-le, zîmbînd,
sub revărsarea de argînt
a lunii strajnice-n țarie.

Prin stînga vin bărbații, rîu,
iar soașele prin dreapta mesel
rîzînd, țînîndu-se de brîu,
și cu colacul cel de grîu
se-arată druștele mireșii.

Al zice că-ntre fagi semeși
făcînd cerdacul răcoare,
un meșter pictor îndrăzneș
a prins icoana noli vîșei
ce-n satul nostru dă în floare...

Dar asta ce-l? Spre surpături
răsună trăznete de armă;
în urma lor la cotituri
săbatice chluituri
dulceața clipelor o sfarmă.

Știrînd prăfoasele țărni
vreo zece călăreți se-arată
în preajma fașilor bătrîni,
și cu pistoalele în mîini
înconjură cerdacul, roată...

Lăutele-au tăcut. Un vînt
de gheață peste inimi trece.
— Ce-i asta, nuntă sau comînd?
grălește, floros rîzînd
spre oamenii-unul din cei zece.

Ori nu ești vesel, Onofrei,
de-asemeni conăcarul la nuntă?
Cu mine nu poștești să bei?
Și ochii mici, de ură grei,
îi ard cu scînteiere cruntă.

Lăutul glasului dușman
bătrînu, ca lovit, tresare;
șoptesc mesenii cu alean:
— Asta-i feciorul lui Trifan,
Gavriliă, tartoru' cel mare!

Jumate sat era al lui,
de nu venea dreptate-n țară!
Acu vrea-un an, cu alți tehu
s-a tras în fundu'codrului,
străin de oameni — ca o flară.

Dar azi — la ce s-o fi-nturnat?
Pe cât s-arată — nu a bine...
Ci președintele de sfat
— Gavrilă — zice apăsât, —
aici nu-l lipsă de-alde tine!

N-am pomenit decîndu-s viu,
mistreți — la nuntă legiuită!
Zbătîndu-se pe bidiviu
rînji chlaburul fumului
în barba lui sălbătecită.

— Hei, sluga talchii prinse glas,
de cînd ajuns-a președinte...
Dar las' că și-o leși pe nas,
că multă vreme n-a rămas
și-o fi din nou ca mai-nainte!

Acuma, însă alta vreu...
ia fă-te, Gheorghileș, încoace!
Măi, secretar de utemeu,
ori nu și-am dat vestire eu
să lași țărani! noștri-n pace?

Rivnești colhoz? Colhoz să ai!
Și mirele, sub plumbul lute,
se frînge fără a zice „val”
și-n aprig nechezat de cal,
în zvon de țipete crescute,

cu arma încă fumegînd,
mai urlă-n poartă ucigașul:
— Să-ți faci colhozul în mormînt!
Și răcnetul se pierde-n vînt,
copite spulberă făgașul,

Iar vîlul norilor cernîț
învăluie o clipă luna...
Cu capu-n masă prăbușit,
feciorul cel mai fericit
a-ncremenit pe totdeauna.

Sub pieptul lui, încetșor,
se-mpurpurează pinza albă...
Căzută-l Sanda în pridvor,
iar negrul părului fuior
s-a risipit pe mîndra-l salbă...

— Săriși pe cal! detună lung
un strigăt viu, din gură-n gură;
— Să nu-l scăpăm!

S-au dus spre crîng!
Și-n pripă oamenii se strîng,
și năvălesc în bătătură,

și-ntr-un minut încăfărați
pe urma halteilor aieargă,
armați cu furci — ori nearmați
decît cu truditul braț
putînd și stîncile să spargă.

Se duc în tropotul bulac
al caiilor către pădure
ca o armată la atac, —
iar Onofrei mai stă-n cerdac
cu ochii goi — privind aiure...

Femeile, de cel ucis
se-apropie cu plînsul mare;
ci zace Gheorghileș ca-n vis,
și-n stînga pieptului deschis
un mac însingerat înfloare.

Galopul cailor s-a stîns
la cotituri... Și luna plină
albește parcă dinadins
făgașul drumului întins
pe măguri ninse de lumină...

O, lupi de codru! Ați făcut
să sîngere norodul țară;
zdrobească-vă, stînd viații scut
cu brațul ei neabătut
puterea noastră populară!

Pe masă — harta văii. Împrejur
sub flacăra gazornîței, gălbule,
stau, cercetînd al munților contur,
cel care-n zorii la luptă or să susle.

Afară cerne ploaia ca prin sită,
în coperișul caselor bătînd...
Bătrîni fagi, pe coasta povîrînită
și pleacă frunza udă la pămînt,

Iar militarii, rumeni la obraz,
spre căpitan priveșcu luare-amînte:
— Porumbocupă punctul „Intrebrazii”;
voi — poposiți la Șipotul Fierbinte.

A trela grupă — lîngă trecătoare
va sta de veghe — cît o fi să stea:
cred că pe-alcivor dasăse strecoare
bandiții în amurg către șosea.

O singură somație, ostași,
apoi deschideți focul — drept în față.
Nu șovăliți! Asemenea vrăjmași
cudinții-ar rupe noua noastră viață.

Plecarea-l hotărîită, vrasăzică:
veți fi la posturi către revărsat...
Cum glăsula — pe mîna lui voinic
un fluture noptatic s-a lăsat.

Un gluvaer cu trup cărămîzliu,
cu purpurii aripe — ca mărgeanul...
Sufliindu-l la o parte, grișuliu,
zîmbi fără de voie, căpitanul.

Să fi suris o clipă, Irimie;
ostași, însă, — ageri ochi mai au!
Deci au zîmbit și ei, a veselle...
Dar cine poate ști de ce zîmbeau...

— Îngăduiți să raportez!
— Ascult, Belate: ce-i povestea?
— Apoi demult m-ajunse vestea,
dar încă tot nu pot să crez:

ae gardă astăzi... mîni, la fel...
Alții se duc în misiune,
iar eu... rezervă, cum s-ar spune...
Nu-i drept, tovarășe Cercel!

— Tovarășe, caporal Belate!
și Irimie, dintr-odat'
ridică glasul mîniat:
Fă bine vorba de-ți socoate!

Arunci cuvinte fără rost,
De-aud eu bine astă sară,
îți pare lucru de ocară
a fi de santinelă-n post...

Așteaptă — încă n-am sfișit;
și-apoi ce fel de vorbă-l asta,
că „nu e drept”? Auzi, năpasta!
Ostaș ești tu?
— M-oi fi pripit...

Încuviințează amărît
căprarul — cu obidă-n suflet;
— Am zis-o-așa, într-un răsuflet;
că parcă mă ardea pe gît!

Dar... socotiți-vă puțin:
am fost la tragerile toate
prim-ochitor pe unitate —
cum aș putea să stau senin!

Ce-ar cugeta bătrînu'meu
și colectivă din comună?
— Viteaz fecior — pe vreme bună,
însă-i cam lepure — la greu l...

Și apoi... cu bogătanii-acei
am eu o socoteală veche:
căciula mea fără pereche
nu m-ay pușcat-o de-alde ei!

Un hohot fără de zăgaz
pe Irimie îl deznoadă:
în viața lui n-a ris vreodată,
să-l curgă lacrimi pe obraz!

Amînte vezi că și-a adus
de povestirea din mașină;
așa năstrușnică pricină
l-a veselit — cît nu-l de spus!

...Căciula, zic!
— Păi, nu-l așa?
Căciulă bună, brumărie...
Sughite, bietul Irimie,
și nu se poate allna!

— Belate — zăgubăț mai ești...
Îngîna el pînă la urmă,
și hazul încă îl mai scurmă,
— Ești meșter, frate, la povești!

Dar și rîzînd, se uită drept
spre omul care-l stă în față —
— O fi vorbirea lui glumeață,
da' zice lucru înțelept.

Măcar că mă socot isteț,
ultat-am, bată-mă păcatul,
că-l cel mai bun țîntăș, bălatul,
și înimos, și îndrăzneț!

Cum de-am putut să-l țîn stingher,
nefolosindu-l la primejde
pe omul cel mai de nădejde!
Doar nu-l cunosc de azi, de ieri!

În orice marș anevolos,
prin viscole, prin colb fierbinte,
zăream în rîndul dinainte
obrazu-acesta luminos —

Și astăzi — lată-l intristat,
cu ochiul plin de-amărăciune...
— Belate — ai învins! — îl spune;
mă mir și eu cum te-am ultat!

În zorii, la ceasul rînduit,
vei fi cu grupa-nții pe cale;
e doară dreptul dumitale...
Și-acum te du... Ești ostenit.

— Am înțeles! Și nezăbavnice
porni — deși voia să zică
„mulțam”! — Dar n-a mai zis nimic.
Și, salutînd, — se duse grabnic —

Austrul cîntă monoton
pe ulița pustie,
se cerne burnița cu zvon
de toamnă timpurie...

Dar cine mai veghează-n prag,
în marginea polenii,
la casa din bușteni de fag
în care dorm oștenii?

Doi oameni stau... Deasupra lor
vulește stîns frunzarul...
Și spre locotenent, ușor
se-nmîdăie căprarul:

— I-am spus și eu cum am știut,
bădîță Dragomire,
că nu-s la vorbă prceput
și lute mi-s din fire.

Dar căpitanul m-a-nțeles,
că-l om adînc, vezi bine,
și-a cunoscut că sînt trimis
de inima din mine...

— Belate, zice celălalt,
frățește surzîndu-l,
în prima grupă de asalt
mi-l greu ca să te rîndul...

Te știu: prin orice talaz
te-al azvirii de-a-notul!
Dar totul nu-l să știți să cazi:
victoria e totul!

Poți săgeta ca șolmu-n zbor
spre culmile bătrîne,
și dacă dorul tuturor
neîmplinit rămîne,

atunci avîntul tău a fost
o frunză-n vînt pierdută,
și vitejia-l fără rost,
cînd altora n-ajută!

Cred că-nțelegi de ce îți spui
acum acestea toate?
— Mă socotiți că-s cam tehu,
zîmbi domol Belate,

dar știu că griță vi-l de noi
în flecare clipă...
...Alene lunecă prin foi
a vîntului aripă.

Și-și strînge Dragomir la plept
mantaua cenușie:
— Mi-l griță — zice — și-ar fi drept
mai multă chiar să-mi fie:

Eu pentru orice luptător
Partidului dau seamă...
— Tovarășe locșitor,
de mine n-aveți teamă.

Pămîntul ăsta m-a crescut,
cu soarta lui sînt una...
și vieții noastre fi-voi scut
statornic — totdeauna!

Stăpînă-l negura pe drum,
cad picurii agale...
Se duce Dragomir acum
la rosturile sale.

Iar caporalul, singurul
rămas — își pregătește
privighetoarea de oțel,
și-un cîntec îi scornește:

„Armă ageră surată,
ulte, zorile s-arată...
Vine vremea, dragă, vine,
să pornești la drum cu mine,
să facem cum se cuvine:
să luăm calea codrilor
pe urmele lotrilor,
la munte să ne sulm,
la Izvor să poposim,
la umbra tufanului,
în drumul dușmanului...
Eu pe tine te-oi găti,
te-oi găti, te-oi pregăti,
cu sîrmă și cu uncoare,

țava să-ți lucească-n soare,
cartușele să-ți arate
chip de piatră nestimate,
trăgaciul să scîntule
ca fulger ce bîntule
inima vrăjmașilor,
pieptul ucigașilor,
ucigașii dorului,
vrăjmașii poporului!

FAPTELE DEMASCĂ

Convocarea Conferinței de la Geneva a miniștrilor de afaceri externe ai celor cinci puteri, cu participarea Republicii Populare Chineze, constituie unul din cele mai însemnate succese ale forțelor iubitoare de pace din întreaga lume. Prezența reprezentantului marelui popor chinez la Conferința de la Geneva înseamnă implicit recunoașterea, în fapt, de către puterile occidentale, a rolului important pe care îl joacă în arena internațională Republica Populară Chineză, ca una din marile puteri ale lumii.

Până și cei mai înverșunați adversari ai Chinei noi sînt obligați acum să admită că nici una dintre marile probleme internaționale nu poate fi rezolvată fără participarea R. P. Chineze. Dar monopolii războinici americani, stăpîni de ieri ai Chinei coloniale, nu trag concluziile firești de pe urma prăbușirii pozițiilor lor din China, nu învață nimic din rușinozul lor eșec în Coreea și nu sînt în seama de creșterea împetuoasă a forțelor populare ce se ridică împotriva robiei imperialiste în Asia și zona Pacificului. Ei își continuă uneltirile agresive în Extremul Orient, încercînd, în mod din ce în ce mai fățis, să extindă focul războiului din Indochina, să deschidă noi focare de război sau, pur și simplu, să organizeze un atac militar

direct împotriva Republicii Populare Chineze, așteptînd poștele războinice ale unor marionete falite de teapa lui Li Sin Man și Bao Dai și intensificînd refacerea mașinii de război a militaristilor japonezi.

Evenimentele din ultima vreme lasă să se întrevadă limpede că aceste acțiuni agresive, de mult plănuite de experții Pentagonului (ministerul de război al S. U. A.), au devenit acum orientarea de bază a politicii americane în Asia. Se știe de altfel că războiul din Coreea a fost desistat de S. U. A. tocmai în scopul de a crea un cap de pod în vederea agresiunii împotriva R. P. Chineze.

Acum, cînd în S. U. A. campania dușmănoasă împotriva Republicii Populare Chineze atinge punctul culminant, cînd pînă și o serie de personalități conducătoare americane vorbesc deschis despre planurile aventuriste puse la cale împotriva Chinei Populare și cer, așa cum a cerut-o însuși Dulles, repetarea „variantei coreene” în Indochina, — revista noastră prezintă cititorilor săi, în aceste pagini, o serie de fapte, declarații și imagini care îi arată pe amatorii yankei de noi acțiuni agresive în adevărata lor lumină, de uneltitori împotriva păcii în Extremul Orient.

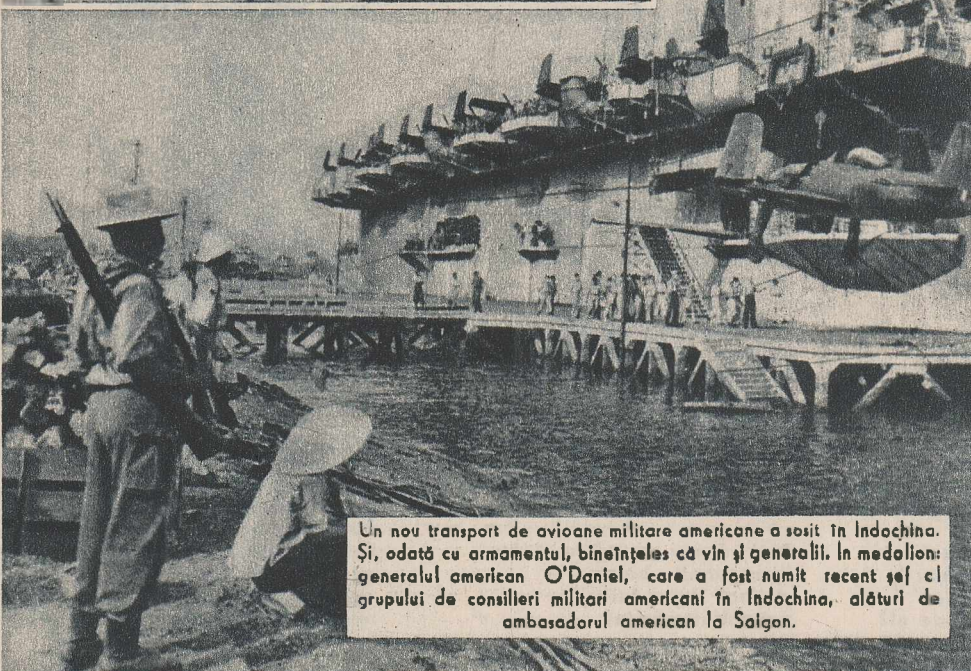
În iunie 1950 Dulles a inspectat trupele sud-coreene la paralela 38°. Cîteva zile mai tîrziu, ordinele lui erau executate...

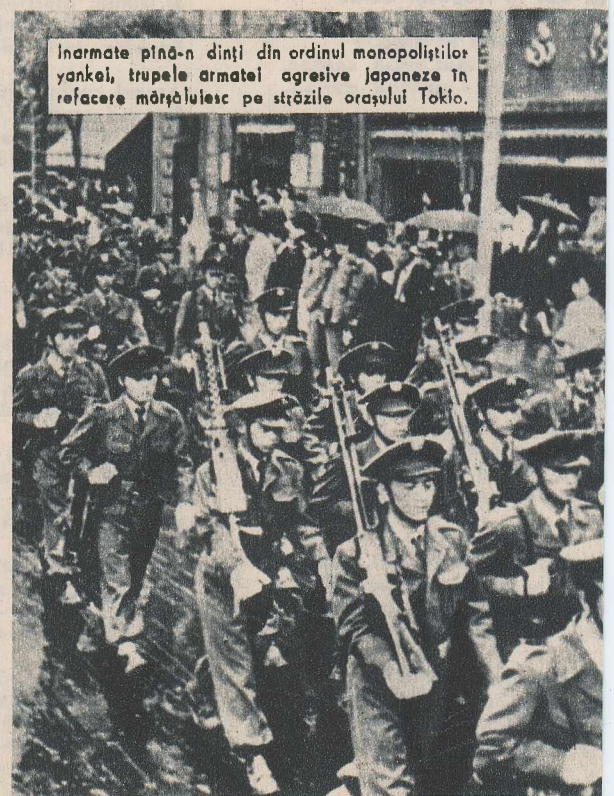
Iată-l pe Nixon, vice-președintele S.U.A., făcînd în Indochina ceea ce a făcut Dulles în Coreea: o trecere în revistă a trupelor agresorilor.

O altă „inspecție” provocatoare; de data aceasta în Taiwan, străvechea insulă chineză acaparată de slugile gomindaniste ale Wall-Street-ului. În fotografie: Bruce, directorul revistei americane „Life”, făcînd inspecția trupelor ciankaișiste.

Un nou transport de avioane militare americane a sosit în Indochina. Și, odată cu armamentul, bineînțeles că vin și generalii. În medalion: generalul american O'Daniel, care a fost numit recent șef al grupului de consilieri militari americani în Indochina, alături de ambasadorul american la Saigon.

Încarmate pînă-n dinți din ordinul monopolistilor yankei, trupele armatei agresive japoneze în refacere mărșăluiesc pe străzile orașului Tokio.

DECLARAȚII CARE VORBESC DE LA SINE

Acțiunile agresive împotriva R. P. Chineze nu sînt lucruri noi în practica monopolștilor. Au fost numeroase cazurile cînd avioanele americane au trecut în mod provocator granițele R. P. Chineze, bombardînd populația pașnică. Iată și documente: aviatorul american Lyle W. Cameron, luat prizonier după ce a bombardat localitatea chineză Shinhu. În stînga: actele aviatorului-pirat.

Agresorii au memorie scurta. Ei n-ar trebui să uite înfrîngerile amare suferite pe fronturile din Coreea! În fotografie: crîmpoș din compania fără de glorie pe care imperialiștii americani au dus-o timp de 37 de luni împotriva eroicului popor coreean. În medalion: obiectivul fotografic a surprins un soldat american în timpul unui acces de isterie provocat de înfrîngerile îndurate pe frontul din Coreea.

Nicăieri pe pămîntul Vietnamului cotoșitorii nu se pot simți în siguranță! În fotografie: un atac împotriva agresorilor executat de patrioșii vietnamezi în plin centrul orașului Saigon, reședința colonialiștilor francezi și a marionetei lor, Bao Dai. Amatorii de noi expediții militare în Indochina sînt sortiiți înfrîngerii!

● În primul rînd să fie înarmați pînă în dinți sud-coreenii; în al doilea rînd să fie înarmați naționaliștii chinezi (este vorba de banda lui Cian Kai-și — N. R.) și apoi să fie amenințați roșii pe continentul chinez.

(Joseph Martin — membru al Congresului S. U. A.)

● În discursul rostit la 29 martie a.c. la clubul presei străine din New-York, ministrul de externe al S. U. A., Dulles, a vorbit despre posibilitatea unor „acțiuni unite” în Indochina, „după modelul celei din Coreea”.

„In anumite împrejurări acțiuni unite prin intermediul Națiunilor Unite. în alte împrejurări, acțiuni comune ale unor țări care au interese deosebite în această parte a lumii — de pildă S.U.A., Franța, Anglia și în special China naționalistă”.

(din discursul lui J. F. Dulles)

● La Pentagon nu mai este pentru nimeni un secret că amiralul Radford, președintele grupului mixt al șefilor de stat major, se pronunță pentru folosirea în Indochina a forțelor militare aeriene și navale americane.

(din ziarul american „Gazette and Daily”)

● Francezii spun că acest război (cel din Vietnam — N.R.) este acum războiul yankeilor.

(dintr-o relatare a corespondentului din Hanoi al trustului american de presă „Scrrips-Howard”)

● Guvernul american pare decis să se opună oricărei inițiative a guvernului francez de a ajunge la un compromis cu Vietnamul (R. D. Vietnameză — N.R.).

(din ziarul francez „Le Figaro”)

● Dacă francezii vor putea fi convinși să respingă ofertele de pace ale comuniștilor și să continue războiul în Indochina, programul de instruire a trupelor vietnameze (este vorba aci de mercenarii lui Bao Dai — N. R.) direct de către americani, ar fi probabil tot atît de eficiente ca și intervenția directă dorită de Washington.

(din ziarul american „Christian Science Monitor”)

● Dulles și Eisenhower voiesc — după cum au declarat ei înșiși — să salveze cauciucul, tungstenul indochinez, să-și asigure o eventuală bază de atac contra Chinei, precum și o piață de desfacere pentru Japonia.

(din ziarul francez „Liberation”)

● Planurile S. U. A. în Extremul Orient constau în a transforma Coreea de Sud, Taiwanul, Hong-Kong-ul și Indochina în capete de pod împotriva comuniștilor.

Diplomații americani ar dori ca S. U. A. să pună la dispoziția lui Cian Kai-și nu numai cantități mari de arme, ci și mai multe arme ofensive, pentru a-l pregăti în vederea invadării Chinei continentale.

(James Reston, observator al ziarului „New-York Times”)

● Mi-am expus față de un membru al misiunii economice americane (în Indochina — N.R.) părerea că participarea francezilor la acest război se apropie poate de sfîrșit. „O, nu — a răspuns el. Ei nu pot face aceasta. Ar trebui să ne restituie banii noștri”.

(Graham Green, scriitor englez)

● În prezent Statele Unite acoperă 70% din cheltuielile de război în Indochina. Începînd din 1950 ele aruncă în acest butoi fără fund cîte 500.000.000 dolari, anual. S-au trimis 360 avioane militare, 390 vase de război, 1.400 tancuri și alte care de luptă, 175.000 puști și automate etc.

(din revista americană „Time” — 15 martie 1954)

● Noul plan american în Asia de sud-est va consta dintr-o încercare de a se transforma războiul din Indochina, într-un război al Națiunilor Unite, întocmai ca în Coreea. Dar armatele vor fi furnizate doar de țările asiatice, membre ale Națiunilor Unite.

(„Wall-Street Journal”)

● La 10 aprilie a. c. s-a deschis la Osaka, în Japonia, o expoziție internațională la care sînt prezentate modelele produselor industriei de război a Japoniei militarizate, precum și cele ale industriilor grele și de război ale unor serii de alte țări. Printre modelele expuse, predomină armamentul și vasele de război fabricate de uzinele japoneze „Mitubisi” și „Zai-bațu”, care au fost refăcute cu sprijinul financiar al monopolurilor din S.U.A.

(Agerpress)

● Organele securității publice din provinciile Guandun și Hunan și din orașul Kanton (R. P. Chineză) au descoperit încă două organizații de spionaj care acționau sub conducerea serviciului de spionaj americano-ciankaișist. Au fost arestați peste 60 criminali.

(dintr-o relatare a agenției „China Nouă”)

LEGUME PENTRU HRANA ORAȘELOR

— O s-avem recoltă bună și anul ăsta, Mario?

— O s-avem, Ioane. Ca și anul trecut...

Ion Oancea (fotografia nr.1) are, desigur, motive serioase ca să se bucure. De pe lotul individual, lucrat cu sîrg împreună cu soția sa, el a obținut anul trecut o recoltă de 20.000 kg. cartofi la hectar. În mica lor gospodărie, situată în cartierul „6 Martie” din Orașul Stalin, belsugul a început să se facă simțit. Oancea a avut destui cartofi și pentru nevoile familiei sale, și pentru a vinde pe piața orașului. Pentru hărnicia lui i s-a acordat Medalia Muncii.

Cînd secțiunile agricole ale sfaturilor populare arată interes pentru cultivarea loturilor individuale, treaba merge și mai bine încă. Iată-l, în cea de a doua fotografie a noastră, pe tovarășul Dumitru Culea, tehnician legumicultor din secțiunea agricolă a Sfatului Popular al Orașului Stalin, arătînd cetățenilor cum se plantează roșiile în cuburi nutritive. Cetățenii îl ascultă cu atenție; urmînd sfaturile sale, ei vor obține recolte bogate.

Hotărîrea guvernului și partidului cu privire la extinderea și îmbunătățirea cultivării de cartofi, legume și zarzavaturi pe loturi individuale, este menită să dea un sprijin de preț la aprovizionarea oamenilor muncii cu produse legumicole.

Acolo unde cetățenii au pornit la îndeplinirea sarcinilor Hotărîrii, acolo se întrevăd de pe acuma semnele unui viitor belsug de legume. Iată raionul Petroșani. Încă de anul trecut un mare număr de muncitori și funcționari din acest raion au cultivat legume pe loturi individuale. Frunțași ai recoltelor de anul trecut, ca minerii Ion Reisz, Ludovic Raczek și Nicolae Petroșan, au îndemnat și pe alții să le urmeze exemplul. Astfel, în primăvara acestui an, oamenii muncii din Petroșani au hotărît să cultive 40.000 m. p. cu legume și au început, încă de la mijlocul lunii martie, să transporte gunoi de grajd și îngrășămintă pe loturile ce le-au fost repartizate.

Și în Capitală oamenii muncii au primit în folosință terenuri pentru cultivarea legumelor. Printre mii de alți cetățeni, muncitorul tipograf Ion Ghelmegeanu, deputat în Sfatul Popular al Capitalei R.P.R., a început lucrul odată cu venirea primelor zile de primăvară pe lotul ce i s-a repartizat în raionul Lenin.

Comisiile de femei și adunările delegatelor de pe lîngă sfaturile populare aduc o contribuție însemnată la extinderea cultivării de legume pe loturi individuale.

Tovarășele Maria Paraschivescu și Fîruța Popa din București, președinte de adunări ale delegatelor de femei, au un bilanț frumos de activitate în această direcție.

Activînd, prima dintre ele în cartierul Rahova și cea de a doua în Ferentari, în mijlocul gospodinelor din cartier, ele au reușit să stîrnească un puternic interes pentru cultivarea și valorificarea porțiunilor de teren pînă atunci lăsate în părăsire.

Rodnică este și activitatea comisiei pentru legumicultură din Timișoara. Alcătuiindu-și un colectiv de oameni iscusiți dintre profesorii Institutului Agronomic, dintre tehnicienii, grădinarii și gospodine, această comisie se dovedește

foarte activă. Munca ei ar putea să servească drept imbold acelor care nu dau importanța cuvenită problemei cultivării de legume pe loturi individuale, cum sînt tovarășii din Sfatul Popular al orașului Medias, care n-au repartizat, pînă la 15 martie, nici măcar un sfert de hectar pentru cultura legumelor, deși primiseră destule cereri de la cetățeni.

PROMOTIA A PATRA

de

C. DASCĂLU

Intii au privit-o cu curiozitate. O văzuseră prin fereastră, intrînd în curtea școlii cu o sarcă în mîină, nehotărîtă și timidă. „Cine-o fi?” se întrebau elevii care veniseră primii la școală.

- E vreo președintă. Da' de unde?
- Las-o-nocol! Fătua asta președintă?
- De bună seamă-i brigadieră...

Așa se discuta în primele zile cînd s-a deschis la Oradea Școala de calificare a cadrelor din gospodăriile agricole colective. Apoi, cei cincizeci de elevi s-au cunoscut. Fătua cu catrințe colorate nu era nici președintă, nici brigadieră, ci o simplă colectivistă în vîrstă de 18 ani, voinică și rumenă, pe care cei de la gospodăria agricolă colectivă „Scînteia” din comuna Ieud, regiunea Baia Mare, au trimis-o la școală să învețe... contabilitate.

Cînd o iei de la început, nu-i ușor de loc. Atîtea socoteli încalcite, atîtea cifre. După cîteva luni de învățatură, însă, Maria Gherheș, colectivista în vîrstă de 18 ani, a început să înțeleagă secretele calculului contabilității agricole. Cu strădanie poți ajunge și socotitor, chiar dacă pînă mai ieri nu cunoșteai decît adunarea și scăderea. Totul e numai să vrei...

Elevii școlii sînt împărțiți în trei clase: una pentru președinți și brigadierii și două clase pentru socotitori. Limba de predare, e în una din ele romină, în cealaltă maghiară. Oameni maturi, cu față aspră, arsă de vînturi, învață olături de tineri. Boer Mihai are 50 de ani. Este președintele gospodăriei agricole colective „Drumul lui Lenin” din comuna Tășnad, raionul Carei. L-au trimis aici tovarășii lui de muncă să învețe. Și e nu înșeală dorința lor.

Pregătirea școlară este multilaterală. Pe lîngă cursuri de politică curentă, limba romină și matematici, elevii studiază probleme de horticultură mecanizarea agriculturii, organizarea gospodăriilor agricole colective, evidența contabilă etc.

Cei cincizeci de cursanți care vor termina școala curînd, formează a patra promoție. Ei au venit din regiunile Oradea, Baia Mare, Stalir și Cluj.

Cîte planuri și vise nu-și făurește fiecare! Pop Ilie, un tînr colectivist în vîrstă de 29 ani, unul din cei mai buni cursanți, vrea să se facă în giner agronom; ceilalți vor și ei să devină harnici brigadierii, maiștri a recoltelor bogate, socotitori, agronomi etc. Și cu toții simt cum cu fiecare zi, visurile lor devin realitate.

○ lecție practică de pomicultură

FRUNTAȘI AI RECOLTELOR DE PORUMB

Taina roadelor bogate

De aproape doi ani lucrez la gospodăria agricolă colectivă „Scinteia”, regiunea Arad. Anul trecut, brigada pe care o conduc a avut în primire o suprafață de aproape o mie de hectare. Grija noastră de seamă a fost să lucrăm pământul în condiții cât mai bune, aplicând măsurile agrotehnice cele mai potrivite pentru regiunea noastră.

Brigada noastră a obținut cele mai bune rezultate la cultura porumbului. Noi am reușit să culegem în medie o cantitate de 4.330 kg. de porumb-boabe la hectar de pe o suprafață de 30 hectare. Acest rezultat pare deosebit la prima vedere. De fapt tot secretul se află în justa aplicare a măsurilor agrotehnice. Iată cum am făcut noi:

Pe terenul dezmiriștit am pus 25—35 tone de bălegar pe hectar, pe care l-am întors apoi sub brazdă, odată cu arătura de toamnă. S-a dat astfel pământului — care la noi este nisipos — posibilitatea să capete noi substanțe hrănitoare și, primind umezeala zăpezii, să-și îmbunătățească fertilitatea. În primăvară, odată cu topirea zăpezii, am dat mai întâi cu

grapa cu colți, ca să sfărâmam bulgării, și apoi am făcut două cultivații, ca să distrugem buruienile și semințele lor. După ce a răsărit porumbul, când planta avea două frunze, am făcut prima prașilă cu cai, între rânduri, și apoi prima prașilă de mână pe rânduri. Când planta a avut cam 30 cm., am dat a doua prașilă cu cai și cu sapa. În sfârșit, când porumbul a ajuns la înălțimea de 50 cm., am dat a treia prașilă cu cai.

Acestea au fost măsurile agrotehnice folosite de noi. Anul acesta, răspunzând chemării partidului de a da recolte sporite de porumb, brigada noastră a hotărât să aplice metoda semănării porumbului în cuiburi așezate în pătrat. În munca noastră ne vom bucura de sprijinul tehnicienilor din gospodăria noastră. Eu mă voi strădui să muncesc în așa fel, încât să îndreptătesc răsplata pe care mi-au acordat-o partidul și guvernul, decorându-mă cu „Ordinul Muncii” clasa II-a.

Ana BÜRGER

brigadieră în gospodăria agricolă de stat „Scinteia”, regiunea Arad.

Cel mai bun din sat

— Iancu Pal?... Acolea, după colț, îmi spuse un moșneag pe care îl întinsem lângă cooperativă. Casa nouă, acoperită cu draniță, aia-i a lui Pal. Tăt satul îl știe! Încheie bătrînul, întinzînd mîna înainte, ca și cum ar fi vrut să-mi arate mai cu precizie locuința fruntașului satului.

La începutul acestei primăveri, în viața lui Pal a intervenit ceva deosebit... El, un simplu țaran muncitor din Bălțații Iașilor, s-a trezit chemat la București. Meșterii au dus peste tot vestea că Iancu merge în Capitală, la o consfătuire... Când s-a întors, oamenii au venit degrabă să afle vești noi. Iancu i-a lămurit, arătîndu-le mai întâi decorația pe care i-o înmînase chiar Președintele Preziliului Marii Adunări Naționale. Oamenii știau bine pentru care anume fapte primise Pal „Ordinul Muncii” clasa III-a. În cultivarea porumbului, el este doar el mai iscusit țaran din at. Cele 2.100 kg. porumb-

boabe la hectar, dobîndite de el în toamna trecută, constituie în această regiune o recoltă deosebită. Și acest rezultat nu a fost din întâmplare: Iancu își muncise pământul într-un fel nou.

În 1951 se hotărîse să cultive de probă o bucată de pământ cu porumb. „O să lucrez aei așa cum spun tehnicienii din Tîrgu Frumos” — gîndi omul. Făcuse arătura de toamnă, iar primăvara grăpă și însemîntă porumbul cu semînătoarea. Prăși culturile de două ori și munca nu-i fu zadarnică: toamna recoltă 1.700 kg. porumb-boabe la hectar. În anul următor mări suprafața însemîntată și-și îmbunătăți sistemul de muncă, după cum citise în cărți: împrăștie pe cîmp 15 care cu gunoi de grajd. Muncii mai mult și recolta îi spori cu 200 kg. boabe la hectar.

Tot așa a lucrat și în ultimul an, numai că de data aceasta grăpă de două ori arătura făcută de eu toamnă. Pământul a avut ca urmare mai multă apă și a nutrit mai bine. Rezultatul: 2.100 kg. porumb boabe la hectar.

— Ei, dar anul acesta cum vei munci? l-au întrebato oamenii din sat.

Și Iancu, care afluase lucruri noi la consfătuire, unde și-au spus cuvîntul atîția oameni harnici, le-a vorbit despre planurile sale. Anul acesta va cultiva 75 ari cu porumb. Pământul l-a arat și l-a gunoit încă din toamnă, așa cum s-a obișnuit în ultimii ani. Îndată ce timpul va fi favorabil, va începe însemîntatul. În primăvara aceasta el va însemînta porumbul în cuiburi așezate în pătrat, îl va prăsi de cinci ori și va face polenizarea artificială.

Iancu Pal nu va fi singurul care va folosi metoda de însemîntare a porumbului în cuiburi dispuse în pătrat. La Bălțați, mulți țărani muncitori au hotărît să-i urmeze pilda, să rupă cu obiceiurile înapoiate moștenite din bătrîni și să-și muncească pământul după sfaturile tehnicienilor.

Elena IACOB

În această primăvară...

Am fost la consfătuirea pe țară a fruntașilor în cultura porumbului, cartofului și a sfecele de zahăr. Am vorbit și eu, arătînd cum am obținut anul trecut, împreună cu brigada mea, 7.000 kg. porumb știuleți la hectar. Ascultînd pe toți gospodarii, am învățat multe lucruri noi, pe care vreau să le aplic în această primăvară și în gospodăria noastră.

Brigada mea va însemînta anul acesta 32 de hectare cu porumb. Am hotărît să scoatem de pe 12 hectare o producție-record de 8—10.000 kg. porumb-boabe la hectar. Cred că vom izbuti, deoarece, spre deosebire de anul trecut, acum vom semăna porumbul în cuiburi dispuse în pătrat și vom face și polenizarea suplimentară artificială. Sint două metode avansate, care n-au fost aplicate pînă acum în gospodăria noastră colectivă.

Vom da o atenție deosebită și îngrijirii pământului. Brigada mea a depozitat pe cîmp gunoii de grajd, pe care vrem să-l folosim la porumb. După socotelile noastre, am văzut că fiecare hectar trebuie îngrășat cu 10—12 mii kg. bălegar putred. În afară de bălegar și de îngrășăminte chimice, ne vom strădui ca în timpul creșterii tulenilor să mai îngrășăm pământul cu mest de grajd și gunoi de pasăre.

Ne străduim să învățăm mereu, să fim buni gospodari, să silim pământul să ne dea cît mai multe roade.

Nicolae Gh. ION

brigadier din gospodăria colectivă „Drumul lui Lenin” din comuna Livezei, regiunea București, decorat cu „Ordinul Muncii” cl. II-a.

Creatorul noilor soluri

Acum 20 și ceva de ani, într-un laborator părăginit, singur, fără ajutorul și încurajările nimănui, își începea activitatea științifică un tînăr absolvent al facultății de agronomie. El luase în studiu una dintre cele mai importante culturi agricole ale țării noastre, porumbul...

De toate acestea, inginerul agronom Vladimir Moșneagă își amintește acum cu un zîmbet de amărăciune.

— Porumbul, spune din-sul, l-am îndrăgît încă de pe cînd îl prăseam cot la cot cu tata sau așteptam flămînd, cu mama să răs-toarne pe masă ceanul cu mîmăligă...

Înginerul agronom Moșneagă de la I. C. A. R. - București — astăzi cercetător cunoscut în întreaga țară, decorat pentru meritele sale cu „Ordinul Muncii” clasa III-a — și-a păstrat simplitatea în atitudine, sfințenia moldovenească în vorbă.

După ani de studiu și experiență, el a obținut, prin lucrări de selecțiune, porumbul „I. C. A. R. -54” și o serie de hibridi produși prin încrucișări de soiuri. Succesele sale au rămas însă fără răsunet. Hibridii săi nu puteau fi reproduși, din lipsă de suprafețe mari, izolate, (căci fără spații de izolare, speciile de porumb se încrucișează foarte repede). Statul burghezo-moșieresc nu sprijinea asemenea experiențe, iar pe loturile mici ale țaranilor muncitori n-aveai cum să le faci.

Abia după 23 August 1944, încurajat și ajutat de statul nostru democrat-popular, agronomul Moșneagă își reîncepu cu succes lucrările. El își propuse și pe mai departe studierea cît mai temeinică a însușirilor biologice ale plantelor și creșterea de soiuri de porumb cu maximum de productivitate în condițiile naturale ale regiunilor țării noastre. Adoptă metoda castrării paniculului (floarea hîrbătească a porumbului), încrucișînd natural sau artificial planta castrată cu alt soi de porumb. Obținu rînd pe rînd: hibridul între soiurile „Romînesc de Studina” și „I. C. A. R. -54” hibridul între „Dobrogean” și „I. C. A. R. -54”; hibridul între „Portocaliu de Tîrgu-Frumos” și „I. C. A. R. -54”; hibridul între „Romînesc de Studina” și „Phister”; hibridul între „Galben timpuriu” și „Portocaliu de Tîrgu-Frumos”.

Noii hibridi dau sporuri de 15—26 la sută, iar în teren îngrășat și condiții agrotehnice înaintate, dau un spor de două și trei ori mai mare decît sporul oricărui soi băstinaș. Tarla-lele întinse ale gospodăriilor de stat și ale gospodăriilor colective permit din plin valorificarea noilor hibridi obținuți.

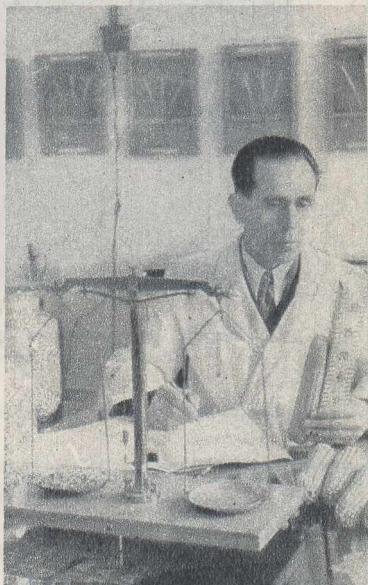
I. MURGU

Ana Bürger

Iancu Pal

Ing. Vladimir Moșneagă

Brigadierul Nicolae Gh. Ion

SPRE PĂMÎNTUL

— Articol scris pentru „Flacăra” —

de I. GHIK (Moscova)

În partea de est și sud-est a Țării Sovietice există rezerve uriașe de pământ — milioane hectare de terenuri înțelenite — care n-au fost niciodată arate, precum și imense întinderi de pământ nelucrate de vreme îndelungată. Pentru valorificarea acestor pământuri statul pune la dispoziție mașini puternice. Este însă nevoie și de oameni, de oameni îndrăzneți și perseverenți, căci în munca ce-i așteaptă ei au de întâmpinat mari greutăți.

Primul care a răspuns la che-

marea Partidului Comunist și a Guvernului Sovietic a fost Comsomolul. Zeci de mii de tineri, băieți și fete, au înaintat cereri solicitând să fie trimiși la munca pentru deștelenirea pământurilor virgine.

Comitetele raionale de partid din Moscova, Leningrad, Tula și din multe alte orașe ale Uniunii Sovietice au ajuns să fie de-a dreptul asaltate de cereri. Era de ajuns ca un tânăr dintr-o uzină să ia inițiativa și îndată i se alăturau prietenii săi; odată cu fratele

mai mare voia să plece și fratele mic; cererea unei fete era urmată de aceea a băiatului care nu voia să se despartă de prietena sa...

Într-una din zilele lui februarie, comsomoliștii moscoviți care-și exprimaseră dorința de a pleca pe pământurile înțelenite au fost invitați la Kremlin. Aici ei au văzut pe conducătorii partidului și ai guvernului. De neuitat a fost întâlnirea aceea! La Kremlin se strînsese tineretul cel mai cutezător, tineretea poporului revoluționar, „tineri înflăcărați” — cum i-a numit Nikita Sergheevici Hrușciiov.

Tot aici, la adunare, se înfiripau viitoarele prietenii și se schimbau făgăduințe, iar în jurul meselor se închinau cupe de șampanie.

De la Kremlin grupul de comsomoliști s-a îndreptat direct spre gară. Cîtă voioșie a fost la plecarea! Pe peron se prindeau hore, răsunau cîntece și urări...

„Drum bun, prieteni dragi!” — era scris pe placarda fixată pe locomotiva trenului cu care a plecat spre Altai primul detașament de comsomoliști moscoviți. În numeroase gări, mii de oameni veneau să salute pe tinerii și tinerele care luaseră hotărîrea îndrăzneată. Mecanicii își dădeau osteneala să depășească graficul de parcurs al garniturii, creînd astfel mai mult timp liber în stații pentru mitinguri.

În vagoane — mare animație. Într-unul din compartimente sînt trei tineri de la o stațiune de mașini și tractoare din împrejurimile Moscovei: agronomul Anatoli Kozuliu și tractoriștii Anatoli Tro-

fimov și Boris Astașev. Încă de pe acum ei discută cu aprindere cum vor lucra în Altai și scriu celor de acasă primele lor impresii de călătorie.

În zori, trenul s-a oprit într-o gară mică. Flăcăii au sărit pe peron și au început... să se spele cu zăpadă. În tren nu le lipsește apa — caldă chiar — cum e în toate garniturile feroviare de cursă lungă din U.R.S.S. Dar ei preferă dimineața asta să se învieze cu zăpadă. Pe omul oțelit nu-l sperie gerurile siberiene!...

Comsomoliștii au de mers cu trenul șase zile, însă tineretul nu se plictisește. Unii editează un ziar de perete pe timpul călătoriei, alții iau parte la un turneu de șah, iar alții învață cîntece noi. Lida Molotkova a luat romanul lui V. Ajaev „Departee de Moscova” și-i citește prietenei sale fragmentul care i-a plăcut mai mult.

Trenul cu comsomoliști a ajuns din urmă un convoi de tractoare.

Comsomoliștii de la uzina de combine din Tula depun cereri prin care solicită să fie trimiși la munca de valorificare a pământurilor virgine și înțelenite.

Comsomoliști în sala mare a Kremlinului.

Tractoriștii A. Kuznețov, Boris Lunkin și Serghei Vesenev în S.M.T.-Kalmanskaia.

LE ÎNTELENITE

Sînt îndreptate spre Altai. Mii de tractoare puternice pe șenile vor fi expediate, în primăvara aceasta, spre regiunile pămînturilor înțelenite.

După ce au călătorit cu trenul, unii din voluntari au mai avut de parcurs cîte 20-30 kilometri cu sania. Trei tineri muncitori de la o uzină de automobile, Ghenadi Glazkov, Tonia Efimova și Vladimir Lukianov, au ajuns cu sania la Stațiunea de Mașini și Tractoare Kalistratihinskaia, situată pe malul marelui fluviu siberian Obi.

— Priviți, cu aceste mașini puternice veți lucra la deștelenire— le spune comsomoliștilor tractoristul A. Kuznețov, originar din Siberia.

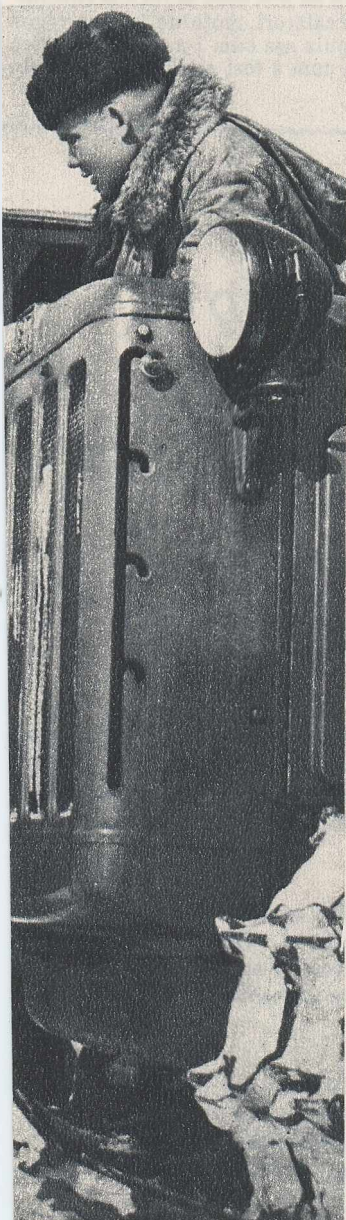
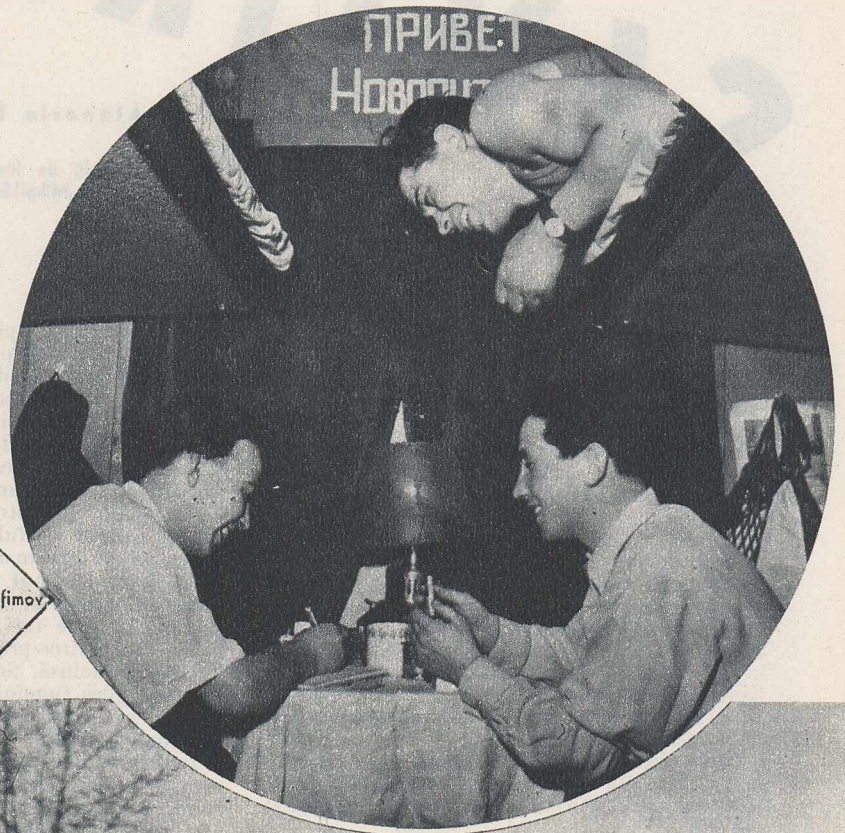
Alți doi comsomoliști, Boris Lunkin și Serghei Veseny, au sosit la Stațiunea de Mașini și Tractoare Kalmanskaia. S.M.T.-ul acesta posedă aproape 150 de tractoare, 60 combine și multe alte mașini.

Moscoviții au început să urmeze

cursuri de tractoriști; în curînd ei vor putea conduce mașini puternice, vor putea ara pămînturi care n-au mai fost nicicînd lucrate de mîna omului.

... Eșalon după eșalon se îndreaptă spre răsărit voluntarii entuziaști. Ei se duc acolo unde chiar în această primăvară, după munca de deștelenire, vor fi arate și însămînțate peste 2 milioane hectare de pămînt. În timpul verii ei vor pregăti pentru recoltele viitoare alte milioane de hectare. Iar peste 2 ani vor fi valorificate, pe întinderile stepelor din Siberia și Kazahstan, Ural și regiunea Volgăi, nu mai puțin de 13 milioane hectare de pămînturi virgine și înțelenite — ogoare noi în slujba fericirii omului

Comsomoliștii Anatoli Kozulin, Anatoli Trofimov și Boris Astașev în compartiment.

În drum spre S.M.T.-Kalistratihinskaia. De la stînga spre dreapta: Ghenadi Glazkov, Tonia Efimova și Vladimir Lukianov.

SANTINELA

de Atanasie TOMA

elev al Școlii de literatură și
critică literară „Mihail Eminescu”.

Ilustrații de Poenaru-DUȘA

Întâmplarea nopții, negura și bura țesau în jurul sautinelei o plasă opacă, dincolo de care abia vedea ce se petrece. Distingea cu greutate contururile colțuroase ale stîncilor și deschizătura neagră a tunelului. De aceea rotea fără încetare privirile, atent la lucrurile din jur. Pîndea, oprindu-și respirația și ascuțindu-și auzul. Era liniște. Își amintea învățămîntul primelor zile de instrucție. „Pe întuneric, ascultarea e totul!”

Ca la un semn, ploaia deveni mai puternică. Dintr-un colț de zare izbucni o flăcărăuie. Urnuă o bubuitură, o flăcără, încă una și marea bubuituri și iar bubuituri. Limbi de foc se încolăceau peste piscuri și coborau prin văi, dispărînd în văgăuni fără fund. O canonadă puternică via prelung, duduia, cutremurînd munții și codrii. Ecoul îngîna surd toată această declanșare înspăimîntătoare a naturii.

Cerul clipea mînios din genele sale fumurii, ca o victorie din alte vremuri, dezvăluind lumini orbitoare, verzi-albastrii. În lumina fulgerelor

decorul munților apărea ciudat, investimîntat în haina alburie a ploii. Ostașul trecea nepăsător prin potopul de apă. Pleca de la gura tunelului, ocolea ghereta și se întorcea iarăși la intrarea tunelului, unde îl izbea un miros înțepător de fum; drumul i se continua așa, într-un dute-vino nesfîrșit. Ca să-i treacă de urît, începu să-și numere pașii. Cum însă socoteala pașilor îi distrăgea atenția, se oprea la fiecare licărire de fulger și privea șuvoaiele de apă siroind printre crăpăturile stîncilor.

Se auzea foșnetul nedeslușit al pădurii, cli-pocitul tînguitor al unui șipot și darabana ploii. Vîntul, în pale iuți, aducea cu el răcoarea hrădetului, miros proaspăt de pămînt umezit și de rășină încinsă. Soldatul continua să treacă pe lîngă gura tunelului. Cu toată întunecimea, aceasta se deosebea de cenușul stîncilor ca o spărtură regulată într-un zid zgrunțuros.

Înăbușindu-și cu podul palmei un căscat, santinela zîmbi. I se părea că deschizătura rotundă a tunelului e un căscat lenevos al munte-
lui. Dar aproape că nu avu

timp să-și termine gîndul; din acoperișul uriaș al nopții o săgeată de foc străbătu Măgura, spîntecînd aerul cu trosnituri asurzitoare. Înmediat, dinspre culmea Măgurei, se auziră zdruncănituri repetate, la început mai rare, în icnituri înăbușite, apoi din ce în ce mai tari, mai dese. Zgomotul, însoțit de un fișîit greoi, se amplifică, devenea asurzitor. Parcă tot muntele o luase la vale, prăvălindu-se într-un haos drăcesc. Instinctiv, santinela se întoarse cîțiva pași înapoi. În aceeași clipă ceva greu răbufni lîngă el. O ploaie de pietre, pămînt și noroi îi împrescă fața. Nu se liniștise bine zgomotul, cînd santinela goni spre tunel. Nu-i mai zărea pata regulată reliefindu-se din negrul spalăcit al muntei. După cîțiva pași se împiedică. Era cît pe ce să cadă. Ocoli grămada de pietriș ce-i răsărise în față. Din nou se împiedică însă de o îngrămădire de stînci, pietre și pămînt lipicios.

De sus, de pe culme, vîntul aducea miros de rășină arsă. Pe spinarea teșită a dealului, o geană roșiatică, ca un soare spre sfîntit, zvîrlea limbi de foc spre adîncimea cafenie a nopții. Cu toată ploaia care nu mai conțenea, puținii brazi de pe Măgura ardeau ca niște torțe. Pentru santinela totul era limpede: trăsnetul lovide culmea Măgurei, făcînd să se prăbușească stîncă singuratică. În prăbușirea ei, stîncă tirise după sine pietre, pămînt, trunchiuri de copaci. Gura tunelului era astupată și, după toate probabilitățile, linia ferată distrusă pe porțiunea lovită.

Se repezi într-un suflăt la telefonul ce se afla în apropierea sa. Roti cu înțelea manivela aparatului de campanie, ascultă puțin în receptor și iar prinse a învîrți. Nici un răspuns. Abia a treia oară își dădu seama că o face în zadar. După ușurința cu care se învîrtea manivela, înțelese că firul s-a rupt și atinge pămîntul. În vîrți mai departe cu disperare, mai să rupă manivela sub apăsarea mîinii. În receptor nu se auzeau decît pocnete scurte și sforăituri asemănătoare apei ce dă în clocot. Dezamăgit, fugi spre peretele aproape drept al Măgurei, lovind plin de furie în piatra udă și luncoasă a muntelui. Deasupra sa, la mai bine de o sută de metri, culmea Măgurei trimetea spre cer ultimele scînteieri. Treptat, simțea cum îl cuprinde o furie neputincioasă și tocmai de aceea cu atît mai îndrîjîtă. Își șterse de capetele foi de cort mîinile pline de noroi. Oare ce are de făcut? Gura tunelului astupată, linia telefonică întreruptă, nici o altă legătură cu corpul de gardă... „Cum să anunț accidentul?...” I se părea că nu există nici o posibilitate. Simțea că e paralizat, legat de mîini și de picioare, lăsat la voia întîmplării.

Îmediat un gînd îi străbătu mîntea. „Acceleratul, acceleratul de unsprezece jumătate...” Infrigurat scoase din buzunar ceasul, privindu-l cu groază. Acele arătau exact ora unsprezece... Și peste o jumătate de oră va trece acceleratul... Simțea cum totul în juru-i se învîrtește, se amestecă într-o valbură amețitoare. Pentru o clipă i se păru că vede locomotiva gonind prin tunel, izbîndu-se de stînci. Își scutură capul ca un bolnav ce vrea să scape de coșmar. „Nu! Nu! Asta nu se poate!” — se surprinse strigînd cu glas tare. Ecoul îi turtea vocea, deformînd-o, ciuntînd-o. Avea impresia că muntele îi răspunde în bâtaie de joc: „s-e p-o-a-t-e!... s-e p-o-a-t-e!”

Imagini cunoscute îi treceau prin față, schimbîndu-se cu repeziciune, ca la cinematograful. Parcă în jurul său nu mai erau munții și tunelul, ci călători, mulți călători, moțînd într-un vagon uriaș. Și-i închipuia așa cum i-a văzut de atîtea și alîtea ori, așa cum a fost și el în nenumărate

Teodor BALȘ

membre al cenaclului literar
„Th. Neculcu” din București

PARTIDUL

Din nesfîrșita codrului mulțime
El și-a ales copacii cei mai buni
Și i-a crescut — pădure de goruni —
Unde-s răscruci de vînturi și-nălțime.

Zadarnic năpustiră-n el securea,
Furtunile și viscoalele raci;
Gorunii ce căzură în poteci
Născură mai puternică pădurea.

De i-au leșit ca-n basm, în drum, vîroage
Și zări de plumb i-au lunecat pe frunte,
Pădurea-și cățara oțtimea-n munte
Sulnd plepții, stîncosele zănoage

S-aprindă zării soarele în geamuri,
Să ningă peste ei zăpada lunii,
Cu zmeii lacomi s-au luptat gorunii,
Frîngîndu-i în puternicele ramuri.

Spre culmi de aur sule azi pădurea
Și ocrotind sub streșina ei țara
Răpune, hăitînd genunii flora
Și lotrili ce mai mînuie securea.

călătorii. Unii dorm, alții citesc, discută sau fac planuri pentru ei și ai lor. Toți sînt liniștiți, așteptînd fără teamă sfîrșitul călătoriei și bucuriile vieții. Cîte planuri, cîte fericiri nu-și adastă împlinirea la capătul drumului!...

„Totul depinde de mine, de mine...”

Vedea din nou stîncile prăbușite, gura astupată a tunelului și locomotiva gonind ca ieșită din minți. De sute de ori i-a trecut acceleratul

**Se-nvolbură-ascultînd: spre soare-apune –
Sînt căpcăunul ce tot mai umbă încă
Fringînd molizii în custuri de stîncă –
Și-ar vrea și codrul nostru a-l răpune.**

**Dar de-or cerca, gorunii și molizii
Călări pe munții țării s-or urni
Și-n fața lor năpraznică va fi
Atunci, pădurea ce-o crescă Partidul.**

Violeta ZAMFIRESCU

membă a cenaclului
„Th. Neculuță” din București

De ce mi-ești drag

Tu cîntal pe arșiți, tu cîntal!
Ranța să-și simtă mal ușoră
Cel cu care-alături drumul ai.

Tu, pe ger, cînd platră-n drum crăpa
Te-al zvîrlit în scocul de moară
Să-nviezi un om ce-n val pierdea.

Tu rîdeal c-un ținc să-l faci pe plac
Înălțînd dibaci, pe-un fir de sfoară,
Zmee-n nesfîrșitul boltel lac...

Și-ntr-o zi... ce-a fost... nici eu nu știu,
Dar și-a-ntrîzlat întîia oară
Mîna-n păru-mi aspru, arămiu...

Și-atunci cine să cîrtească, cine,
C-am simțit atîta primăvară
Izbuclînd sălbatică în mine?!

prin față. De sute de ori i-a salutat pe călătorii ce-i apăreau zîmbitori la ferestri, mulțumindu-i parcă, prin surîsul lor, lui, santinellei.

„Să fug în întîmpinarea trenului? Peste munte?”

Intrebările îi munceau dureros creierul. Își răspundea singur. „Dar asta e greu, n-am făcut-o niciodată...”

Totuși o luă la fugă spre munte. După cîțiva pași, însă, se opri ca trăsmit.

„Cum de nu m-am gîndit la asta? Nu pot pleca. Sînt doar santinelă!”

Și parcă vedea literele groase ale îndatoririlor. Hîrtia gălbejită, scofilită de vreme, i se părea că rînjește batjocoritor spre el: „... Santinela nu va părăsi postul pînă la venirea caporalului de schimb...” Căuta cu înfrigurare o portiță. „Ordinul, ordinul comandantului e lege. Să părăsesc postul din inițiativa mea? Dar nu calc oare ordinul?”

Gîndurile i se învîrteau amețitor, ca purtate de furtună. „Inițiativa soldatului înlocuiește ordinul șefului” — așa le-a spus de multe ori ofițerul. „Ordinul nu-l auzi numai cu urechea, ci mai ales îl simți cu inima” — și asta tot ofițerul a spus-o. „Să plece? Să rămîna? Și dacă rămîne pe loc, ce va păzi? Un tunel dărîmat și peste o jumătate de oră un tren distrus, zeci de morți și răniți. Asta înseamnă durere în atîtea și atîtea familii: mame își vor plînge feciorii, pruncii vor scînci după părinții ce nu se vor mai înapoia niciodată...” „Inițiativa soldatului înlocuiește în momentele grele ordinul comandantului”. Așa scrie undeva în regulament... Să simți în inimă ordinul patriei... Santinela se înfierbîntă: „Ei bine, patria îmi cere acum să salvez trenul, (comandantul de-ar fi aici mi-ar spune la fel)”. Și fără să mai întîrzie goni spre poalele Măgurei. Se agăță de un boschet și începu urcușul.

Crengile umede îi sfichiuiu dureros fața, lăstarii deși îl zgîriau. Urca înversunat, gemînd surd. Respirația îi devenise greoaie, șuierătoare. Se agăță de stînci, de pietre. Mîinile îi sîngerau, unghiile-i erau rupte. Din cînd în cînd ridica privirea spre vîrf, acolo unde, luminată de fulgere, se profila culmea Măgurei. Uneori se oprea, trăgîndu-și răsufierea întretăiată. Respira cu nesăț aerul rece, plimbîndu-și cu aviditate limba prin gura uscată și pe buzele fierbinți. Pornea imediat, neîndurător față de sine. Gîndul la oamenii ce călătoreau fără grijă în tren, încrezători în cei care le asigurau drumul, îi dădea o vigoare pe care niciodată nu și-o bănuise. Alerga, se țira, se rostogolea. Automatul i se legăna în față, lovindu-l peste piept, peste obraji. Santinela nu mai simțea însă loviturile acestuia, nici ploaia, și nici ascuțimea cioturilor de care se lovea la fiecare pas.

Cînd se văzu sus pe culme, nu-i veni să creadă.

Porni apoi în jos, alunecînd, căzînd, ridicîndu-se și gonind din nou cu pași mari. În vale zărea lumini mici, roșii, gălbui, verzi, clipind în jurul haltei care de aici se vedea redusă la dimensiunile unei cutii de chibrituri. Un fluierat ascuțit îl făcu să se cutremure. Jos, în vale, o diră cenușie, presărată cu puncte luminoase se furișă printre munți. „E trenul, acceleratul... acceleratul...”

Fugi mai tare, tot mai tare. Căzăturile îi erau tot mai dese. Ca hipnotizat, privea luminile locomotivei, care i se păreau doi ochi mari, rugători. „Acum, acum sosesc” — ar fi vrut să strige, să strige atît de tare, încît să-l audă și călătorii — „acum, acum vin...”

La o săritură mai lungă, simți cum piciorul i se oprește într-o rădăcină și cum întregul corp îi rămîne atîrnat de ea, fără nici un sprijin. Se prăbuși, scoțînd un icnet dureros. Simțea lîngă obraji iarba udă amestecată cu pămîntul jilav. La gleznă îl înțepa o durere ascuțită. Poate îi plesnise osul. Vru să se scoale. Propti mîna dreaptă pe pămînt, dar o trase înapoi gemînd. Umărul, dureros la fiecare mișcare, nu-i mai putea ține greutatea

trupului. Ridică ochii privind spre locomotivă. Prin față îi jucau puncte de foc. La gleznă și la umăr durerea era tot mai vie, iar în suflet toropeala era tot mai dulce, tot mai îmbietoare prin vraja ei de nebiruit.

În timpul acesta, gonind ca un armăsar fugărit, locomotiva alerga trăgînd după ea vagoanele cenușii, care de la depărtare, învăluite în abur, păreau a forma un șarpe uriaș cu solzi luminoși. O diră țeapănă de abur se ridică deasupra locomotivei, împrăștiindu-se imediat în pictele nopții. Un țipăt lung, strident, ca al unei păsări, străbătu valea, din munte în munte, prin oceanul de întuneric, sfîșîind zărea neagră.

Ostașul simțea cum fluieratul locomotivei i se înțepenește în creier, asurzindu-l. Chiar după ce acesta încetase, i se părea că-l mai aude, tînguitor, ca o chemare. Cu fața contractată se ridică urnindu-și cu greu trupul istovit. Începu să sară într-un picior. După cîteva încercări puse și celălalt picior jos, tirîndu-l după sine. Curînd zări santinela de la celălalt capăt al tunelului. Vru să strige. Cuvintele i se opriră însă în gît; de-abia reuși să articuleze cîteva silabe gîfînde. Aproape de disperare, îndreptă automatul în sus, trăgînd cîteva rafale. În vale, santinela dădu alarma. Se auzeau pînă departe dangătele grave ale clopotului din sat. Mai trase o rafală și fugi din nou spre corpul de gardă. Trenul era numai la cîteva sute de metri cînd el ajunse lîngă santinela.

„...Tunelul... stîncă de pe Măgura... s-a prăbușit... oprîți-l... oprîți-l...” Și mîna lui vîguită arătă în direcția acceleratului care înghițea distanța. Ostașii din gardă, care erau toți afară, alarmați, au înțeles imediat totul.

În cîteva clipe au aprins semnalele luminoase și au așezat pe șine capse de alarmă. Locomotiva trecu ca o nălucă, dar se opri imediat, scrișnînd. Vagoanele se tamponară violent, iar la ferestre apărură capetele înspăimîntate ale călătorilor. Deopotrivă cu spaima le era mirarea. A trebuit ca ostașii să meargă la vagoane și să explice oamenilor de ce e vorba. Ostașul nostru, pe care sfîrșeala îl ajunsesse abia acum, rămăsese locului. Doar ochii îi clipeau plini de viață, îmbrățișînd mulțimea zgomotoasă ce vorbea din vagoane. Fericirea îl făcea să nu mai simtă nici durerea din picior, nici cea din umăr. Nu vedea nici că din palma lovită îi curge sîngele; a observat abia atunci cînd, coborîtă din tren, o femeie tînără, cu un copil în brațe, i-a legat mîna rănită, cu batista ei albă, sărutîndu-l apoi pe amîndoi obraji.

După cîteva ore, cînd trenul și-a reluat mersul, ostașii s-au culcat obosiți de munca depusă pentru curățirea liniei. Doar o santinelă mai rămăsese afară; făcea semne cu mîna legată cu o batistă, în timp ce trenul dispărea în inima muntelui.

Actualități din U.R.S.S.

Tallinnul azi. O încălțătoare privilegiate îți desfășoară în fața ochilor Piața Stalin.

Teșătoarea Suviste Ainu, de la Combinatul „Manufaktura Baltika” din Tallin, în fața războiului automat de țesut.

Ia-o, în timpul lucrului, pe vestifa îngrijitoare de viței Taisia Smirnova de la crescătoria de animale de rasă a sovhozului „Karavaevo” din regiunea Kostroma. Ea a fost de trei ori decorată cu „Steagul Roșu al Muncii”.

TALLIN

CAPITALA ESTONIEI SOVIETICE

de G. KLEVAKIN

Cotropitorii hitleriști au prefăcut în scrum aproape jumătate din orașul Tallin. Dar poporul Estoniei a muncit din răsuputeri pentru a-și reconstrui capitala. Din grămezile de ruine, dintre bălăriile crescute peste dărâmături și moloz, au răsărit pe rând, ca un simbol al atotputerniciei vjeții, clădirile întreprinderilor, siluetele zvelte ale instituțiilor publice, zidurile caselor de locuit.

În prezent, Tallinnul trăiește o perioadă de febrilă

construcție. Capitala estonă prezintă aspectul unui vast șantier. Se construiește un mare combinat pentru industria pielăriei și încălțăminte, o fabrică de confecții, o mare uzină de reparații de automobile, fabrici de cărămizi, o fabrică de dulciuri etc. Sînt în plină dezvoltare uzinele de construcții de mașini electrice. Fața de anul 1945, producția industrială a crescut cu mai bine de șase ori.

Întreprinderile din Tallin produc articole dintre cele

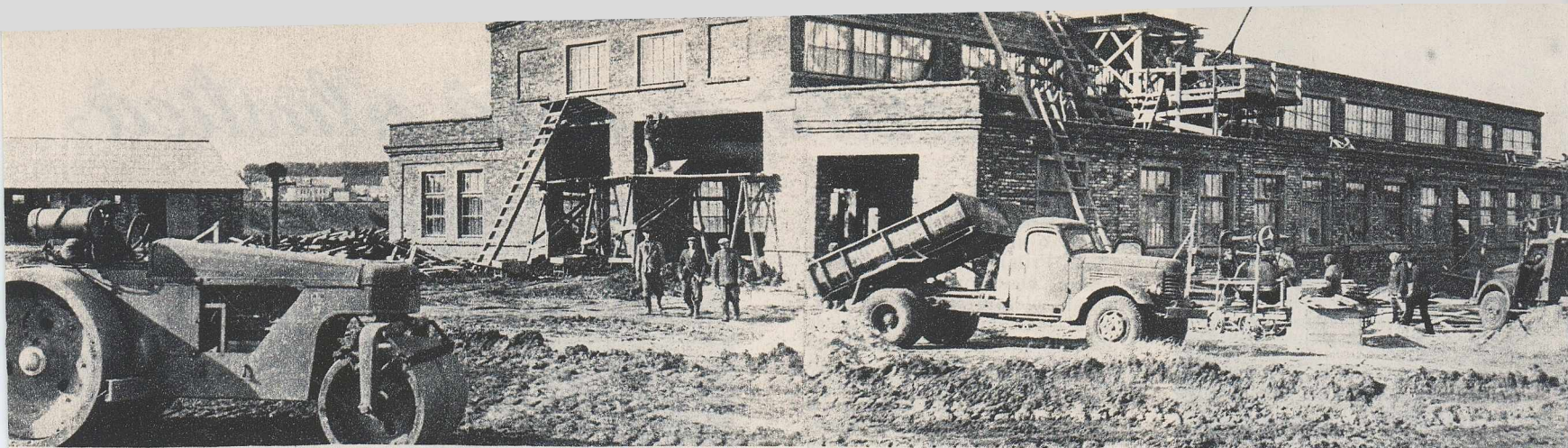
mai variate: mașini și agregate pentru exploatarea bogățiilor naturale ale Estoniei, ardezie combustibilă și turbă, utilaj pentru secarea mlaștinilor, țesături și tricotaje, încălțăminte, veselă de menaj, hîrtie, chibrituri, pian, aparate de radio, parfumuri, șocolată, conserve de carne și de pește. În capitala R. S. S. Estone, se mai construiesc vase de pescari și yachturi.

Pe zi ce trece, orașul își schimbă înfățișarea.

Cunoscutul pictor estonian Valdemar Vialy, lucrînd pe malul mării Baltice la unul din peisajele sale marine. În fotografie, pe prim plan, soția pictorului.

În anumite raioane ale orașului, ca Pelgurande, Lasnamiaie, Paliassaare, Azula și Maiaka, au răsărit ca din pământ cartiere noi. În decursul ultimilor ani, oamenii muncii au primit locuințe în suprafață de 225.000 metri pătrați, înzestrate cu tot confortul modern.

Clădirea teatrului academic de operă și balet de Stat „Estonia” a fost reconstruită. Au fost clădite imobile moderne pentru Academia de Științe a Republicii, Școala republicană de partid, Comitetul republican de radio, Casa artiștilor plastici, cinci școli și un spital în raionul Nîmneski.

În momentul de față se desfășoară lucrări de construcții pe 249 șantiere mari. Se construiesc minunate case de locuit, un cinematograful cu două săli, cel mai mare din R.S.S. Estonă, un spital în raionul Kalinin, iar pe țărmul mării, pe o suprafață de osută de hectare, se amenajează un parc de cultură și odihnă și se apropie de sfârșit construirea marelui stadion „Komsomol”.

Sub puterea sovietică, capitala Estoniei s-a transformat într-un centru important al culturii și științei unde se formează cadre necesare economiei naționale. Cele patru institute de înalte studii au dat pînă acum republicii mii de specialiști calificați. În timpul guvernării burgheze, universitatea din Tallin număra o mie de studenți, mai toți copii de fabricanți, funcționari, negustori și chiburi. Astăzi, cursurile institutelor politehnic, pedagogic, de artă și ale conservatorului, sînt frecventate de peste patru mii de tineri și tinere din Estonia, cărora puterea sovietică le-a deschis calea spre învățătură. După război a luat ființă Academia de Științe a R.S.S. Estonă. Oamenii de știință ai republicii lucrează

la rezolvarea multor probleme științifice importante și acordă un ajutor activ muncitorilor din industrie și agricultură.

În oraș există zeci de biblioteci mari. Biblioteca publică de stat a R.S.S. Estonă „F. R. Krentzwald”, înființată în anii puterii sovietice, posedă astăzi aproape un milion de volume.

Seara, la intrările celor trei teatre și la intrarea filarmonicii se aprind lumini vii. Corul bărbătesc academic de stat, condus de compozitorul Gustav Ernesaks, laureat al Premiului Stalin, este cunoscut și dincolo de hotarele țării.

La Tallin s-a deschis un studio cinematografic. Acum, pe ecranele republicii rulează un film realizat de acest studio în cinstea aniversării a 150 ani de la nașterea întemeietorului literaturii estone și eminentului activist democrat pe țărm cultural, F. R. Krentzwald.

Puterea sovietică a deschis poporului estonian drumul spre o viață fericită și îmbelsugată. Partidul Comunist și Guvernul Sovietic acordă o grijă neobosită pentru bunăstarea întregului popor sovietic, din care face parte integrantă și poporul estonian.

Despre viața fericită a poporului estonian, zidarul Kristian Kiarber din Tallin, inițiatorul unei noi metode de înaltă productivitate în așezarea cărămizilor, a spus:

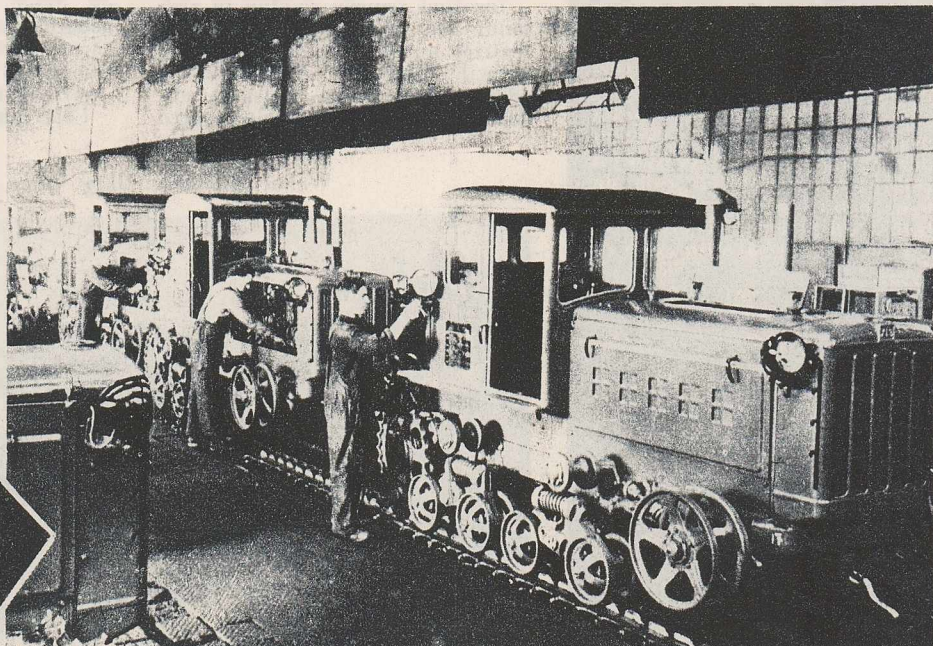
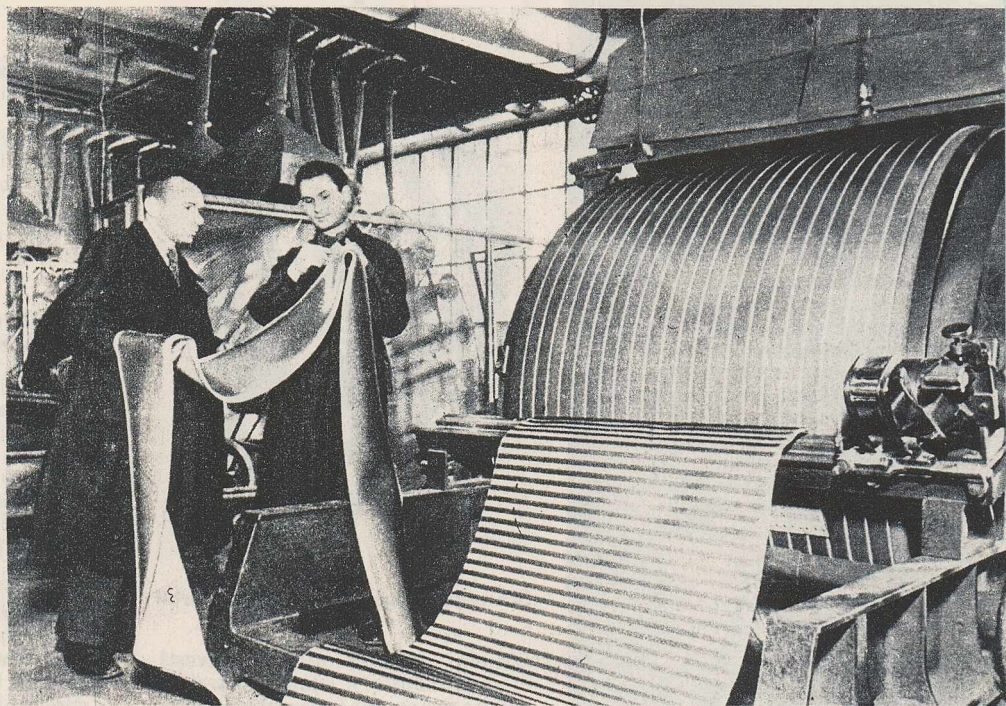
„Noi nu mai trebuie să ne încovoiem spatele sub jugul stăpînitorilor capitaliști, ca pe vremea orînduirii burgheze.

Nu ne mai e teamă că miine am putea fi aruncați în stradă, lipsiți de adăpost și de pîine. Noi sîntem oameni liberi. Grijă pentru om este grija principală a guvernului nostru. Iată de ce dorim să muncim, să muncim din toate puterile pentru înflorirea patriei noastre...”

O nouă stațiune de mașini și tractoare

Încă o stațiune de mașini și tractoare este pe cale să-și înceapă activitatea. Fotografia noastră redă un aspect din construcția noului clădiri e S. M. T. „Donskaia” din regiunea Moscova.

Un grup de tineri muncitori din R. P. R., care fac practică la fabrica textilă „A 7-a aniversare, a lui Octombrie” din Moscova, studiază timp de mai bine de un an tehnologia înaintată folosită în această întreprindere sovietică. Odată reințorși în patria lor, tinerii textiliști își vor valorifica cunoștințele acumulate, aplicîndu-le în fabricile textile din R. P. R. În fotografie: inginerul sovietic I. P. Murzin (stînga) inițiază pe textiliștii romni Gheorghe Marin în procesul tehnologic.

La uzina de tractoare din Harkov

Muncitorii din industrie iau parte activă la lupta pentru obținerea de recolte bogate. Colectivul uzinei de tractoare „Sergo Ordjonikidze” din Harkov (R. S. S. Ucrainiană) a mărit și mărește necontenit producția de tractoare Diesel și de diferite piese de schimb. Pe banda rulantă se scurg fără sfârșit convoaiele de tractoare cu șenile, care vor lua drumul S. M. T.-urilor de pe tot cuprinsul țării.

CHIBRITUL
ACROBAT

Pentru stravechile serbări populare pe malul fluviului Galben, chinezii au inventat artificii colorate, globurile cu pocnitori, hiriitaarele, evantaiile cu foc. Evul Mediu european ne-a făcut de asemenea cunoscute felurite surprize grotesti preparate în laboratoarele alchimistilor. Acum trei sferturi de secol, Creangă povestea în „Amintiri” despre „poștele” ce se aprindeau la tâlpile cite unui student în teologie.

Iată, însă, că în anul 1951 a apărut ceva nou în acest domeniu: o cutie mică, modestă, de lemn subțire, cu eticheta pe care scrie: „București — Chibrituri — Min. 38 bețe — STAS 2627 51”. Prin ingeniozitatea surprizelor continute, ea amintește de rafinamentul anticilor chinezi, prin simplitate — de o „poșta” moldovenească, iar prin efect le întrece pe toate.

Cele 38 chibrituri, care sînt 34, au doar 17 capete de fosfor lipite bine. Celelalte cad, sar, se fărîmîtează la simpla atingere. Cele care cad și cele ce se fărîmîtează dispar. Cele săritoare se apresc pe mobile, pe haine, îți intra după gulerul cămașilor, ți se strecoară în pantof. Cînd le freci de cutie, uneori se aprind. Citeodată numai în medii speciale de întuneric și căldură, cum ar fi buzunarul.

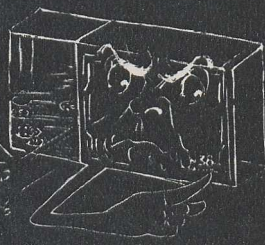
Auzisem pînă acum de stilouri și tabachere explozibile, dar de cutii de chibrituri cu focos, niciodată. Blestemată ignoranță! După ce mi-am aprins țigara, am introdus cutia în buzunar, lucru firesc și cu nimic senzational, dar care s-a dovedit de o importanță fără margini. Capacul avea fosfor în interior (ca să suplinească desigur cele 17 chibrituri cu chelie) și frecîndu-se de bețele fără chelie, a luat foc. Spre norocul meu, în apropiere nu se afla decît un buzunar și a porțiune de picior.

Au trecut de atunci trei săptămîni, dar nu îndrăznesc să-mi aprind altcum țigara decît de la altă țigară. Cu timpul s-ar putea să mă și las de fumat. În orice caz, mi-am cusut buzunarul ca nu cumva — într-un moment de neatenție — să introduc în el surpriza.

Trebuie însă să arătăm că prețul de 15 bani este derizoriu pentru o cutie care conține și chibrituri acrobate, și cuie de lemn pentru pingelit, și scobitori și artificii pentru brad.

Fără să mai socotim cutia cu focos.

AI. GÎRNEAȚA

Expoziții de artă plastică

Muzeul de artă al R.P.R. și-a deschis recent porțile pentru a adăposti o nouă expoziție de artă plastică. Primită cu mult interes de masa vizitatorilor, expoziția închinată pictorului Sava Henția, de la a cărui moarte se împlinesc 50 de ani, prilejuiește cunoașterea mai apropiată a operelor acestui artist de seamă al plasticii noastre.

Critica de artă burgheză nu a acordat atenția cuvenită cercetării vieții și operei lui Sava Henția, pictor care, trăind în a doua jumătate a secolului trecut, s-a afirmat ca un continuator al clasicilor picturii noastre. Sensibilitatea artistului, dragostea sa pentru oameni și natură, talentul său, s-au manifestat atît în domeniul picturii portretistice, cît și în unele peisaje și naturi moarte. Sava Henția s-a apropiat cu multă înțelegere de viața oamenilor simpli, dînd lucrări remarcabile prin forța lor emoțională, prin simplitatea și sobrietatea mijloacelor de expresie („Bătrîn cerșetor”, „Un

Gy. Szabo Béla: Inceput de primăvară.

Schweitzer-Cumpăna: Mama a orbit

sărman unchiaș din Grozăvești după inundație”). Dintre portretele expuse remarcăm îndeosebi „Portretul Anei Davilla” și „Fata torcînd”.

Însoțind trupele romîne în războiul din 1877, Sava Henția a realizat numeroase lucrări, în care notații pline de sinceritate și adevăr mărturiseau eroismul soldatului romîn în luptele pentru

independența țării („Tir de artilerie la Calafat”), optimismul și dragostea de viață a oșteanului romîn („Soldații jucînd hora”), precum și frăția de arme romîno-rusă din timpul acelei campanii, așa cum o înfățișează cunoscuta sa acuarelă „Întîlnirea”.

Alături de Expoziția Anuală de Stat a Artelor Plastice, expozițiile personale sau ale unor colective restrînse de artiști, expoziții inițiate de Uniunea Artiștilor Plastici și organizate prin Fondul Plastic, prilejuiesc o și mai temeinică cunoaștere de către masele largi de vizitatori a rezultatelor muncii creatoare desfășurate de unii artiști plastici pe perioade mai îndelungate de vreme.

Inaugurînd seria unor asemenea manifestări, expoziția care a fost deschisă în sala Dalles, închinată colectivului de artiști Schweitzer-Cumpăna, Gy. Szabo Béla — laureat al Premiului de Stat — și Walter Widmann, înmănușează lucrări de desen, gravură în lemn și acuarele ale acestor artiști, ale căror portrete, peisaje și mici compoziții sînt purtătoare ale unui bogat conținut de viață.

Cele mai numeroase dintre lu-

crările pictorului Schweitzer-Cumpăna — și totodată cele ce rețin îndeosebi atenția vizitatorului — sînt desenele în carbune reprezentînd figuri de țărani, chipuri de oameni simpli, subiecte mult îndrăgite de pictor și care au fost neîntreprupt prezente în creația sa.

Dintre lucrări se disting în mod deosebit portretul țăranului Baciu Grigore, creat în 1920, studiile de figuri de țărani și figurile obosite ale bătrînilor cizmari, desenate de pictor în 1923 și 1928.

Demne de relevat sînt și portretele mamei și tatălui artistului, precum și un autoportret, realizat în 1947.

Dintre lucrările graficianului clujean Gy. Szabo Béla se desprind, ca fiind opere de o valoare artistică remarcabilă, gravurile în lemn, reprezentînd colțuri de natură. „Inceput de primăvară”, „Mierle” sau „Salcie deasupra apei”, sînt titlurile cîtorva asemenea peisaje care au atras prețuirea deplină a publicului pentru sinceritatea emoției artistului față de frumusețile naturii, pentru forța lor expresivă. Valoarea artistică a peisajelor lui Gy. Szabo Béla este determinată de cunoașterea profundă a naturii de către artist, cît și de stăpînirea unei temeinice măiestrii artistice.

Colorist plin de sensibilitate, pictorul Walter Widmann a prezentat în cadrul acestei expoziții colective un însemnat număr de acuarele reprezentînd peisaje și flori.

Vădînd o adîncă înțelegere a specificului național al peisajului și al satelor noastre, pictorul a redat o imagine tipică a acestora în lucrări ca cele intitulat: „Ulița Valea Seacă”, „Arie” realizate în 1953, „În satul Banloc”, peisaj lucrat în 1945, „Peisaj din Secuime” și „Iarnă la Băișoara”, acuarele executate în 1938 și 1939.

Numărul mare al celor ce au vizitat aceste expoziții dovedește interesul crescînd al oamenilor muncii pentru artele plastice și vorbește despre necesitatea ca inițiativa organizării unor asemenea expoziții să fie continuată și mai departe.

María DUMITRESCU

Walter Widmann: Ulița Valea Seacă.

BUNDU

Zidarul

— povestire —

de Ahmed ABBAS

scriitor progresist indian

Ilustrații de N. POPESCU
laureat al Premiului de Stat

Bundu era fericit. În ziua aceea unicul său fiu, Ibrahim, urma să se căsătorească și să-și aducă soția acasă. Bundu va avea o noră. De astăzi încolo, sărăcăcioasa lui cocioabă va începe să strălucească datorită nurorii sale. Poate că ea va aduce fericirea în casă. Cine știe, poate că Bundu va izbuti să-și găsească iar de lucru.

Astăzi zidarul Bundu e fericit. Acum, pentru întâia oară după cinci ani, fața lui brăzdată de zbircituri e luminată de un zîmbet de fericire. Pînă și din pipă trage parcă mai cu nesăț. De aici, din umbra copacilor din preajma casei, bătrînul privește apusul soarelui: nori roșii, trandafirii și albaștri învăluie cerul. Jocul de culori îi amintește lui Bundu de un șal pe care l-a adus de curînd de la un boiangiu și l-a trimis în dar viitoarei sale nurori. Dacă n-ar fi fost șomer, i-ar fi dăruit nurorii sale un lucru atît de ieftin? Firește că nu... I-ar fi dat niște șalvari de atlas, un șal de Benares¹⁾ lucrat de mînă, cercei de aur, brățări, tot de aur, pentru mîini și brățări de argint cu zurgălăi pentru picioare, iată ce i-ar fi dat! Are doar un singur băiat. Ei, dacă mamă-sa ar fi trăit!

Zîmbetul de fericire pieri de pe chipul lui Bundu odată cu ultimele raze ale soarelui ce mai luminau pămîntul.

Iată, sînt zece ani de cînd i-a murit soția, dar deîndată ce-și aduce aminte de ea, ochii i se umplu de lacrimi. Cum ar fi vrut ca ea să apuce ziua cînd feciorul și-ar fi adus soția în casă! Ei, dacă ar mai fi trăit acum!...

Cîtva timp Bundu rămase nemișcat, pradă gîndurilor. Cînd se aprinseră luminile prin vecini își zise: „Feciorul trebuie să vină cu soția lui dintr-o clipă în alta și în casă e întineric. Nu-i bine; e semn rău“. Se ridică, intră în odaie și aprinse opaițul cu ulei rînced. În ziua aceea Bundu curățise casa mai mult ca oricînd. Este adevărat că n-a prea avut ce curăța: patru pereți, cîtiva metri pătrați de lut pe jos, un acoperiș făcut din bucăți de tablă veche de zinc, prin care în vremea ploilor șiroiește apa și care se încinge grozav în zilele dogoritoare de vară, iar iarna lasă să pătrundă frigul în voie.

Toți vecinii lui Bundu locuiesc în maghernițe asemănătoare. Satul lor e așezat cam la o milă de New-Delhi²⁾. În ultimii cinci ani locuitorii lucraseră la construirea celui de al optulea cartier al orașului New-Delhi. Dar pînă la urmă construcția a fost terminată și au rămas cu toții fără lucru. Au început iar necazurile și lipsurile.

Bundu era zidar din tată în fiu și un meșter foarte bun. Strămoșii săi construiseră Leal Kilea și Geamma Masgid³⁾. El a lucrat la construcția reședinței vice-regelui Indiei și la

palatul Consiliului Legislativ. Acum, însă, era nevoit să lucreze ca salahor cărînd lut, var și ciment la construcții neînsemnate. De cînd a început războiul, fierul, lemnul și cimentul s-au scumpit și fiul său a intrat curier la un antreprenor de lucrări. Trăiau amîndoi din leaful lui. Ibrahim primea zece rupii pe lună și masa. Acum zidarul n-ar fi putut cîștiga aici mai mult; era totuși necăjit că fiul său — fiul zidarului Bundu — a primit să fie curier. Zidarul e zidar, ș meșter, e stăpîn pe mîinile sale, pe gîndurile sale și pe timpul său. Unde vrea, acolo se duce. Cînd vrea, atunci muncește. Nu-i silit să slugărească pe nimeni, nu trebuie să-și îndoale spinarea de frică în fața nimănui.

Bundu era zidar din moși-strămoși și era foarte mîndru de acest lucru, pentru că nu e un fleac să fii zidar. Ia gîndiți-vă: dacă nu lucrați cu bîgare de seamă, toată clădirea se duce dracului. El și tovarășii săi sînt acei care transformă planurile albastre ale inginerilor în minunate clădiri. Constructorii sînt acei care au creat cu mîinile lor — din cărămizi, var și lut — frumuseți ca Tagi-Mahal și splendori cum e Kutub-Minar³⁾. Arta lor este înrudită cu vrăjitoria. Așa cum pictorul, cu ajutorul paletelor sale, creează pe pînză o operă nemuritoare, sculptorul dă viață unei pietre obișnuite, sau cîntărețul, prin virtuozitatea sa, atinge corzile cele mai gingașe ale sufletelor ascultătorilor — tot așa și constructorul, înălțînd cu mîinile sale palate și temple minunate, cu coloanele, arcadele, firidele și cupolele lor, creează și el frumusețe. Dar iată că acum fiul unui astfel de constructor trebuie să slugărească zile întregi pe un antreprenor ignorant și grosolan.

Bundu nu se orienta în problemele economice și nu se pricepea de loc la politică. Nici măcar nu era supărat că New-Delhi e plin de străini veniți de peste mări și oceane. Simțea doar o amărăciune la gîndul că zidarii nu mai sînt azi prețuiți. Un meșter ca el să fie șomer!...

În dosul ușii se auzi cineva tușînd.

— Bună seara, frate Bundu! Ei, și-a venit nora?

— A, moș Heiaruddin, poftim, intră înăuntru! Ibrahim s-a dus s-o aducă. Acu-acu trebuie să pice!

Moș Heiaruddin intră în casă, lovînd cu bastonul în pămînt. Era cel mai bătrîn dintre zidari; oamenii spuneau în glumă că el a pus temeliele de piatră clădirilor care au fost ridicate încă pe vremea lui Șah-Geahan. Era președintele asociației lor și toți zidarii îl considerau drept un dascăl, un conducător al lor, și-l tratau cu mult respect.

— De, bun lucru. Ibrahim se-nsoară, și soția lui o să aibă grijă de tine: îți va găti mîncarea și-ți va umple luleaua. Dar, știi ceva, Bundu...

Aci moș Heiaruddin tăcu.

— Ce-i? Te ascult, moșule!

— Uite, la ce mă gîndesc. Vreau să te întreb: unde ai să dormi la noapte?

— Cum adică unde? întrebă Bundu nedumerit.

Pe urmă înțelese unde voia să bată moș Heiaruddin. Ibrahim și soția lui urmau să petreacă astăzi prima lor noapte împreună — și el nu avea decît o singură odaie, atît de mică, încît nu era chip s-o împarti în două. Vrei, nu vrei, dar în noaptea asta însurății trebuie să lăsați singuri.

— Uite ce e... să n-ai nici o grijă, vii și dormi la mine.

Și moș Heiaruddin plecă, tușînd parcă stîngerit că a trebuit să vorbească astfel cu vecinul său.

¹⁾ Șalurile de Benares și de Cașmir sînt vestite nu numai în toată India, dar și dincolo de hotarele ei.

²⁾ Capitala Indiei, Delhi, este împărțită în două: orașul nou și orașul vechi. În New Delhi sînt situate instituțiile guvernamentale centrale, ambasadele și băncile; cele mai frumoase cartiere ale orașului sînt locuite de străini.

³⁾ Leal Kilea, Geamma Masgid, Tagi-Mahal și Kutub-Minar sînt vestite monumente arhitecturale străvechi indiene.

„Nu, nu mă duc la moș Heiaruddin, — se gândi Bundu. Mă fac de ris în ochii lumii. Mai bine dorm în altă parte“.

Se lasă răcoare. Bundu luă o pătură groasă din cuier și și-o puse pe umeri.

„Dau eu undeva de un locșor, o să mă acopăr și o să stau până mîine dimineață, — se gândi el. Doar e vorba de o noapte, numai“.

În sfîrșit, tinerii căsătorii își făcură apariția. Soția lui Ibrahim stătea în fața lui Bundu, cu vîlul puțin ridicat. Avea cu dînsa șalul pe care i-l dăduse Bundu. El își privea nora și nu știa ce să spună.

Rupse totuși tăcerea:

— Așadar, ați venit, Ibrahim? Și fără să mai aștepte vreun răspuns, adăugă: — Foarte bine. Voi să vă odihniți, iar eu am să dorm în noaptea asta în altă parte.

Și Bundu ieși.

În vale scînteiau luminile din New-Delhi. De pe o colină, Bundu cuprindea cu privirea un ocean nemărginit de lumină și i se părea că un meșter foarte iscusit a încrustat cu briliante o pardoseală de piatră neagră.

„Într-un oraș atît de mare să nu găsească oare unde să-și petreacă noaptea un om singur ca mine?“ se gândi Bundu.

Cunoștea bine străzile orașului New-Delhi. Doar a construit orașul cu propriile sale mîini! Cunoștea fiecare casă. Iată, clădirea aceasta este reședința vice-regelui. Și are nenumărate odăi. În fiecare din ele ar încăpea ușor zece odăițe ca cea a lui Bundu. Camerele de baie sînt căptușite cu marmoră și nici ele nu sînt mai mici decît celelalte odăi. Au niște pardoseli netede și lucioase, de poți să pui mîncare pe ele și s-o mîncîci. Imensa sală de dans e plină de oglinzi, iar parchetul e atît de lucios, încît te poți privi în el ca într-o oglindă.

Dar în noaptea aceasta palatul era întunecat. Bundu își aduse aminte că, de obicei, în vacanța de iarnă vice-regele pleca la Calcutta. Prin urmare această casă imensă era acum goală. Marile camere de baie, terasele lungi și imensa sală de dans cu parchetul ca oglinda, sînt pustii. Oare slugile care au rămas nu vor găsi într-o cameră sau pe vreo verandă un locșor unde ar putea dormi Bundu? Lîngă intrarea principală, în palat, Bundu văzu o gheretă de lemn. Poate e liberă; o să doarmă în ea o noapte. Dar, îndată ce se apropie, un soldat cu mustați lungi ieși din gheretă și strigă: „Cine ești?“ După care veni spre el și-l întrebă: „De unde ai mai răsărit? Ce te-nvîrți pe aici? Ori vrei să jefuiești casa vice-regelui?“

Nevrînd să se ia la hartă cu el, Bundu nu răspunse și se îndepărtă.

Străzile orașului New-Delhi se resfirau în toate părțile. Erau străzi largi, curate și luminoase. Poate că nici pardoseala de lut din odăița lui Bundu nu era așa de curată ca pavajul acestor străzi. Lămpile electrice luminau ca ziua. Totuși, această lumină puternică nu încălzea, și Bundu n-avea unde să-și dezmorețească mîinile înghețate. Ceasul de la poșta centrală bătu de zece ori. Bundu tremura de frig. Ca să se încălzească cît de puțin, iuți pasul.

Gîndul stăruitor despre așezarea camerelor din palatul vice-regelui nu-i dădea pace.

O casă atît de mare pentru un singur om! O fi el vice-rege, dar nu e decît un om și are cîteva sute de camere! Și ce camere! În fiecare din ele ar încăpea un sat de zidari... Camere de baie, galerii lungi, terase, o cameră pentru gustarea de dimineață, alta pentru masa de prînz, alta pentru masa de seară, o sală de dans cu parchetul ca oglinda — și toate pentru un singur om! Dar pentru Bundu, care a construit toate aceste case cu mîinile lui, nu se găsește nici măcar o cămară în care să poată dormi o noapte?...

Pentru prima oară un gînd îngrijorător începu să-l frămînte pe Bundu: „De ce oare toate acestea sînt așa cum sînt? De ce?“

Bundu cutreieră toate străzile în lung și în lat, dar nu găsi nicăieri adăpost. După ce lăsă în urmă străzile luminate, Bundu văzu o clădire măreață peste care se revărsau razele lunii. „Ce o fi asta?“ se gândi el și își aminti îndată că era mausoleul lui Hamaiun. ⁴⁾

⁴⁾ Hamaiun (sau Humaiun) a fost fiul împăratului Babur, cuceritorul Indiei de nord în prima jumătate a secolului al XVI-lea.

„Poate că aici, pe trepte, într-un colț, se va găsi loc pentru mine!“

Picioarele oboseite ale lui Bundu își recăpătară sprinteneala și se îndreptă repede spre mausoleu. Dar nu apucă să intre bine pe poartă, cînd un paznic pus din partea departamentului pentru ocrotirea monumentelor antice îl somă cu brutalitate:

— Ascultă, cine ești? Cară-te imediat, hoțul, căci altfel îți arăt eu ție!

Bundu n-avea putere să discute. Se întoarse și porni spre New-Delhi.

Era foarte revoltat. Vasăzică, pentru cadavrul unui rege e nevoie de un palat uriaș, iar pentru omul viu Bundu nu se găsește nici măcar o cameră.

Cine a zidit mausoleul lui Hamaiun, dacă nu strămoșii lui Bundu? Și acum iată că pe Bundu îl alungă de pretutindeni ca pe un ciine de pripas... De ce sînt astfel orînduite toate acestea? De ce? Vice-regele are nevoie de un palat

cu trei-patru sute de camere... una pentru ceai, una pentru fumat, una pentru vin... Sau regele ăsta — cum îi zice? — care a murit acum cîteva sute de ani... Chiar acum, cînd este mort, are nevoie de un palat în loc de mormînt... Dar pentru Bundu, zidarul, nu se găsește nimic... De ce oare toate acestea? De ce?...

Bundu simți că puterile îl părăsesc cu totul și că picioarele nu vor să meargă mai departe. Se culcă pe trotuar și se înfășură cu pătura. Cînd și-e somn, pînă și țepii ții se par moi! Lui Bundu îi era tare frig, totuși adormi.

A doua zi dimineața soarele se ridică de după munți împrăștiind ceața de peste Delhi. Razele lui căzură pe palatul vice-regelui. N-au putut răzbate prin zidurile groase de piatră; umbra palatului se așternu ca un nor negru pe pămînt. Scurtîndu-se din ce în ce, ea alunecă peste trupul înghețat al zidarului Bundu și merse mai departe...

Diafilmul românesc

„Duminică seara la căminul cultural se va prezenta diafilmul „Mitrea Cocor“. Așa spuneau afișele apărute pe pereții multor case din sîtcutul acela de munte, încă neelectrificat.

Duminică seara tot satul, cu mic cu mare, era adunat în sala de festivități, proaspăt vîruiță, a căminului.

Capetele tuturor se întorceau cu mirare spre fundul sălii unde un finăr meșterea cu sîrg la o cutiuță de metal pe al cărei capac stătea scris „Studioul de diafilme „Ion Creangă“ și care era luminată de un bec alimentat cu o baterie de buzunar. Apoi, cînd se făcu întuneric, pe peretele alb începură să se proiecteze imaginile mult așteptate...

Diafilmul este o bandă de celuloid lungă doar de vreo doi metri, cuprinzînd o serie de imagini înșiruite după o anumită ordine și însoțite de texte explicative. Diafilmul se proiectează cu ajutorul unui aparat mic, portativ, care se poate alimenta și cu curentul slab al unei baterii de buzunar. Datorită acestui fapt, el poate pătrunde și în cele mai îndepărtate colțuri ale țării, acolo unde, nefăcîndu-se pînă acum electrificarea, nu s-a putut introduce pînă în prezent nici cinematograful.

Cum se realizează un diafilm?

La masa sa de lucru, scenaristul încheagă o acțiune vie, interesantă, bazată pe datele strînse în îndelungata sa documentare pe teren.

Cînd subiectul e gata, el începe, împreună cu redactorul studioului, trierea imaginilor, în scopul unei prime schițe a viitorului diafilm. Aceasta e munca de decupaj regizoral.

Punct cu punct, urmărind indicațiile cuprinse în caietul de decupaj regizoral, aparatele fotografice înregistrează scenele care vor ilustra subiectul. Printr-o mișcătoasă muncă de selecționare a fotografiilor luate, șeful echipei alcătuiește apoi montajul artistic, forma brută a diafilmului.

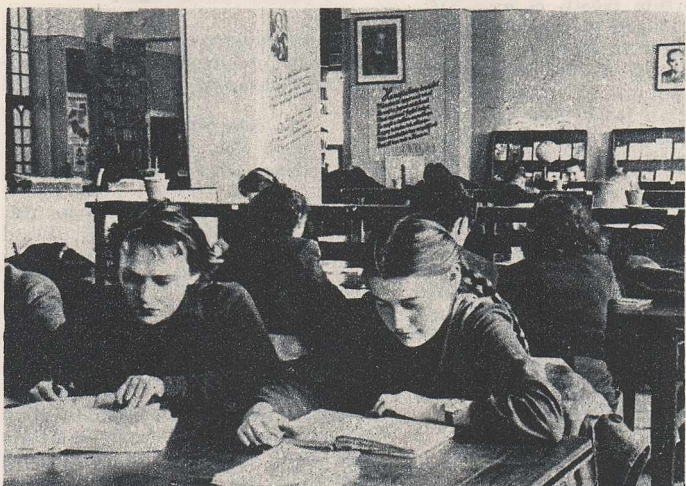
Munca de realizare efectivă a peliculei abia începe. Aplecîți asupra planșelor lor, desenatorii alcătuiesc graficele explicative care vor însoți scenele de viață... Alți desenatori schițează desenele artistice pe care se vor imprima unele dintre titluri. Apoi, lipite cap la cap, unul cîte unul în ordinea stabilită, negativele izolate înfiripă negativul diafilmului, pe care se va copia și textul, printr-o nouă fotografie. Primele probe se trag imediat... După acestea se vor copia pozitivele diafilmului.

Tematica Studioului „Ion Creangă“ este foarte variată. Printre diafilmele realizate în cursul anului 1953 se numără unele care popularizează metodele înaintate ale stahanoviștilor sovietici ca: „Metoda Duvanov în arderea rapidă a cărămi-zilor“, „Metoda marșrut în țesătorie“; apoi diafilmele „Cultivarea pătlăgelelor roșii“, „Folosirea gunoierului de grajd“, „Corpul omenesc în continuă dezvoltare și transformare“, „Fabrica de Confecții „Gheorghe Gheorghiu-Dej“, realizate în același an, precum și diafilmele cu subiecte din viața politică internațională ca: „China nouă, o forță a lagărului păcii“, „Lupta unită a poporului german împotriva remilitarizării“ și altele.

Pentru a lărgi cît mai mult răspîndirea diafilmului, întreprinderea „Industria Optică Romîină“ a executat aparate de proiectie. De asemenea, întreprinderea „Tehnocin“ a găsit posibilitatea executării în serie a unui nou prototip de aparat pentru diafilme. Studioul „Ion Creangă“ va avea astfel în viitorul apropiat posibilitatea să intensifice și mai mult răspîndirea diafilmului românesc.

PALATUL CULTURAL DIN TÎRGU-MUREȘ

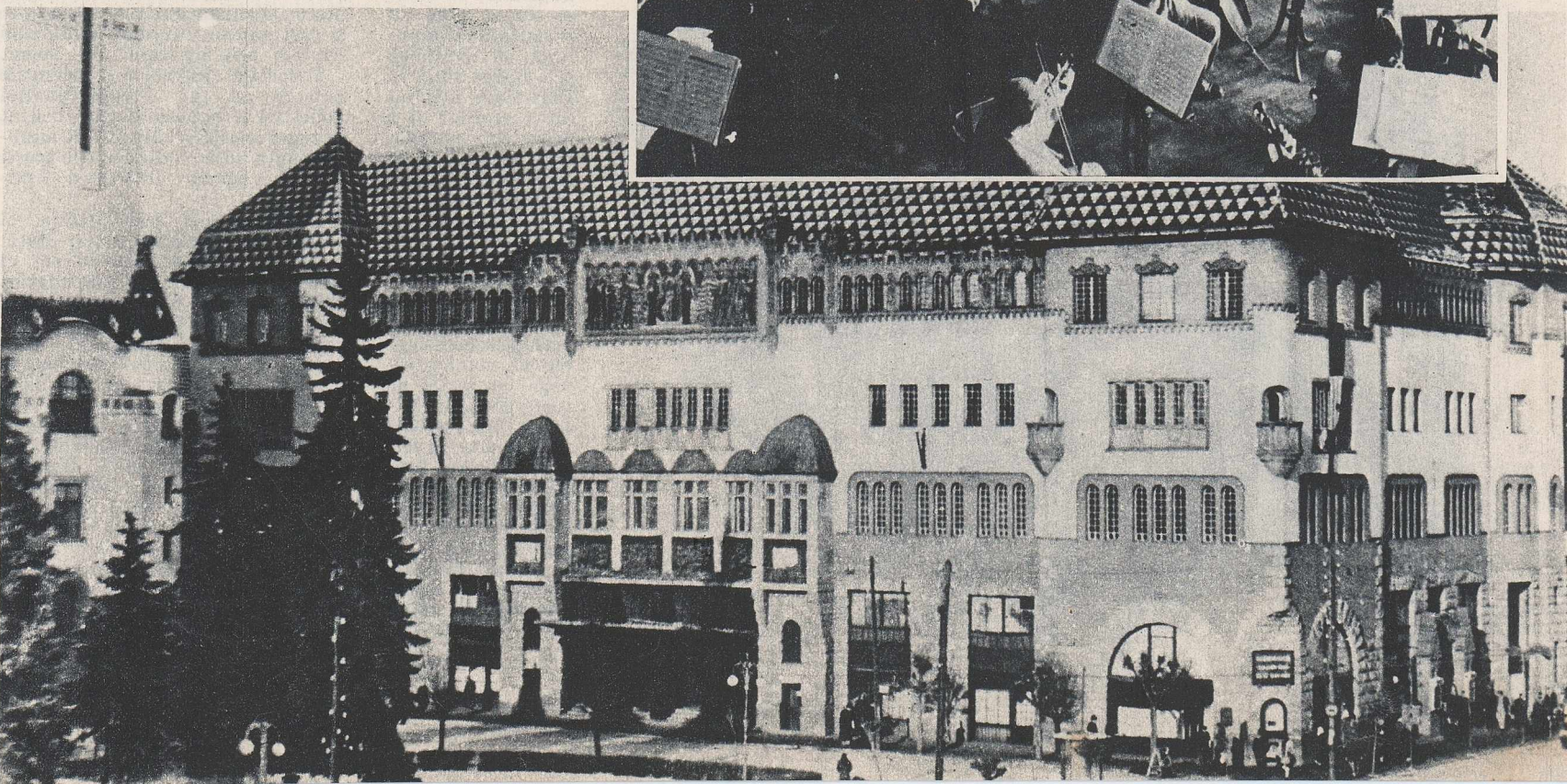

In sala de lectură a bibliotecii regionale.

In atelierul de sculptură al Școlii medii de arte plastice, elevul Jenő Korondi din cl. X-a lucrează un studiu.

Clădirea Palatului Cultural din Tg. Mureș.

Tîrgu-Mureș, privit de pe platoul Cornești, pare un oraș-miniatură, cu turnuri și cupole multicolore, cu căsuțe și vile cochete. De aici, de sus, privirile îți sînt atrase de o clădire masivă cu acoperișul compus din țigle sinilii, roșii și albe, țigle smălțuite ce strălucesc în lumina soarelui: e Palatul Cultural.

Biblioteca regională aflată aici dispune astăzi de 50.000 de volume. Într-un singur an — 1953 — ea a fost frecventată de un număr de 33.600 de cetățeni.

La etaj, se află muzeul regional. În colecțiile acestui muzeu se găsesc peste 5.500 de obiecte, începînd de la fosilele de mamut și uneltele de bronz, de fier sau de os din diferite epoci, pînă la documentele epocii moderne. Printre cele mai frumoase obiecte datînd de pe vremea stăpînirii romane în Dacia, se află capul de alabastru al zeiței Junona, descoperit la Cristești (raionul Tg. Mureș). Muzeul posedă și importante documente din epoca feudală, unele foarte interesante, cum sînt diplomele de donațiune prin care Maria Terezia și împuțernicitul ei din Transilvania, Gavril Bethlen, acordau unele privilegii breslei tîmplarilor din Tg. Mureș. Alături de acestea se poate vedea regulamentul breslei tîmplarilor (1754) prin care se interzicea breslașilor de a angaja ucenici din rîndurile fiilor de iobagi. Se mai găsesc aici ștampile, inele, procese verbale ale breslei cizmarilor, diferite produse din anul 1696 etc. Citind inscripția de pe lada breslei croitorilor, află că în anul 1822 această breslă se compunea din 48 de persoane.

Urci un etaj mai sus și privirile ți se plimbă pe tablourile galeriei de pictură. Printre comorile galeriei se află picturile „Ciobănaș” de N. Grigorescu, „Hora” de Th. Aman, „Spălătoresele” picturului maghiar Munkacsy Mihaly (1844 — 1900) și studiul lui Lotz Karoly (1833 — 1904) „Muza cu liră”, care constituie subiectul unuia din frescele cupolei Operei de Stat din Budapesta, pictată de același autor.

În sălile de la parter ale Palatului Cultural s-a deschis expoziția jubiliară a Școlii medii de arte plastice din localitate. Aici este expusă sculptura elevului Victor Roman din cl. XI-a, fiul unui țaran muncitor din Mărtiniș (raionul Odorhei), intitulată „Aruncătoarea cu discul”, alături de peisaje din Valea Gurghiului, tablouri de o reală frumusețe pictate de Geza Biro, absolvent al școlii.

În cadrul Palatului Cultural mai funcționează: orchestra Filarmonicii de Stat „Mureșul”, Școala populară de artă, cu 525 elevi care urmează cursuri de canto, compoziție, ritmică, balet și dansuri populare, și Teatrul Secuiesc de Stat.

Ștefan IZSÁK
corespondent - Tg. Mureș

Pe urmele lui PİNTEA VITEAZUL

— Din însemnările unui folclorist —
de Costea PALTIN

De-a lungul văii străjuite de munți pe ale căror creste zăpada scilipea cu scînteieri vii, Dorna își mîna apele. Pe luciul ei, plutele conduse de mîini agere treceau cu iuțeala săgeții.

La poalele muntelui Oșorul, în satul Dorna Cîndrenilor, trenul face un scurt popas. Am coborît. Aici am aflat primele lucruri despre haiducul Pinteaa, a cărui

imagine e păstrată și astăzi, la peste 250 de ani de la moartea lui, în baladele și cîntecele bătrînești. Mergînd de-a lungul căii ferate, pe drumul ce trece prin mijlocul satului, am intrat în vorbă cu un bătrîn în pletele căruia anii au nins din belșug. Cu ochii lui ageri, moș Gheorghe Vîrvoreanu ne-a privit întîi iscoditor, apoi, aflînd rostul nostru pe meleagurile

V. KAZAR:

Studiu la Pinteaa Viteazul

sale, și-a deschis sufletul încetul cu încetul. Ne-a povestit multe despre istoria satului său, pe unde, înainte vreme, nu erau decît păduri întinse cu oameni puțini ascunși în umbra lor.

Punînd mîna strășină la ochi, moș Vîrvoreanu a privit în depărtare, arătîndu-ne Călimanul, Ascultețele, Pietrele Roșii, și alte vîrfuri la picioarele cărora este așezat satul Poiana Negrii.

„Pe acolo își aveau ascunzișul, cu două veacuri și jumătate în urmă, voinicii lui Pinteaa Viteazul, care au haiducit prin părțile acestea și erau vestiți pînă departe, spre Baia Mare...”

...Astfel am început noi, folcloriștii porniți să deslușim trecutul poporului și patriei noastre în cîntecul și versul popular, să dăm de urmele neînficatului Pinteaa, viteaz apărător al împilaților. Tot cutreierînd regiunea, ne-am dat seama că mai toți bătrînii satelor ne pot spune cîte ceva despre vestitul haiduc:

Frunzuliță rupt-n vînt
Multe-au fost și multe sint,
Multe sint de povestit
Despre Pinteaa cel vestit
Ce pe-aci a haiducit...

...ne-a cîntat Moș Gavril Pașcanu cu vocea lui molcomă, puțin tremurătoare, dar plină de căldură. Iată povestea vestitului haiduc, așa cum am încheșat-o din istorisirile localnicilor, din balada pe care o mai cîntă și astăzi cu drag cei de prin partea locului:

...Se povestește că, pe cînd era mic, Pinteaa, fecior de oameni sârmani, păștea oile unor bogătași care, drept răsplată, îi dădeau bătaie multă și mîncare puțină. Flăcăiandrul își astîmpăra amarul cîntînd din fluier. Cu cît creștea, el se făcea tot mai voinic, mai puternic. Intr-o seară, bogătanii s-au pornit din nou cu ciomegele asupra lui. Pinteaa și-a ieșit atunci din fire și, luîndu-i unul cîte unul de mijloc, i-a trîntit la pămînt, de i-a cumîntit. Apoi, deși cei bătuți l-au rugat să devină baciul lor, el n-a primit, și-a luat durda, fluierul și cîinii, a plecat în deșul codrilor și bun dus a fost.

S-a apucat de haiducie. Degeaba îl căutau poterile, căci codrul adînc era bun prieten al viteazului.

Pe înguste poteci de munte, voinicul se ducea pînă la Bistrița, la Cîmpulung, la Cîrlibaba și ajungea pînă la Baia Mare, ațînînd calea grofilor și a negustorilor hrăpăreți; iar ce lua de la dîșșii, Pinteaa împărțea obijduților.

Hai voinic, unde merg eu
Să vă scap de tot ce-i rău...

Buciumul suna prelung și lachemarea lui, voinicii veneau cu zecile pe toate potecile. Melodia lină deapănă mai departe, în versuri iscusite, firul baladei, povestînd despre acea fată oacheșă — fiică de grof din Baia Mare — pe care Pinteaa a îndrăgît-o și căreia i-a mărturisit odată taina puterii lui.

Taina aceasta o mai știau doar frații lui întru haiducie:

Pinteaa — atuncea le striga:
„Moartea mea din ce va sta?
Din trei boabe de griu sfînt,
Dintr-un plumbuț de argint,
Subțioară nimerit,
Subțioară de-a stînga
Că-acolo-i puterea mea...”

Intr-o noapte întunecoasă, haiducii au înclecat pe cai și hăulînd de răsănau codrii au pornit

„La Baia Mare
După pine, după sare,
După praful de cel mai mare.

dar, cînd au ajuns acolo, au dat peste ei poterile stăpînirii. Fiind puțini și neputînd să le țină piept poterilor, haiducii au fost prinși și supuși la chinuri pentru a trăda taina lui Pinteaa. Intre timp, însă, taina i-o trădase fiica grofului. Pinteaa, îngrijat că tovarășii săi nu se mai întorc, și-a adunat restul cetei și a plecat spre Baia Mare în ajutorul lor. Acolo, poterile i-au ieșit înainte, spunîndu-i că degeaba vrea să se mai lupte cu dîșșii, întrucît ei îi cunosc taina. În dîrzenia lui, Pinteaa le-a răspuns:

„Ascultați, Pandurilor,
Spuneți voi și domnilor
Că eu legat nu mă dau
Pînă pe picioare stau.
Eu de moarte nu am frică,
Ea de mult mi-i ibovnică,
Dar mă doare inima
Că m-a vîndut mindra mea...”

Apoi a început lupta. Pinteaa a făcut minuni de vitejie, dar un ostaș bătrîn l-a omorît, ochindu-l la subțioară:

Pinteaa de pe cal cădea
Calul jalnic necheza...

Apoi, sleit de puteri, înainte de a-și da sufletul, s-a adresat fraților săi de luptă cu îndemnul:

„O sută cincizeci ai mei,
Toți voinici ca niște zmei,
Rămîneți în codru verde
Unde urma vi se pierde
Și țineți toți laolaltă
Să nu vă dați niciodată...”

În satele Gura Negrii, Ortoia, Șarul Dornei, la Poiana Stampcii, pretutîndeni am auzit povestindu-se și cîntîndu-se vitejiile haiducului Pinteaa, atît de iubit de popor.

Melodiile cîntecelor și versurile baladei ne fac dovada înaltei măiestrii a poporului, care a știut să zugrăvească în chip atît de minunat lupta dusă cu dîrzenie de acești voinici pentru libertatea opri-maților.

Poporul nu-și scrie istoria, ci o trăiește, o povestește, o cîntă. Legînd firul tradiției de cel al istoriei, am aflat că, într-adevăr, Pinteaa Viteazul a fost unul dintre cei mai îndrîjiți luptători pentru cauza iobăgimii ardeleni.

În mai 1703, Ferencz Rakoczi II a dat semnalul unei mari răscoale, făgăduind țărănimii iobage că-i va reda libertatea și-i va îmbunătăți starea economico-socială.

Cînd, în august 1703, Rakoczi i-a cerut ajutorul lui Pinteaa, acesta a venit cu ceata haiducilor săi, a luptat vitejește la asediul orașului Baia Mare dar, fiind rănit, a fost prins și, în ziua de 22 august 1703, ucis. Așa glăsuiește istoria.

Pentru verificarea datelor is-

torice și a felului în care figura legendară a lui Pinteza Viteazul se reflectă în tradiția populară, am pornit din nou pe meleagurile mai sus amintite, poposind mai întâi în Baia Mare.

Un turn înalt, cetăria Huniazilor, mai străjuiește și acum porțile vechii cetăți. Pașii ne duceau pe urme de vechi cronici, prin cetatea cu ziduri cenușii, și parcă vedeam cum, în înclăștarea luptei, porțile cetății erau sfărâmate de loviturile de bardă ale voinicilor lui Pinteza. Spune legenda că, după ce a căzut, Pinteza a fost scos din oraș și înmormântat sus, pe dealul Crucii, acolo unde erau vechile băi (mine) de aur.

Am pornit să cunoaștem împrejurimile. Mașina alerga sprinten pe drumul neted. La ieșirea din satul Tăuții de Jos, la hotarul cu Baia Sprie, am oprit puțin. Legenda spune că aici Pinteza, rănit în luptă, și-ar fi înfipt coada baltagului într-o piatră de moară, ar fi pus-o pe umăr și ar fi plecat spre Baia Sprie. Sleit de puteri, a aruncat-o apoi la margine de drum, de s-a scufundat toată în pământ.

Ne-am apropiat de Baia Sprie. Situată la poalele Gutinului, străvechea așezare dăinuiește încă de pe vremea romanilor. La muzeul din Baia Sprie am văzut o ploacă, o bită și o cămașă de zale, despre care tradiția spune că ar fi aparținut lui Pinteza. Localnicii de aici cunosc și ei vitejile haiducului.

Am plecat din Baia Sprie urcând pe amelițoarele serpentine ce duc spre vârful muntelui Gutinul. Trezind prin codrii bătrâni de fag, apăreau, cu cât urcam mai sus, siluetele zvelte ale brazielor care-și înalțau vîrfurile spre lumină. Acolo sus, spre vârful muntelui, a fost cartierul general al haiducilor lui Pinteza. Fiecare locșor este legat de firul viu al tradiției. Sub pietrele acelea pleșuve era „pivnița lui Pinteza”. Ceva mai jos, „Iacul lui Pinteza”.

Am început a coborî spre Crăcești. La o răspîntie a drumului, mașina s-a oprit la „izvorul lui Pinteza”. Am coborît și am băut din apa cristalină a izvorului ce amintește viața haiducului. Am ajuns apoi la Budești, sat vechi, în care de asemeni e vie tradiția haiducului. În sat se păstrează o altă cămașă de zale și coiful lui Pinteza. După ce le-am cercetat, am coborît la drum, intrînd în vorbă cu câțiva bătrîni ai satului. Fiecare dintre ei se întrecea a ne spune câte ceva despre Pinteza. Bătrînul fierar Gheorghe Covaci, care-i și ceterașul satului, ne-a cîntat pe struncele ceterii sale, melodia molcomă a baladei lui Pinteza, pe care noi ne-am notat-o cu grijă. Se asemena ca două picături cu cea cîntată în Valea Dornelor. Moș Ion Pop-Todocău ne-a spus apoi că grozii nu ascultau cu plăcere cîntecele despre Pinteza, iar moș Covaci a adăugat că, pe vremuri, poporul nici n-avea voie să le cînte.

Totuși, împotriva voinței stăpînirii de atunci, poporul a povestit legende și a cîntat nenumărate cîntece despre viteazul haiduc.

Acum, fiind zorii unei lumi eliberate de povara asupririi luminează calea poporului, pentru care Pinteza a luptat neînfricat, se cuvine să ne îndreptăm cu drag gîndurile spre cel căruia poporul i-a zis, pe bună dreptate, Pinteza Viteazul.

Intilnire cu MIREILLE MIALHE

Mireille Mialhe

Pe Mireille Mialhe o cunoașteam de mult, deși pînă acum cîtăva vreme nu o văzusem niciodată. O știam din lucrările ei, îi cunoașteam trăsătura de penel sigură, viguroasă, din care se simțea artista luptătoare. Maturitatea politică și artistică a acestei pictorițe franceze îmi inspirase admirație și respect.

Și iată-o printre noi, la Uniunea Artiștilor Plastici, discutînd despre artă. O femeie înrădăcită, cu ochii scilpind de inteligență, cu replica scurtă, vioaie, cu mișcări ferme. Discuta cu pasiune, cu aceeași pasiune pe care o simți izbucnind, năvalnic, și în arta ei. Ne povestea despre Algeria anul 1952, completîndu-ne imaginea pe care o evocă lucrările ei și ale lui Boris Taslitzky.

Cred că Mireille Mialhe ar putea să scrie și literatură: cuvintele ei ne-au adus în față o realitate cutremurătoare. Cea a „binefacerilor” aduse de colonialiștii francezi în Algeria: mizerie cumplită, închisori, copii înfometaji, trahomă... Mi-am amintit atunci de una din lucrările ei, intitulată simplu: „Tineri muncitori agricoli”. E o pînză zguduitoare. Un lanț de copii cu trupurile acoperite de zdrențe sapă pămîntul, înghesuți unul în altul. Muncesc cu înverșunare, înspăimîntaji, ca urmăriți de o cumplită vedenie: în spatele lor se profilează, amenințătoare, imaginea vătafului, gata parcă să-i strivească sub cizmă. Primul din șirul copiilor și-a lipit aproape pieptul de pămînt și pare că, de groază, scurmă țărîna cu unghiele. Celălalt lucrează în neștire, mecanic, ca un robot, urmărind cu privirea lipsită de expresie mișcările înrăcopului. Sletși, abrutizați sînt și ultimii doi din șirul micilor agricultori algerieni. În mijlocul lor, imaginea celui de al treilea copil aduce o notă de înviore: el și-a smuls privirea din pămînt și și-o îndreaptă, mai încrezător, înainte. Simți că acest tînăr a început să gîndească, că nu acceptă resemnat munca aceasta de galeră, simți că în el se trezește ura, setea de luptă. Și senzația aceasta de creștere năvalnică a împotrivrării poporului algerian, și-o sugerează și cerul: întunecat, apăsător, el e sfîșiat tăios de o dungă de lumină strălucitoare. „Cerul înăbușitor al Algeriei coloniale se va limpezi!” — îi spune tabloul pictoriței Mireille Mialhe...

De această lucrare mi-am amintit atunci cînd dînsa ne povestea cum, în cele două luni cît a stat în Algeria, ea și Boris Taslitzky au trebuit să

lucreze pe furis, sub ochiul poliției colonialiste. În cele din urmă Taslitzky a și fost arestat. Firește, nu le conveneau guvernanților impresionantele mărturii pe care le aduceau pînzele acestor artiști.

...Am zăbovit mult de vorbă în acea seară, la Uniune. La un moment dat s-a apropiat de mine și a început să-mi discute lucrarea de mine — „Și la noi va arde lampa lui Ilici” — pe care o văzuse la Expoziția Anuală. Am rămas surprins de faptul că o reținuse. Mi-a adus o serie de observații critice, făcute cu multă ascuțime, asupra scenei înfățișate în lucrare, scenă pe care ea nu o găsea cea mai reprezentativă pentru a ilustra importanta temă a electrificării satului nostru. Aprecierile ei, deosebit de adînci, mi-au dat mult de gînd și cred că a avut dreptate. Ne-a povestit apoi ce impresie puternică i-au lăsat dezbaterile Plenarei Uniunii Artiștilor Plastici, precum și unele lucrări ale lui Corneliu Baba, Ligia Macovei, Taru...

Mireille Mialhe se află acum departe de noi, în țara ei, dar noi păstrăm încă vie impresia vizitei acestei artiste luptătoare, care ne-a adus salutul artei franceze progresiste.

Anastase ANASTASIU

pictor

Cerul Coreei și al Filadelfiei

de Maria ARSENE

Ilustrații de A. STOICESCU

MOTTO:

Micuțul coreean Chim Ciol Jun, în vîrstă de 10 ani, a fost atins și desfigurat de flăcările unei bombe cu napalm, lansată de un avion american în zona Kaisung, la 21 noiembrie 1950.

Cerul din Coreea nu se deosebește cu nimic de cerul din Filadelfia. Norii nu sînt mai albi ori mai pufoși și nici soarele nu strălucește mai puternic. Dar ca să poți face dintr-un camion această constatare, trebuie să te uiți numai în sus. Adică, să te ferești ca privirea să-ți alunece peste ruinele orașelor și satelor bombardate, pe deasupra ogoarelor incendiate și a pădurilor retezate de obuze, înșirate de o parte și de alta a șoselelor. Cum ar fi, de pildă, șoseaua care duce spre Panmunjon...

Erau patru, prizonierii din autocamion. Locotenentul Joe Parker din forțele aeriene americane, sergentul englez J. P. Murphy, dintr-un batalion aeropurtat, caporalul francez Jérôme Duval din infanterie și pilotul de vas Anastasi Macri, din marina comercială greacă.

Joe se lăsă pe spate, apoi își întinse trupul pe rogojina groasă de pe podea. Trase o dușcă zdravănă de aer în piept și rămase mai departe cu ochii agățați de marginea dantelată a unei fișii lungi și albe de nor. Dacă n-ar fi fost zguduiriile mașinii și hopurile dese pe care șoferul încerca, totuși, să le ocolească, ar fi putut crede că se află încă în Boeing-ul 26, din care sărise cu 15 luni în urmă, lăsîndu-l încă arzînd în aer.

Tot un astfel de cer era și atunci. De un albastru încrămășat, spart în câteva locuri și infundat cu ghemotoacele de vată ale norilor. A fost primul său drum deasupra unui teritoriu peste care nu trebuia să zvrile, ca la manevre, bombe de aluminiu și carton prosat, ci torpile adevărate, din fontă și oțel, de cite o jumătate de tonă. Și fiecare din ele contabilizată: ora, minutul, secunda, poziția, obiectivul și, pe cît posibil, rezultatul. Pentru a putea raporta, îndată după aterizarea pe aeroportul de bază al escadrilei...

Joe se ridică iarăși în capul oaselor și se sălta pe bancheta de lemn.

De sus, de la trei mii de metri, perspectiva Coreei era cu totul alta. Satele par pete cafenii în lacurile verzi-galbene ale cîmpurilor. Orașele sînt îngrămădiri geometrice de cutiute albe și cenușii, străbătute de vinișoare subțiri — străzile. Iar oamenii...

În spitalul de campanie și apoi în lagărul de prizonieri, noțiunea de om...

Prin vizorul împărțit și gradat al bombardierului, oamenii nu se văd mai mari ca o furnică, ca o rîmă, ori ca o gîză. Și nici nu par mai de preț ca aceste vietăți desenate și întîlnite în albumul cu poze al Ellei, fetița lui, care-l așteaptă acasă în Filadelfia.

Dar jos, în spitalul de campanie cu pereții de scînduri și acoperișul însemnat cu o cruce mare și roșie într-un cerc alb, acolo, în spitalul de campanie, unde oamenii nu-și mai poartă identitatea în tăietura ochilor, în culoarea pielii, în cifre sau în rapoarte, ci în gînduri și dureri — doctorița Te U Sin i-a spălat cu blîndețe și răbdare rana profundă din ceafă și tot atît de îndemînat i-a bandajat-o. Pînă la vindecare. Infirmiera Jun Oc Ci i-a dat să mănînce cu lingura, săptămîni întregi, ca unui

prunc. Sergentul Hon En De i-a fost partener în echipa de fotbal...

Cînd o să le spună domnilor de la bază — dacă o să-i mai întîlnească — și băieților de acasă?... O, ăstora are să le-o zică neapărat. De cum va sosi.

Old Big, bătrînul negustor de atleți, președintele clubului „The Black Aigle” din Filadelfia, l-ar cumpăra, cu 5.000 de dolari, pe Hon En De, fără să clipească.

Iar el, locotenentul Parker, primise doar 50 dolari ca să ucidă cinci mii de Hon En De... N-a mai avut timp, însă... Necunoscutul tunar coreean i-a pus capăt, chiar de la început, unei cariere de criminal pe care n-a dorit-o.

„Războiul trebuie luat așa cum e” — spunea Walt King, colonelul. Și el crezuse. Fusesse convins că războiul trebuie luat chiar așa cum este. Iată însă că la raportul din careu al bazei, ca și în ziare sau chiar în aer, războiul pe care băieții din escadrilă îl iau „așa cum e” este cu totul altul decît jos, în așezările devastate și scrumite, în școlile bombardate și transformate în cimitire de copii, în rușinea cumplită ce a simțit-o cînd a căpătat primul ajutor medical de la sanitarii ambulantei pe care o fugăriseră și o mitraliaseră pe șosea, cu treizeci de minute înainte, cele șase avioane de vîntoare din formația „Cocostîrcului”.

Ii privește umerii mici și spatele îngust ca de copil... Hon En De stă acum în dreapta șoferului, însoțindu-i pînă la punctul de schimb.

Joe își aduce aminte cum s-au cunoscut. Pe terenul de sport se disputa meciul de fotbal între reprezentativa lagărului de prizonieri numărul opt și a celor din doisprezece. Echipete erau peștrițe. Belgieni, canadieni, englezi și americani. Mai era unul de o naționalitate necunoscută, transferat de la alt lagăr. Un grec sau un turc. Un tînar înalt și brunet, care ținea cu tot dinadinsul să aperc în poartă, deși i se recomandase să evite un timp orice fel de eforturi fizice. Cu trei luni în urmă avusese piciorul în ghips. După primele schimburi de minge, caporalul a trebuit să cedeze insistențelor medicului, care-l cerea să nu mai joace.

Meciul se oprise. Băieții aveau însă o poftă nebună ca jocul să continue și astfel să poată să strige, să îndemne jucătorii echipelor, să ridă, cheltuindu-și energia și entuziasmul tineretii.

Vorbeau cu toții laolaltă, în patru, cinci sau șase limbi, într-o hărmălaie de cuvinte, propunînd jucători, refuzînd să-i accepte, contradicîndu-se unii pe alții, spre disperarea și neputința celor doi interpreți.

Atunci, un tînar coreean a intrat pe teren și s-a îndreptat cu pași elastici spre poartă. A rămas în centrul liniei trase cu var alb care unește cele două picioare ale barelor și a ridicat mîna în sus.

Vacarmul s-a potolit. Jucătorii și cei de pe margini priveau spre poartă și se întrebau cu mirare ce caută acolo tînarul îmbrăcat în salopetă și cizme cu carîmbi, cînd centrul înaintaș advers, tanchistul canadian Colberts, îi trimise fulgerător balonul, sus, în colțul stîng al barei.

Coreeanul cel tînar prinse cu îndemînare mingea, o bătu reglementar de pămînt și o retrimise, cu o lovitură de picior, înapoi lui Colberts.

Centrul înaintaș o stopă și, cît ai clipi, trase din nou de la 15 metri o nouă lovitură, în colțul de jos, din dreapta plasei.

Plonjonul portarului îi dovedi însă priceperea. Din nou mingea fu zvirlită de coreean spre Colberts. Atunci interveni Hood, parașutistul englez. Era unul din cei mai buni half-centru pe care Joe i-a văzut vreodată jucînd. Hood împinse mingea pînă la linia din fața porții care marchează cei 16 metri distanță. Plasă mingea în marginea albă, se dădu cîțiva pași înapoi și trase unul din acele șuturi formidabile cu care entuziasma întotdeauna pe spectatori. Portarul se destinse ca dintr-un arc. Mingea îl lovi în piept, ricoșă în bară și de acolo îi nimeri din nou în piept, unde o prinse strîngînd-o abil cu brațele.

Tunete de aplauze îl răsplătiră. Sergentul Hon En De din garda lagărului numărul opt a rămas, la cererea lor, portarul permanent al echipei prizonierilor pe care îi păzea.

Joe era fundaş. Și tot de atunci s-au împrietinit.

— Mai avem mult?... — întrebă Jérôme. Macri ciocăni în ferestruica din spatele mașinii și repetă prin semne lui Hon En De întrebarea. Sergentul schimbă câteva cuvinte cu șoferul care împinse gemulețul în ramă și răspunse cu o frază lungă și complicată, după care întinse trei degete.

Hon En De încercă să explice. Dar aviatorul i-o luă înainte. — Peste trei ore intrăm la punctul de schimb din Panmunjon. Iată, în zare se și văd cele șapte coline. De acolo nu avem mai mult de 80 de kilometri.

— De unde știți? — întrebă Murphy, folosind pentru prima oară după ieșirea din lagăr formula de politețe „știți”...

Joe nu băgă de seamă sau nu arătă aceasta. Informă competent mai departe:

— De pe harta aeriană. La zece minute de zbor către nord-vest se află o fabrică de mobilă. Mai vru să spună că mai erau acolo, pe aproape, două viaducte de cale ferată, un sat... Și un oraș, i se pare. Făceau parte din obiectivele primului și ultimului său zbor. Eh, a trecut. Acum se înapoiau la bază și unii din ei se vor putea repezi și pe acasă. Doar e armistițiu... Și pe dată chipul i se înveseli.

Din buzunarul hainei lungi și albastre scoase pachetul de țigări și plicul cu chibrituri. Se întoarse cu spatele împotriva curentului de aer și aprinse. Feri flacăra bețișorului în căușul palmei și trase adînc din țigară. Zvirlă în sus fumul, care se destrămă repede, și-i dădu lui Macri un pumn în spate.

— Hei, bătrîne marinare! Te apropii de casă. Peste două ore poți să te ridici în picioare și să strigi: „pămînt!”

Anastasi Macri clătina din cap cu neîncredere:

— Pînă nu mă voi vedea civil în Pireu și cu ordinul de demobilizare în buzunar, nu pot să spun că am pus într-adevăr piciorul pe pămînt.

— Și voi, Murphy, Jérôme, cotoi cu bocanci, nu spuneți nimic? — se adresă Joe celorlalți doi.

Murphy continua să tragă nepăsător din pipă, dar Jérôme se așeză mai aproape de Joe și i se adresă în idiomul „anglo-franco-italo-grec” al lagărului.

— Crezi dumneata (și Jérôme îi spune acum pentru înțîia oară de la intrare în lagăr „dumneata”) că noi... We et vous... Voi și cu noi... Tous... Vom pleca cu armistițiul acasă?...

Locotenentul Joe Parker îl lovi prieteneste în burtă.

— „The armistice does not mean peace” (Armistițiul nu înseamnă pace). Iși dădu însă seama că i-a răspuns pe englezește și reluă: „L'Armistice non paix... Moi aviator... Obligation de cannon...”

Au rîs amîndoi.
Apoi Jérôme privi înainte și se îngîndură.

★
Treceau prin mijlocul unui sat pe care șoseaua îl tăia, feliu, în două. Bombardamentele aeriene păreau a nu fi atins căsuțele de lemn învelite cu țiglă, aliniate ca pentru defilare. Dar în spatele lor, în ulițele învecinate și paralele, bănuiai, privind din fugă printre răriturile pomilor și ale grădinilor fără garduri, mușcătura adîncă a torpilelor aeriene și a minelelor cu explozie întîrziată...

Satul părea pustiu, părăsit.
Au ajuns lîngă o fîntînă. O fîntînă fără ciurătură, cu ghizurile acoperite de o coajă neagră, ciudată, murdară. Un miros greu, pătrunzător, de cadavre în putrefacție, îi întîmpină înainte să coboare din mașină.

Hon En De făcu gestul scurt al ochirii cu arma la umăr. Apoi ridică cu brațele un trup nevăzută și-l zvîrlî în gura deschisă și întunecoasă a puțului...

Cei patru prizonieri tăcură. Cuvintele, întrebările, explicațiile, le înghețaseră pe buze. Pantomina sergentului coreean era limpede și grea ca o sentință fără de apel.

Au plecat mai departe.

★
Îndată după ieșirea din sat, autocamionul se opri. În drum aștepta o femeie tînără, cu un copil de mînă.

Copilul era în vîrstă de patru-cinci ani și avea capul învelit într-un capîșon verde de lînă, care nu lăsa să se vadă decît jumătate de față, vînată și umflată.

Hon En De s-a dat jos din cabină, a ajutat femeii să se urce, apoi i-a întins copilul pe care tînăra mamă îl așeză cu grijă lîngă ea.

Au pornit iarăși. Joe privi femeia din fața lui care stătea liniștită pe băncuța de lemn și părea că nu vede pe nici unul dintre cei patru prizonieri aflați în camion.

„...Copilul a suferit un accident îngrozitor” — își spuse Joe și începu să numere în gînd tot felul de accidente posibile care ar fi putut să-i slujească căpșorul... Copilul s-a opărit cu

apă fiartă... Dar mîinile și picioarele par să nu-i fie atinse... S-a jucat cu vreo grenadă găsită pe cîmp? Ori...? Nu! Nu, nu! Asta nu se poate!...

Intoarse capul spre Macri.

— Yes, napalm! — îl informă marinarul, ghicindu-i parcă gîndul.

Subit, Joe își reaminti de Ella.

O văzu venind de la școală, cu ghiozdanul de piele, cu pantofii cei galbeni care au tălpile de crep petrecute peste ramă, cu rochița galbenă tărcată de buline roșii... În loc de cap, Ella avea chipul sluit al copilului de pe banchetă.

...Sala de cursuri a școlii de bombardament înlocui o clipă imaginea cumplită care apoi se șterse, căci peste ea se suprapuseră zidurile arse și calcinate din satul coreean...

În camion, femeia continua, indiferentă, să-și piardă privirea undeva pe șosea, în ciuda hopurilor care zdruncinau mașina, făcînd banchetele să se salte și să se aplece într-o parte.

Aviatorul se tulbură peste măsură. Nu putea să-și dezlipească ochii de la copil. Printr-o astfel de emoție nu trecuse decît de două ori. Întîi cînd s-a căsătorit și și-a dus soția de la primărie acasă, iar a doua oară...

Asta s-a întîmplat în seara cînd Mildred i-a născut o fetiță. Pe Eleanor. Pe Ella. Și iarăși parcă o văzu înaintea ochilor cu capul acela cumplit și străin lipit de gît...

— Groaznic...

Gîndi cuvîntul cu voce tare. Dar nimeni nu-i răspunse.

Se scotoci în buzunarele pantalonilor. Apoi în buzunarele hainci, fără să găsească ce căuta. Se ridică în picioare și merse, clătîindu-se, spre colțul unde se aflau bagajele. Ranița lui era deasupra. O desfăcu și scoase o pungă cu bomboane. O vărsă în palmă și cu pumnul plin se îndreptă spre copil.

— Please!

Micuțul nu se clinti. Joe mai făcu un pas, îmbie din nou băiețelul și făcu mucalît cu ochiul, așa cum îi făcea acasă Ellei, cînd fetița găsea punga cu bomboane ascunsă prin buzunare.

Invitația rămase fără răspuns. Joe se simți iarăși prost. Chiar foarte prost. Așa cum se simte un tată cînd giumbușlucurile lui nu pot obține din partea copilului un surîs.

Își dădea seama că-i stîngaci și chiar ridicol. Rămase în picioare, cu mîna întinsă, în fața acestui micuț infirm care-i zvîrlea o privire de o maturitate cumplită. O privire rece, fixă, care părea că se revarsă din adîncurile ochilor înghețați, prelungindu-i-se dincolo de sprîncenele scrumite, de pleoapele arse și umflate. Privirea aceasta Joe încercă s-o înfrunte. Dar trebui să-și plece capul.

Se uită atunci spre cei trei camarazi, cerîndu-le parcă să-i vină în ajutor. Dar nici Murphy, nici Macri și nici Jérôme nu-l susținură. Dimpotrivă. Păreau că nu-l văd.

Joe se hotărî. Vărsă bomboanele în poala copilului. Acesta tresări și-și desfăcu picioarele. Bomboanele căzură pe rogojină.

A fost prea mult pentru el. Roși pînă în vîrfurile urechilor și se așeză pe locul lui.

Hon En De, care, cu fața lipită de ferestruică, urmărise atent scena, își apăsă cu două degete ochii.

— E orb — traduse Macri.

Locotenentul tresări și băgui:

— Orb?... De ce?...

Pe dată îi pără rău că întrebase. Răspunsul veni scurt, decapitant, ca o lovitură de secure.

— Napalm!

Și Macri ridică brațul arătîndu-i înălțimile albastre.

Își aminti de baza aeriană, de aviatorii care se întorceau din zbor.

„...Am onoarea a raporta că am executat misiunea ordonată pentru ziua de... obținînd din cinci lovituri de cîte o jumătate tonă... Zburînd asupra orașului Y, în punctul nord-vest 6/14 am zvîrlit doi metri cubi napalm...”

— Doamne...!

Își încovoie spinarea ca o salcie bătută de furtună și-și sprijini fruntea arzîndă în pumni.

Acum îi era rușine de-a binelea.

★
Huruitul venea de departe, auzindu-se ca o melodie surdă formată din două note. Zgomotul se întetea și-și amplifică zvoana în ecoul văii prinse între cele șapte coline.

Copilul asculta atent, îndreptîndu-și încet trupul în direcția primejdiei...

Joe ridică capul, identificînd după auz escadrila care se apropia amenințătoare pe sus. Asculta încruntat zgomotul caracteristic și atât de familiar, dar care acum îi zgîria nervii, îl irita și-l făcea furios.

Îi vedea pe băieți, veseli sau indiferenți, în carlingile cu ferestrele mari de plexiglas, avînd pe cap căștile de piele cu urechelnițe.

Bătaia greoaie a motoarelor indica precis înălțimea și tipul uriașelor păsări de metal.

„...De sus, de la 3000 de metri, satele par pete cafenii în lacurile verzi-galbene ale cîmpurilor. Orașele sînt îngrămădiri geometrice de cutiuțe albe și cenușii, străbătute de vinișoare subțiri—străzile. Iar oamenii...”

Copilul începu, fără veste, să se agite. Întîi scînci ușor și se repezi la pieptul mamei, apoi îl prinse un tremurat. Cu gesturi calme tînăra femeie îl mîngîie vorbindu-i rar. Dar nu-l putu potoli...

Huruitul devenise acum asurzitor. Părea că acolo, sus, în văzduh, mii de cirezi de bivoli alcargă și tropăie pe o tobă uriașă.

Hon En De își puse mîna pe umărul șoferului. Mașina se opri la marginea șoselei.

Copilul fu cuprins de spasme. Se zbătea în brațele mamei, dădea din mîini și din picioare, scofînd strigăte ascuțite de spaimă.

Joe simțea cum îi năvălește singele în cap.

„Ah, dac-ar fi putut. Dac-ar fi acum pe bordul unui dintre avioanele acelea ca să le poată striga în scoica microfonului de bord: „Înapoi! Nu știți că-i armistițiu? De ce mai terorizați femeile, bătrînii și pruncii?”

— Nu-i bombardament... Acum este armistițiu... Acum este pace!...

Caporalul Jérôme încerca s-o convingă pe mamă că nu mai există pericol. Dar de emoție vorbea franțuzește. Neputîndu-se concentra suficient ca să folosească idiomul, își umflă obrazii, țuguia buzele și în cele din urmă începu să sufle repede, ca o locomotivă întîrziată. Apoi își dădu un pumn în falcă și făcu către copil:

— Pff! Gata! S-a terminat! Armistițiu! Pace!

— Peace! — aprobă Murphy, mutîndu-și muștiiul pipei în celălalt colț al gurei.

„Peace!” vru să strige și Joe, dar în clipa aceea zări peste lanurile de soia, umbrele monstroase cu boturi cîrne ale Boeing-urilor.

Tăcu. Își apăsă inima. Cadența ei era iute și puternică. Și tot acolo, prinsă de cămașă, simți cum i se imprimă în carnea moale a palmei aripile vulturului de metal cu pajură, insigna aviației americane de război.

Introduse degetele între haină și cămașă și, fără să-și ridice capul, desprinsc insigna și o închise în pumn. Colțurile ascuțite ale aripilor îi sfîșiau pielea.

Strînse și mai tare.

Scoase apoi pumnul afară, peste oblonul autocamionului. Apoi îl deschise brusc, lăsînd să alunece în drum, din palma deschisă, ghemotocul de tablă boțită...

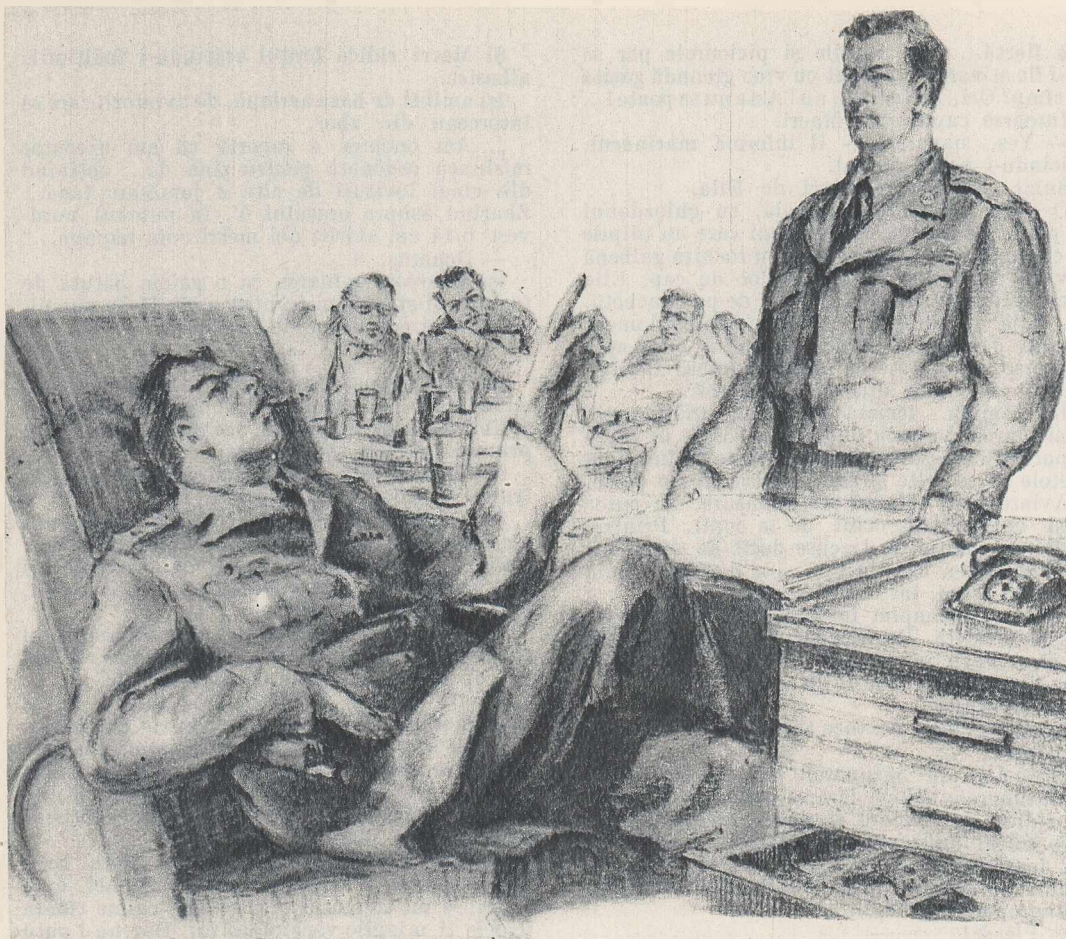
★

— Peace!

Corecana a deschis, mari, ochii migdalați. Părea că măsoară și cîntărește cuvîntul acela cu sonoritate ciudată. Cuvînt străin ca și omul din fața ei, venit fără să fie chemat, și care pleacă, — acum, după ce i-a schilodit copilul, după ce el și ai lui i-au pîrjolit țara.

— Peace! — repetă încordat Joe, în timp ce Murphy, Macri și Jérôme priveau tăcuți la el.

Tinăra mamă părea în mare încurcătura. Nu știa ce vrea străinul din mașină, prizonierul care pleca acum acasă, liber și nepăsător, și părea că-i spune ceva, că așteaptă ceva de la ea... Un răspuns, poate... Ea încercă o întrebare în coreeană, pe care abia o șopti temătoare că, de la americanul cu fața albă care stă în mijlocul mașinii și o privește atît de ciudat, iar i-ar putea veni ceva rău pentru copilul său.

— Peace! — mai spuse o dată Joe și mîngîie cu grijă umărul și mîna copilului care suspina, neostoit din plîns.

Abia acum mama înțelese. Clătina cu demnitate din cap și își strînsese și mai tare băiatul la piept...

★

De o oră erau iarăși la drum. Copilul se liniștise. Tinăra femeie își reluase atitudinea de statuie.

Lîngă o fîntînă autocamionul se opri. Intîi coborî mama. Îndată, Murphy apucă cu grijă copilul de subsuori, îl săltă și i-l trecu în brațe. Femeia mulțumi, plecîndu-și ușor capul.

Ho En De salută cu mîna la chipiu. Șoferul accelerează brusc și mașina se puse în mișcare. Joe se uită cîteva secunde la mama și copilul care rămaseră pe șoseaua învăluită de praf...

„Nu. Nu se poate. Nu se putea despărți astfel de ei.”

Bătu cu pumnii în acoperișul cabinei și, înainte ca mașina să fi fost frînată, sări, o porni la fugă. Se opri gîfîind în fața lor.

— Please...! și desfăcu pumnul în care avea un medalion oval, prins de un lanțușor subțire de argint.

Femeia îl privi fără să clipească. Copilul își virî capul în fusta mamei.

— Please...! repetă Joe, oferindu-i-l. Tinăra mamă privi fotografia minuscule: un cap bucalat de fetiță, care ridea strengărește.

Joe încercă să-i explice:

— My baby... Ella. Eleanor!

Claxonul mașinii începu să-l cheme strident. Intîrziiau.

Mama își privi copilul, apoi fotografia și iarăși copilul pe care-l smucî de mînă, făcînd un pas înapoi.

Joe vru să-i spună ceva, dar iată că ochii femeii se umplură de lacrimi, iar claxonul nu se lăsa amăgît.

Ar fi vrut să-i ceară iertare. Pentru cine? Pentru el, pentru ceilalți...

Femeia îi întoarse spatele și porni repede pe șosea. Alături, coreeanul cel mic se căznea în fuga să-i țină pasul...

Nicolas GUILLEN
poet progresist din Cuba

ȘOPÎRLA VERDE

**În marea Antilelor — mare,
Ce și a Caraibelor se cheamă —
De furii de val biclucit,
Purtînd o podocăbă de spumă,
Ce-o-mprăstie soarele cald
Și vîntu-napoi o întoarnă —
Se leagănă Cuba pe hartă —
Prelungă și verde șopîrlă,
Cu umezii ochi de smarald.**

**Îi dărul, trestii de zahăr,
Cununii de țepoase tulpine,
Dar nu-s cu-o coroană asemeni,
Căci Cuba în lanțuri se zbate...
Privînd-o din zare îți pare
Regină în mantie scumpă,
O slugă în straie cirpite
Ți-apare, mantia-ntorcîndu-i.
Mai tristă ca orice tristețe,
Se leagănă Cuba pe hartă —
Prelungă și verde șopîrlă,
Cu umezii ochi de smarald.**

**Dar tu, temnicer fără suflet,
Ce stai strajă-ntr-una pe maluri,
Să nu uiți cum scînteie-n soare
Oțelul înaltelor lăncii!
Să nu uiți al valului muget
Și limba răzmeriței crunte!
Să nu uiți că astăzi, din hartă,
Își scoate sălbatica gheară
Prelunga și verde șopîrlă,
Cu umezii ochi de smarald!**

Pe măsuță sînt înșirate sticle desfundate cu Sherry, Coca, Pipermint, Triple-sec. Cîteva platouri cu sandvișuri și fructe.

Alături de măsuță, pe scaune de paie stau cinci ziarîști și trei foto-reporteri.

Biroul are o placă de cristal gros, două telefoane la un colț și un dosar gros la mijloc.

Colonelul Springs, așezat comod într-un fotoliu de piele, conduce abil, din spatele biroului, interogatoriul.

Mestecînd fără să vatemă un colț al țigării de foi, colonelul puse cea de a zecea întrebare, care nu reprezenta în fapt decît întrebările trei și cinci, camuflate.

— Prin urmare, dumneata spui că nu te-au bătut cînd te-au luat prizonier sau în zilele retragerii? Nu? Și nici cînd, departe în spatele frontului, ai avut curajul — admirabilul curaj american — de a le cere să înceteze masacrele?

Joe se ridică iarăși de pe scaun.

— Nu am cerut acolo nimănui și niciodată ca să înceteze vreun masacru...

— Ai putut sta impasibil în fața ororilor?

— Dar n-au fost nici un fel de orori...

— Nu le-ai văzut?

— Nu.

— Atunci de unde știi că n-au fost?

— Domnule colonel... Să vă explic... Dumneavoastră credeți că...

— Îți atrag atenția că întrebările le pun eu, nu dumneata.

— Am înțeles!

— Așadar, dumneata n-ai observat nici o acțiune de teroare, de schinguire sau de masacrare a prizonierilor de către inamic?

— Nu. Niciodată.

— De ce?

— Pentru că, desigur, ele n-au existat...

— Locotenente, ai citit ziarul din țară?

— Le-am citit. Astăzi. Prima oară după cincisprezece luni.

— Ei?

— Le-am citit...

— Și nu ai să spui nimic? Sînt acolo... În „New-York Times“, de pildă, în „Chicago-Tribune“ și... Să-ți dau ultimul număr din „Life“, care este bogat în documente și fotografii.

— ...
— Declarațiile unor prizonieri sînt zdrobitoare... Majorul Wilcock povestește că unii soldați coreeni care-l păzeau în lagăr au vrut să-i mănînce urechile, ca să cunoască gustul cărnii de alb... Locotenent-colonelul Perkins a descris ziarîștilor felul barbar în care a fost îngrijit la un spital din nordul Coreei, unde intenționat s-a însemnat prea vag pe acoperiș, pentru ca aviatorii noștri să nu poată identifica și să-l bombardeze.

În clipa aceea lui Joe îi trecu prin față Hon En De, doctorița Te U Sin, infirmiera Jun Oc Ci... Copilul cu capul deform din mașină...

Continuă să tacă, cu dinții strînși și privirea fixată pe dosarul de pe birou.

— Datoria de ofițer în primul rînd și-apoi aceea de cetățean american te obligă să spui adevărul și să demaști — spuse mai departe colonelul. Iată, domnii corespondenți de presă așteaptă cu nerăbdare declarațiile dumitale... Așadar, locotenente, poți vorbi. Ai cuvîntul.

Joe respiră adînc. Era înconjurat de nouă perechi de ochi care-l pîndeau cu înfrigurare, de cinci stîlouri și obiectivul cu gît lung al aparatului fotografic, pregătît pe tripod.

Îi privi mult și pe rînd. Cu uimire. Cu silă. Și-apoi, cu ură.

Răspunse tirziu, cu glas răgușit, scrișnînd:

— Vreau să mă întorc acasă... Am un copil!

★

Undeva, într-un lagăr de „reeducare“, în S.U.A. decembrie 1953.

„...Și tătucul mai vrea să-ți spună, dragă Ella, că cerul Coreei nu se deosebește cu nimic de cerul Filadelfiei. Norii nu sînt mai albi sau mai pufoși și nici soarele nu strălucește mai tare.

Dar acolo, sub limpezimile albastre, pămîntul pîrjolit, cu oamnici, case, flori și păduri laolaltă, stă cumplită mărturie a sălbăticiiei noastre.

De aceea, tătucul îți fîgăduiește că întors acasă, va lupta și el din răspuneri pentru ca oriunde, și întotdeauna, copiii să poată privi fără teamă spre cer...”

Atenția întregii lumi șahiste este îndreptată acum spre Moscova, unde se desfășoară meciul de șah pentru campionatul mondial între deținătorul titlului, Mihail Botvinnik, și marele maestru Vasili Smislov.

Întâlnirea aceasta dintre cei mai buni jucători din lume constituie un eveniment deosebit de important pentru mișcarea șahistă mondială. Forța de joc și personalitatea șahistă a celor doi jucători este bine cunoscută, astfel că acest meci pentru campionatul mondial a fost așteptat cu cel mai mare interes de către toți iubitorii șahului.

Desfășurarea de până acum a meciului nu a desmințit așteptările. Cei doi mari maeștri sovietici au aplicat în partidele jucate cele mai noi și mai interesante idei în domeniul strategiei și tacticii șahului. Botvinnik, care după cum se știe, este unul dintre fondatorii școlii șahiste sovietice, a trebuit să-și apere titlul în fața unuia dintre cei mai buni elevi ai săi.

Chiar de la început meciul a dat loc la partide frumoase, pline de combinații complicate și dificile. Ambii jucători s-au întrecut în idei originale, care au creat situații neobișnuite, în care fantezia creatoare a fiecăruia s-a putut desfășura nestingherită. De pildă, folosirea apărării franceze de către Botvinnik în câteva partide a dat loc unui interesant duel teoretic între cei doi șahiști. Mutarea 1... e6 (apărarea franceză) este una din continuările preferate ale campionului mondial, cu ajutorul căreia a obținut numeroase victorii. De fiecare dată când a folosit această deschidere, Botvinnik a adus câte o întărire jocului negru, dar tot de fiecare dată Smislov a reușit, prin mutări îndrăznețe și surprinzătoare, să se obțină avantaj cu piesele albe. Așas-a întâmplat că, de unde după primele partide disputate campionul mondial acumula un avantaj de câteva puncte, challengerul său a reușit, în continuarea meciului, să echilibreze situația.

În momentul de față această mare dispută șahistă are o desfășurare

foarte strinsă. După câteva partide pierdute, Botvinnik a renunțat la apărarea franceză, alegând — la începutul preferat al lui Smislov: 1. e4 — alte continuări: 1... e5, 1... c5 etc. Cele două partide de mai jos ilustrează pe deplin nivelul excepțional de înalt al meciului, ele ridicându-se la valoarea celor mai remarcabile realizări în domeniul șahului.

APĂRAREA NIMZOVICI Partida 2-a din meci

Alb: M. BOTVINNIK

Negru: V. SMISLOV

1. d4 Cf6 2. e4 e6 3. Ce3 Nb4 4. e3 (Împotriva apărării Nimzovici, campionul mondial utilizează totdeauna această mutare) 4... b6 5. Ce2 Na6 (Sistemul acesta a devenit popular în urma aplicării lui de către Bronstein în meciul cu Botvinnik) 6. a3 Ne7 7. Cf4 (În partida a 17-a din meciul cu Bronstein, Botvinnik a jucat aici 7. Cg3, dar după 7... d5 8. e:d5 N:f1 9. C:f1 e:d5 n-a putut obține avantaj. Într-o partidă ulterioară cu Novotelnov, din al XIX-lea campionat al U.R.S.S., el a jucat, ca și în partida de față 7. Cf4) 7... d5 8. c:d5 (În partida cu Novotelnov, Botvinnik a jucat 8. b2, ceea ce este mai slab) 8... N:f1 R:f1 (După cum a arătat Keres, sacrificiul de figură 9. d:e6 Na6 10. e:77+ R:17 11. Db3+ Re8 12. Ce6 este răsturnat de 12... Dd7! 13. C:g7+ Rd8!) 9... e:d5 10. g4! (O mutare minunată de atac! La prima vedere s-ar părea că această acțiune ofensivă, începută înainte de terminarea dezvoltării, este riscată. Cum se va vedea însă din desfășurarea partidei, atacul este justificat de analiza concretă a posibilităților poziției. Aici ne aflăm în fața noilor idei ale școlii șahiste sovietice, asupra legăturii între deschidere și jocul de mijloc, conform cărora sfirșitul deschiderii și începutul jocului de mijloc nu au fost delimitat dogmatic de terminarea mobilizării figurilor, ci trecerea în jocul de mijloc se poate produce și mai înainte, în raport cu posibilitățile concrete pe care le conține poziția). 10... e6 (În fața ideii îndrăznețe a adversarului, Smislov nu găsește planul just. O încercare interesantă de a prelua inițiativa era 10... g5! 11. Cd3 h5 12. g:h5 Dd7 13. Df3 g4 14. Dg2 Ce6 15. Cf4 O-O-O, cum a arătat maestrul sovietic Kamışov) 11. g5 Crd7 (După 11... Ce4 12. C:e4 d:e4 13. h4, pionul e4 ar fi fost în primejdie) 12. h4 Nd6

CAMPIONATUL MONDIAL DE ȘAH

(Corect era aici 12... O-O după care înaintarea 13. e4 ar fi fost prematură din cauza 13... d:e4 14. C:e4 Ce5!, de exemplu 15. Cf6+ g:f6 16. g:f6 N:f6 17. Dg4+ Rh8 18. d:c5 Cd7) 13. e4! d:e4 14. C:e4 N:f4 (Ceva mai bine era poate 14... Dc7, dar apărarea negrului era oricum dificilă. De exemplu, la 14... Cf8 ar fi urmat 15. Ch5 Ce6 16. f4) 15. N:f4 O-O 16. h5! (În această poziție Smislov s-a gândit jumătate de oră la mutarea următoare, dar n-a găsit un plan satisfăcător de apărare) 16... Te8 17. Cd6 Te6 18. d5! T:d6 (Sacrificiul de calitate este forțat, deoarece nu merge 18... c:d5 19. D:d5 Ca6 20. g6!) 19. N:d6 D:g5 20. Df3 D:d5 21. D:d5 c:d5 22. Te1 Ca6 23. h4 (Acum calul a6 rămâne afară din joc. Botvinnik își valorifică acum avantajul cu o tehnică acum perfectă) 23... h6 24. Th3 Rh7 25. Td3 Cf6 26. b5 Ce5 27. N:c5 b:c5 28. T:c5 Tb8 29. a4 Tb7 30. Tdc3! și negrul a cedat, deoarece n-are apărare împotriva pătrunderii turnului alb pe linia 7-a.

APĂRAREA FRANCEZĂ Partida 7-a din meci

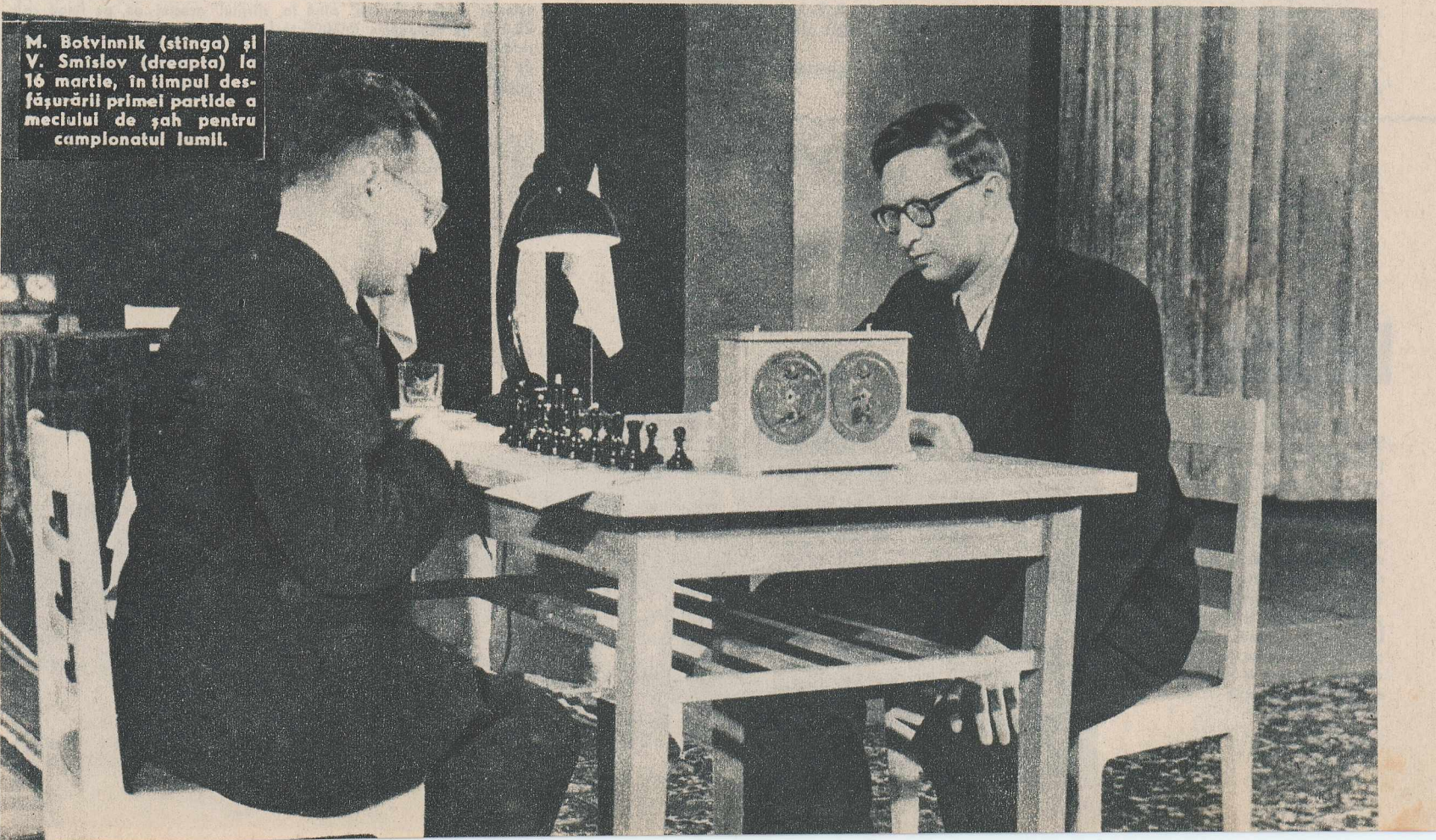
Alb: V. SMISLOV

Negru: M. BOTVINNIK

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Ce3 Nb4 4. a3 (În precedentele partide ale meciului în care s-a jucat această apărare, Smislov a ales varianta 4. e5 c5 5. a3, la care Botvinnik a răspuns cu 5... Na5. Mutarea 4. a3 este cunoscută din a 3-a partidă a meciului Alehin-Euwe pentru campionatul lumii 1935) 4... N:c3 + 5. b:c3 d:e4 6. Dg4 Cf6 7. D:g7 Tg8 8. Dh6 c5 9. Ce2 (Până aici toate mutările sînt cunoscute și analizate în manualele de deschideri. În partida citată, Alehin — Euwe, a urmat 9... Cbd7, iar continuarea cea mai bună este considerată 9... Ce6 10. Ng5 Tg6 11. Dh4 c:d4 12. N:16 D:16 13. D:16 T:16 14. c:d4 Nd7, cum a jucat chiar Botvinnik cu negrul într-o partidă cu Romanovschi, Leningrad 1938. De data aceasta, Botvinnik adoptă o altă continuare) 9... Tg6 10. De3 Ce6 11. d:c5! (Duce la câștigul temporar al unui pion și la căderea pionului negru e4, care stăpânește jocul albului)

11... Cg4 12. D:e4 Dd1 + 13. R:d1 C:f2 + 14. Re1 C:e4 15. Cf4 Tg6 16. Nd3 C:c5 17. N:h7 Th8 18. Nd3 d:d3 + (Pentru a elimina perechea de nebuni adversă, negru permite îndreptarea poziției de pion al albului) 19. c:d3 Nd7 20. Ne3 0-0-0 21. Rf2 e5 (Botvinnik se apără foarte bine. Pionul alb d3 este slab, ceea ce în combinație cu poziția mai activă a figurilor dă negrului contra-sanse) 22. Ce2 Ng4 23. h3 Nh5 24. d4! (O idee frumoasă. Dându-și seama că apărarea pionului în plus ar fi dus la o poziție pasivă, Smislov i-l dă înapoi pentru a intra într-un final avantajos, datorită pionului liber pe coloana „h” și în legătură cu aceasta a superiorității nebulului asupra calului) 24... N:e2 + 25. R:e2 e:d4 26. c:d4 C:d4 + 27. Rf2 b6 (Finalul acesta în care realizarea avantajului pozițional necesită multă precizie, va fi jucat fără greșea de Smislov) 28. Thd1 Ce6 29. T:d8+ T:d8 30. Tc1+Rb7 31. h4 Th8 32. g3 h5 33. Rf3 a5 34. Re4 Te8 35. Rf3 Th8 36. Te3 f5 37. Td3 Rg6 38. Nd2 Ta8 39. Ne3 Rc5 40. Nf6 b4 (În această poziție partida s-a întrerupt. Negrul a căutat să-și creeze contra-sanse pe flancul damei prin înaintarea pionilor săi, dar aceasta s-a dovedit insuficient pentru salvarea partidei. Finalul constituie un exemplu clasic de superioritate a nebulului asupra calului atunci când pe tablă există pionii liberi) 41. h5 (Pionul liber al albului se pune în mișcare) 41... Ta7 (Pentru a controla cîmpul h7, peste care trebuie să treacă pionul alb „h” în drumul său spre cîmpul de transformare) 42. Te3 Rd6 43. Ne5+ Rd5 44. Nb2 Rd6 45. Td3 + Rc5 46. Td2 Th7 47. Th2 Rd6 48. a4 Re7 49. g4 f4 50. T d2 și negrul a cedat. După Td5 cade și pionul a5. Finalul a fost excelent jucat de Smislov.

Urișul panou care permite spectatorilor, indiferent de locul pe care-l ocupă în sală, să urmărească desfășurarea partidelor mișcare cu mișcare. Lînga cei doi concurenți, așezați la tabla de joc, se află F. Rogard, președintele Federației Internaționale de Șah.

M. Botvinnik (stînga) și V. Smislov (dreapta) la 16 martie, în timpul desfășurării primei partide a meciului de șah pentru campionatul lumii.

fotocronica
FLACĂRII

SĂPTĂMINA CULTURII MAGHIARE

Între 9—16 aprilie s-a desfășurat în țara noastră Săptămîna culturii maghiare, prilej de întărire a relațiilor de prietenie între Republica Populară Romînă și Republica Populară Ungară.

Printre numeroasele manifestări menite a face cunoscute, în țara noastră, comorile culturii maghiare, la Casa Scriitorilor a avut loc la 9 aprilie, în prezența delegaților maghiari, o seară literară.

În fotografia de jos: un aspect de la întâlnirea prietenească dintre oaspeți și scriitorii romîni. De la stînga la dreapta: Traian Șelmaru, secretar al Uniunii Scriitorilor din R. P. R., Lajos Konya, secretar al Uniunii Scriitorilor din R. P. Ungară, Lajos Hernadi, pianist, artist emerit al R. P. Ungare, și poetul Marcel Bresslașu.

În fotografia de sus: aspect de la Expoziția cărții maghiare, organizată la Bibliotecă Noastră din Capitală.

OBIECTE UTILE

Cîteva aparate de bărbierit, executate în felurite forme, stau înșirate pe cristalul verde al biroului. Care să fie ales? Discuția se duce în jurul modelului. Iată un obiect mic, dar cîte discuții stîrnete l... În sfîrșit, prețieul învinge. Și astfel, după o discuție nu fără importanță, colectivul adunat în cabinetul directorului uzinelor „Mátyás Rákosi” din București, hotărî să treacă la producția în serie a acestui produs.

Într-o uzină mare s-a fabricat un aparat atît de mic? — se vor întrea unii. Dar puțini știu că la confecționarea lui sînt angajate mașini complicate. Pentru placa aparatului, care are șifurturi, s-au făcut 7 dispozitive și matrite. Strunguri automate execută operații fine, de precizie. Și cînd toate acestea sînt gata, plăcuțele de metal și tija (mînerul) merg la nichelaj. Baia de nichel dă aparatului finețe și lueu.

„60.000 de aparate de bărbierit vor confecționa muncitorii uzinelor „Mátyás Rákosi” pînă la sfîrșitul acestui an, pe lîngă cele 20.000 de tampeane, 160.000 tesle și cîteva zeci de mii ciocane de zidărie, care au fost livrate pînă acum. Muncitorii uzinei sînt mîndri de faptul că, alături de motoare și aparate complicate, uzina lor produce atît de multe bunuri de consum popular.

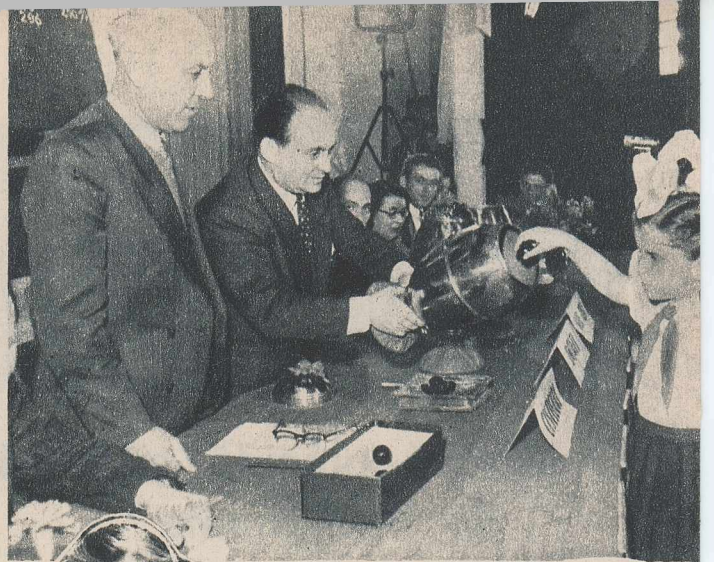
LEGUME PE LOTURI INDIVIDUALE

În cartierul „6 Martie” din Orașul Stalin — în care locuiesc și numeroși țărani muncitori — a luat un mare avînt cultivarea de legume pe loturi individuale. Cultivatorii se bucură de sprijinul Sfatului Popular orășenesc, care le crează bune condițiuni pentru executarea lucrărilor necesare dezvoltării culturilor și pentru valorificarea produselor pe piața orașului. Iată-l pe Nicolae Lupu, țaran mijloc, muncind împreună cu soția sa la executarea arăturii pe terenul pe care vor cultiva cartofi, varză și morcovi.

La consfătuirea organizată de Editura Tineretului cu tinerii scriitori în sala Casei Prieteniei Romîno-Sovietice, academicianul Camil Petrescu a stat de vorbă cu studenții Universității „C. I. Parhon”, despre romanul său istoric „Un om între oameni”.

În sala Ansamblului de Estradă al R.P.R. a avut loc la 4 aprilie, într-un cadru festiv, cea de a doua tragere la sorți a libretelor de economii cu câștiguri. Cu această ocazie numeroși depunători și-au mărit economiile cu 100%, 200%, sau 250% față de soldul mediu trimestrial al libretului lor. În fotografie: pionierii scot din urne numerele de librete cărora li se vor acorda câștigurile. În medallion: Florica Nosievici, funcționară la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin”, al cărei libret a ieșit câștigător cu 100%; depunerea ei a crescut cu 777 lei.

Plantarea cartofului cere iscusință și cunoștințe. Țăranul muncitor Teodor Radenciuc, decorat cu Ordinul Muncii cl-II, din comuna Pătrăuți, regiunea Suceava, a obținut anul trecut o frumoasă recoltă de cartofi culegînd de pe o suprafață de 20 de prăjini 7.000 kg., realizînd astfel o medie de 20.000 kg. cartofi la hectar. Revenit de la consfătuirea pe țară a fruntașilor în cultura porumbului, cartofului și sfeclii de zahăr, el împărtășește din experiența sa țăranilor muncitori din comună, care s-au strîns în jurul său, la căminul cultural.

„Cu semințele astea vei obține o recoltă bună!” Subinginerul agronom Vasile Baguleanu (dreapta) și Simion Popovici (stînga), șeful secției agricole a sfatului popular al Orașului Stalin, l-au găsit pe țăranul întovărășit Ion Boidache în toila însămînțării. Împreună, ei discută despre avantajele pe care le acordă statul oamenilor muncii din agricultură, prin preschimbarea, la bazele de recepție, a semințelor din soiuri inferioare cu semințe superioare, selecționate.

Membrii gospodăriei agricole colective „Ecaterina Varga” din comuna Foi (Regiunea Autonomă Maghiară) acordă o mare atenție culturilor de viță de vie. Anul trecut, de pe o suprafață de 2,5 ha. de vie, ei au obținut 14.500 litri vin și 2.800 kg. struguri de masă. Anul acesta, via gospodăriei se va mări cu un hectar și jumătate. Butașii de struguri, care sînt plantați în această primăvară, vor da prima lor recoltă peste cîțiva ani.

SCRITORII ȘI CĂRȚI

O lectură plăcută și plină de învățăminte*)

de M. NOVICOV

Cartile de literatură sînt foarte diferite. Sînt cărți pe care, cînd le citești, parcă le împotmolești în ele. Răsfoiești pagina după pagină, tot sperî că o să te prindă ceva, dar degeaba... Sînt și altele de cărți, pe care le parcurgi cu interes, grăbit, dar după ce le-ai isprăvit nu te alogi cu mare lucru. Sînt ca anecdotele acelea de care rizi, dar peste cinci minute ai și uitat de ce ai rîs.

Nuvela „Mlaștina” de Silviu Podină nu face parte nici dintr-o categorie, nici din cealaltă. Este o carte care, deși nu e voluminoasă, merită să spui despre ea că o citești și cu plăcere, și cu folos. Ea te ajută în viață și asta e mare lucru!

Gîndește-te, cititorule! De cum deschizi volumul află o mulțime de lucruri interesante. De pildă: într-un sat președintele sfatului popular e un țaran tînăr, capabil, membru de partid, dar este ceva nelămurit în felul cum o duce cu soția sa. Ea se gîtește în rochiile frumoase, dăruite de tatăl ei, cu soțul vorbește de sus, îl repede, iar el face. Mai apoi aflăm că și secretarul organizației de partid e cam nemulțumit de bunul său prieten — președintele. Vrea să i-o spuie, dar nu se pricepe... Președintele pleacă, iar secretarul rămîne pe gînduri. Dar din vorbele lor am aflat și altceva: că președintele e certat cu tatăl său, un țaran vrednic, stimat de tot satul, dar nu vrea să dea socoteală secretarului de treburile lui de familie. („Am crezut că avem cine știe ce de lucru, și cînd colo, vîd că-ți sfarmi capul cu prostiile astea”). „Prostiile” însă sînt cam încurcate. Socrul președintelui, un țaran înstărit, a intrat în întovărășire, dar tatăl președintelui, nu. După acesta din urmă se iau și alții. Lucrurile nu merg prea bine. Să le descurce, a fost trimis de la raion un nou instructor de partid. Iar împreună cu el, le descurcăm și noi, cititorii.

Cînd o carte îți dă prilejul să capeți învățături de la a-luțea întîmplări neobișnuite,

te încearcă o sinceră bucurie. De cîte ori nu ni se întîmplă în viață să recurgem la pilde, cînd vrem să lămurim cuiva mai bine un lucru? Chiar vorbim așa: „uite, de pildă, închipuie-ți că un om...” ș. a. m. d. Nu prea e ușor să găsești asemenea pilde bune, care să meargă drept la țintă. Și cînd o carte ți le oferă, îți vine să mulțumești calduros autorului.

De aceea merita mulțumirile noastre și tînărul scriitor Silviu Podină.

Să ne gîndim numai la cele ce le-a îndurat președintele sfatului din această nuvelă — Vasile Podaru. N-ar avea multe cusururi președintele: e activ și energic, pare cinstit. E tînăr, arătos, capabil. De ce să nu se bucare de viață, de ce să nu lucreze pe măsura tineretii și a forțelor sale?

Și, totuși, la sfîrșitul cărții îl vedem fugind din sat, noaptea, ca un țîlhar? De ce? Pentru că nu și-a dat seama la timp Vasile Podaru „că dragostea chiaburului e ca o mlaștină, te înghite cu încetul și te înecă”. Aceste cuvinte, pe care bătrînul Simeon Podaru, i le spune fiului său înainte de despărțire, cuprind în ele o prețioasă învățătură. Meritul nuvelei este că le ilustrează cu putere și cu convingere. De cîte ori acest lucru nu ni se întîmplă și nouă în viață? Se gudură pe lîngă tine cîte „un fost” și parcă numai lapte și miere e. Se declară de acord cu toate, nu are nici o pică pe nimeni pentru ce i s-a luat, dar te înduplecă smerit: să fie lăsat și el să „trăiască”. Iar a „trăi”, în

limbajul acestor respectabili „foști”, înseamnă să li se dea libertate să înșele, să exploateze, să speculeze, să defăimeze viața cea nouă și luminoasă pe care o construim. Este suficient să te lași îndușoșat de „nenorocirile” unui asemenea „fost”, și ai și căzut în laț. Iar apoi nici nu simți cum ai devenit complice. Așa s-a întîmplat cu Vasile Podaru. Intîi doar s-a înșurat cu fata „mijlocășului înstărit”. Găldău, apoi s-a lăsat convins că socrul său nu poate fi socotit chiabur, apoi l-a susținut să fie primit în întovărășire, iar apoi, nici el nu știe cum, a ajuns să-i dea și adevărate false, să-i acopere mîrșăviiile. Asta-i tot? Nu! Așa de tare s-a lipit chiaburul de sufletul lui Vasile Podaru, că pînă la urmă și el, Podaru, a început să judece chiaburește: să nu-i pese de oameni, de obște, de interesele cauzei, ci numai de interesul lui. Iată mlaștina! E greu să ieși din mocirlă. Ferește-te, omule, pînă nu ai ajuns în ea, că apoi... Așa parcă-ți spune cazul lui Vasile Podaru.

Aproape fiecare personaj din nuvelă îți transmite cîte o asemenea învățătură. Iată-l pe Rotaru, secretarul organizației de bază. De ce nu a reușit el să descurce itele care s-au învălmășit în sat? Pentru că nu s-a prea luat după oameni: în loc să vadă lucrurile în adîncime, se tot învîrtea ca mița în jurul cozii: ce e cu Vasile? Că a fost prieten cu Vasile, și că acesta a fost astfel, iar acum s-a schimbat; și de ce s-a schimbat? — și așa mai departe. A suferit mult Rotaru, dar pînă la urmă și-a înțeles greșala, iar odată cu el își îmbogățește experiența și cititorul. Și dimpotrivă: de ce a reușit instructorul raionului Martin? — Pentru că el, de cum a sosit în sat, a pornit să lege trainice fire între el și oameni. La oameni a căutat învățătura și tot oamenilor a întors-o îmbogățită. Despre acest Martin, Vasile Podaru spune că e un om care „habar nu are ce e satul”. Dar de ce tocmai el a lămurit mai bine problemele din sat, mai bine decît Rotaru, Vasile, sau chiar bătrînul Simeon Podaru, cu toții săteni sadea? Pentru că e înarmat cu ceva cu mult mai prețios decît orice: „cunoașterea” — linia partidului, încrederea în oameni, capacitatea de a se orienta just în orice situație neprevăzută, de a deosebi fără greș cine-i dușman. Cititorul învață prin Martin cum trebuie prețuită, apărută și aplicată linia partidului. Și asta e mare lucru!

Silviu Podină, autorul nuvelei „Mlaștina”, e un scriitor tînăr, abia plecat de pe băncile universității. Cînd un scriitor tînăr ne dă o carte interesantă, bine scrisă și bogată în învățături, e un prilej de mare bucurie.

Dar după lectura cărții rămîn și unele întrebări fără răspuns. Ele nu cuprind o

învățătură clară. Dimpotrivă, încîlcesc și alte învățături. Asta scade valoarea cărții. De pildă, cititorul pe drept cuvînt se întreabă: de ce bătrînul Simeon Podaru, un om atît de drept, cinstit și iubitor, care de dragul cauzei înfruntă și pe propriul fiu, de ce acest om nu face nimic pentru a-și salva fiul, de ce nu are nici o licărire de dragoste pentru unica lui nepoată? Cîte unul ar putea răspunde: dar ce, nu sînt în viață oameni atît de aspri? Ba sînt, dar dacă mi-i arăți, trebuie totodată să mă ajuți să învăț și din ce au mai bun, și din ce au mai rău. De ce însă autorul iartă lui Simeon Podaru această asprime? Sau: bun și iscusit instructor e tovarășul Martin. Dar de ce cînd vine în sat, după ce a grăit cu oamenii și s-a dumșit oarecum, de ce după aceasta, el, care știe că predecesorul său a fost un fiu de chiabur azvîrlit din partid, de ce nu-și împlinesc elementara datorie: de ce nu lămurește și pe Rotaru, și pe Vasile Podaru, și pe alți comuniști, despre ceea ce a stricat fostul instructor și despre ce este de îndreptat? Tocmai pentru că-și face pe jumătate datoria, și personajul pare zugrăvit doar pe jumătate. E atît de cald, uman, atrăgător cînd vorbește cu Simeon Podaru sau cu cîte un alt bătrîn, dar este rece, aproape schematic, ori de cîte ori vorbește cu Rotaru sau Vasile Podaru.

S-ar mai putea găsi și alte umbre în nuvela lui Silviu Podină, dar acestea sînt doar umbre. Miezul e bogata învățătură pe care o cuprinde cartea.

La noi se spune cîteodată: „cartea asta are un conținut bun, dar forma e slabă”. Ca și cum conținutul ar putea ieși la iveală altfel decît prin formă. Sau se mai zice: „în această lucrare, pe lîngă un conținut bun, există și o formă aleasă”. Și cîte un critic, după ce povestește lucrarea, începe să-i „analizeze” forma. Noi credem că așa ceva nu are rost. Căci dacă o carte îți transmite cu putere și în mod convingător un conținut bogat, înseamnă că și forma e aleasă. Așa e și cu nuvela „Mlaștina”. Ideile ei ajung pînă la cititor și-l conving tocmai pentru că sînt întruchipate în personaje vii, care se mișcă liber, nesilit, al căror univers sufletesc este dezvăluit multilateral. Dacă Silviu Podină n-ar scrie așa, nimic n-ar putea să ne spună prin ceea ce scrie. Autorul a privit în adîncime unele aspecte ale vieții, a căutat să le deslușească înțelesul în lumina învățăturii partidului, iar apoi, cu multă pasiune, a transmis unele adevăruri de care poporul are nevoie. De aceea a reușit. De aceea cartea sa trezește ecouri în gîndurile și sufletele oamenilor din popor, de aceea îi îndeamnă la fapte bune în lupta pentru zdrobirea forțelor vechi și victoria celor noi.

ȘANTIER LITERAR

Planuri mai vechi și
mai noi...

După un sfert de secol de ucenicie literară, anul aceasta m-am gîndit cu adîncă seriozitate la genul scurt: schița și nuvela. Am ajuns la încredințarea că, spre a putea spune mult cu puține vorbe, îți trebuie măiestria șefurilor de diamante. Mă consider ucenic umil la marea școală a clasicii; încă n-am dat nimic de soi din experiența genului scurt.

Cartea de capetenie a anului meu literar e romanul „Cine seamăna vînt...”. E vorba în el despre transformarea vieții sătești. M-am plecat cu seriozitatea anilor asupra fiilor omenești desceise și sper că voi elimina șabloanele care au fost atît de bătătoare la ochi în alte lucrări ale mele. Lupta cu vechile balasturi, — naturalismul, misticismul, patima descrierilor de natură interminabilă, regionalismele, — nu a fost și nu este de loc ușoară.

După „Cine seamăna vînt...” voi relua romanul „Măruța”, părăsit vremelnic.

Mă gîndesc cît de bine au făcut cei ce și-au început scrisul cu genul scurt! Schița, nuvela, îți dau disciplină în gîndire, te obligă la sinteza caracterelor și acțiunilor. Cred că drumul firesc al prozatorului e de la schița. — prin nuvelă și povestire, — la roman. Este o simplă părere, bazată însă pe o experiență: o împărtășesc celor mai tineri ca mine în ucenicia scrisului. Dacă le poate fi de folos, bine; nu, — iarăși bine! Alte proiecte nu mai am; sau, cel puțin nu mi le fac încă, pînă nu duc la bun sfîrșit vechile planuri. Un scriitor are totdeauna ceva de spus. Nimic din ce se petrece în jur nu-i rămîne străin; artistul nu poate imita pe astronomul tipic care se mulțumea cu harta cerului; el trebuie să stea neîncetat la confluența fortunilor. Cartea e sinteză a contemporaneității. Sînt afirmații mari și fiecare din noi le confirmă după zestre ce o are. O zestre poate crește sau scădea. Trebuie să avem grijă să ne-o creștem neîncetat și să dăm cărți din ce în ce mai bune.

Aplecarea asupra genului scurt o socotesc o reluare a meșteșugului, un alt debut în literatură.

Eusebiu CAMILAR

*) „Mlaștina” — nuvelă de Silviu Podină. E.S.P.L.A.—1953.

CERCETĂTORI AI COMORILOR ARTEI POPULARE

Convorbire cu tovarășul Sabin DRĂGOI
directorul Institutului de Folclor

Cu prilejul împlinirii a cinci ani de la înființarea Institutului de Folclor, ne-am adresat tovarășului Sabin Drăgoi, maestrul emerit al artei din R. P. R., directorul Institutului, rugându-l să vorbească cititorilor noștri despre unele aspecte ale activității desfășurate de această instituție culturală, precum și despre perspectivele ei de dezvoltare în viitor. Publicăm mai jos declarațiile tovarășului Sabin Drăgoi.

Inițierea, în 1949, a Institutului de Folclor a corespuns unei necesități vitale a vieții noastre culturale. Procesul de formare a noii culturi, cu un conținut socialist investimintat într-o formă specific națională, implică o cunoaștere temeinică a folclorului. Or, este bine cunoscut disprețul ciocoiesc pe care îl manifestau guvernânții burghezi față de studiul cîntecului, versului și jocului popular; cea mai mare parte a culegerilor sau a cunoștințelor existente în trecut despre creația populară, se datoresc nu vreunei inițiative oficiale, ci unor cercetători inimoși, care, fără a avea o pregătire de specialitate, și în pofida vitregelor condiții oferite de cîrmuirea burghezo-moșierească, au cules cu drag și au studiat cu pasiune arta poporului nostru. De aceste culegeri sînt legate numele unor înaintași ai noștri, ca Anton Pann, Vasile Alecsandri, Alex. Berdescu, Dimitrie Vulpiu, Teodor Burada, Gh. Voevidca, D. Gh. Kiriac, Ion Vidu, Bela Bartok, Gh. Fira și alții.

Institutul de Folclor îi revenea deci sarcina de a porni la culegerea și studierea științifică — pe regiuni, genuri și probleme — a folclorului nostru, pentru ca apoi, redat poporului într-o formă superioară, rezultată din prelucrările măiestre ale compozitorilor, să contribuie nemijlocit la dezvoltarea și îmbogățirea creației noastre artistice.

La această muncă au purces, în primăvara anului 1949, cei opt specialiști pe care îi avea pe atunci Institutul, (astăzi avem 36), călăuzindu-și activitatea după experiența savanților folcloriști sovietici din cadrul Institutului de Etnografie din Moscova și a Conservatoarelor din Moscova și Leningrad.

Cercetările pe teren ale Institutului s-au îndreptat mai cu seamă spre acele „locuri albe“ de pe hartă care marcau regiuni nestudiate din punct de vedere folcloristic. Cercetătorii noștri au cules material interesant în comunele Hălăucești-Roman, Covăsint-Arad, Clejani-București (această ultimă culegere cu scopul de a putea participa documentații la discuția inițiată de Uniunea Compozitorilor asupra caracterului folcloric al mu-

zicii lăutărești). Tot în 1949 au fost începute studiile asupra noii creații artistice a poporului nostru, apărută în anii puterii populare, făcîndu-se culegeri în gospodăria agricolă colectivă „Scînteia“ din leud (Maramureș), în comuna Bătrîni-Teleajen și în satele gorjene.

Cercetările întreprinse au dovedit că folclorul nostru nou se bazează pe tradițiile înaintate ale creației populare, care este într-un permanent proces de dezvoltare și înnoire. Elementele noi au apărut mai ales în folclorul literar, poporul creînd, pe melodii vechi, texte noi, închinat Republicii noastre Populare, dragostei pentru Uniunea Sovietică, transformării socialiste a agriculturii, luptei pentru pace și împotriva exploatarelor etc.

În ce privește noul folclor muzical, odată cu tendința de a se crea îndeosebi cîntece optimiste, vesele, s-a observat în interpretare o mișcare mai vioasă, mai regulată, o simplificarea melodiei în sensul purificării ei de acea ornamentație încărcată, cu specific regional, care făcea dificilă comunicarea melodiilor dintr-o regiune în alta.

O deosebită preocupare a Institutului a constituit-o studierea folclorului minorităților naționale din țara noastră — folclor cu desăvîrșire ignorat odinioară. În colaborare cu cercetătorii de la filiala din Cluja Institutului (care a luat viață, puțină vreme după înființarea Institutului), au fost realizate culegeri și studii asupra folclorului ciangăilor de prin părțile Bacăului, apoi, în colaborare cu Casa Centrală a Creației Populare, s-a cercetat folclorul tătarec, turcesc și bulgar din Dobrogea. În ultima vreme s-au făcut culegeri în Hunedoara, Baia Mare, Iași, Moldova de Nord etc.

Rezultatele acestor cercetări vor fi concretizate într-o serie de volume — unele dintre ele aflate deja sub tipar, ca: „Instrumente populare românești“, „Antologie de doine și cîntece“, „Folclorul ciangăilor“, „Vechi cîntece despre voinici“, „Cîntece populare culese de Anton Pann“. Altele se află în curs de pregătire.

Un aspect important al activității Institutului l-a constituit alcătuirea și în-

COLȚUL INOVATORULUI

DUȘUL DE AER

Pentru ca muncitorii să poată lucra în interiorul focarelor — pentru curățirea de zgură a suprafeței cămăntizilor și țevilor — cazanele se sting și se așteaptă uneori câteva zile ca temperatura să scadă la 50°—60°. Dar și în acest caz, un muncitor nu poate lucra în interiorul focarului mai mult de 20 minute, timp după care el trebuie să iasă afară și să se odihnească aproape o oră.

Institutul de Cercetări Științifice pentru Protecția Muncii, de pe lângă C.C.S., analizînd această problemă, a pus în studiu, pe baza documentației sovietice, realizarea unei instalații care să creeze condițiuni favorabile muncitorilor care lucrează la temperaturi mari.

În urma cercetărilor efectuate de inginerii și tehnicienii Institutului, s-a realizat o instalație cu ajutorul căreia temperatura este menținută la cel mult 30°, astfel că timpul de lucru continuu al curățitorului în focar se mărește ajungînd la 40—60 minute.

Instalația se compune (în linii mari vorbind) dintr-un ventilator centrifugal acționat de un electromotor, dintr-un tub metalic flexibil și dintr-un tub de cauciuc terminat cu un pulverizator. Așezată pe un cărucior și avînd o greutate relativ mică, instalația poate fi transportată de

un singur om. Manipularea ei nu necesită personal de specialitate.

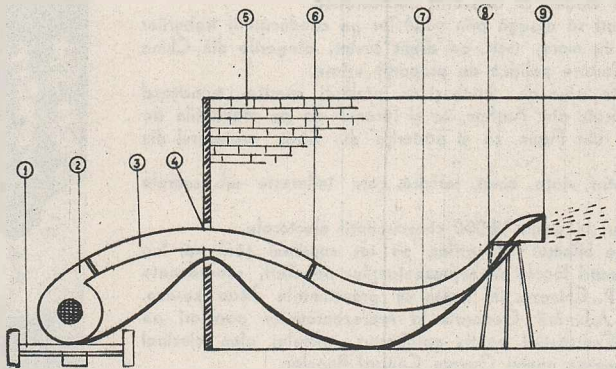
Ventilatorul folosește aerul din încăpere — avînd de obicei temperatura de 25°—35°. Înainte de a pătrunde în cuptor, după trecerea prin tubul flexibil, aerul e răcit cu ajutorul unei perdele de apă pulverizată. Picăturile pulverizate se evaporă în cuptor, scăzînd astfel și mai mult temperatura. Apa e adusă printr-un tub de cauciuc prevăzut cu filtru. Tubul e înfășurat pe un tambur — care se află alături de ventilator — și în momentul funcționării se leagă la cea mai apropiată conductă de apă.

Curentul de aer e îndreptat spre partea superioară a corpului muncitorului. Direcția curentului de aer poate fi variată prin mișcarea tubului flexibil.

Chiar cînd muncitorul lucrează în imediată apropiere a perdelei de apă, îmbrăcămîntea lui nu se udă, căci picăturile de apă căzute pe haină se evaporă numai decît.

Această instalație demonstrează încă o dată că, în statul nostru democrat-popular, grija față de om și crearea unor condiții din ce în ce mai bune de muncă, formează obiectul unei permanente preocupări a partidului și guvernului nostru.

Ing. Victor VOICU

1. Căruciorul, 2. Ventilatorul centrifugal, 3. Tubul metalic flexibil, 4. Orificiul de intrare a lucrătorului în cazan, 5. Cazanul (focarul), 6. Flanșă de legătură a tubului flexibil, 7. Furtun de cauciuc, 8. Treped, 9. Gură de regulare cu duze.

drumarea orchestrei populare „Barbu Lăutaru“, care s-a bucurat de mari succese în turneele întreprinse în străinătate.

În prezent, Institutul de Folclor posedă un cabinet de consultare, care stă la dispoziția scriitorilor, compozitorilor, coregrafilor, un „fond documentar“ format din manuscrisele vechi ale folcloriștilor, precum și o fonotecă, cuprinzînd 60.000 de piese folclorice. Această arhivă vie clasează Institutul, în ce privește cantitatea documentelor existente, drept primul din lume. Străduințele noastre actuale se îndreaptă spre valorificarea comorilor de artă populară culese de pe tot cuprinsul țării, astfel încît cercetările noastre să contribuie în mod creator la cunoașterea științifică a folclorului nostru, la valorificarea lui de către artiști în formele superioare ale artei muzicale, coregrafice și literare.

Camera de control a studioului de înregistrări. În fotografie: tov. Paul Ciocos, inginer de sunet, și C. Enișteanu, tehnician.

CHINA NOUĂ

votază

Tovarășul Mao Ţe-dun, Președintele Guvernului Central Popular al Republicii Populare Chineze, votând la una din circumscripțiile electorale din Pekin.

Cei mai buni dintre oamenii muncii din China au fost propuși drept candidați în alegerile pentru adunările locale ale reprezentanților populari. În fotografie, muncitori și muncitoare de la o fabrică de vopsitorie din Șanghai cercetează cu interes listele de candidați.

Pe teritoriul de necuprins al țării celor cinci sute de milioane de chinezi liberi, continuă să se desfășoare de mai multe luni alegerile generale pentru adunările locale ale reprezentanților populari.

Niciind în istoria sa milenară, marele popor chinez nu a avut pînă acum prilejul de a-și spune liber cuvîntul prin votul său. Acest lucru se petrece pentru prima dată în actualele alegeri generale, primele alegeri cu adevărat democratice.

Numărul celor care sînt chemați să aleagă prin votul lor pe conducătorii treburilor obștești la orașe și sate este atât de mare, încît, pe drept cuvînt, alegerile din China nouă pot fi considerate ca o manifestare politică de proporții uriașe.

Votază astăzi cu încredere în ziua de mîine și cu nădejdi sporite muncitorul fruntaș de la noul combinat metalurgic din Anșhan, ca și țărănul de pe plantațiile de bumbac din sudul Chinei, minerul din Fușun, ca și păstorii din Tibet, profesorul din Pekin, ca și pescarul din Hainan.

China întreagă votează pentru viața nouă, fericită, care înflorește sub soarele rînduieților populare.

Pînă acum au avut loc alegeri în peste 18.000 circumscripții electorale.

În luna mai, cînd se va face bilanțul alegerilor, pe tot cuprinsul țării vor lua ființă nu mai puțin de 250.000 adunări locale ale reprezentanților populari, subordonate Guvernului Central Popular al R. P. Chineze, în frunte cu președintele Mao Ţe-dun. Se va trece apoi la convocarea Adunării Generale a reprezentanților populari pe întreaga Chină, pentru întocmirea Constituției, pentru aprobarea primului plan cincinal de dezvoltare a țării și pentru alegerea noului Guvern Central Popular.

Acum, cînd pretutindeni în China alegerile sînt în toi, un entuziasm de nedescris domnește printre oamenii muncii, care au inițiat o vastă campanie de întrecere socialistă în cinstea alegerilor.

Milioanele de cetățeni ai Chinei Populare vin în fața urnelor pentru a-și exprima hotărîrea de a duce mai departe lupta pentru apărarea și dezvoltarea mărețelor drepturi și libertăți cucerite sub conducerea glorioasă a Partidului Comunist Chinez, organizatorul și inspiratorul victoriilor epocale ale poporului iubitor de libertate și pace al Chinei noi.

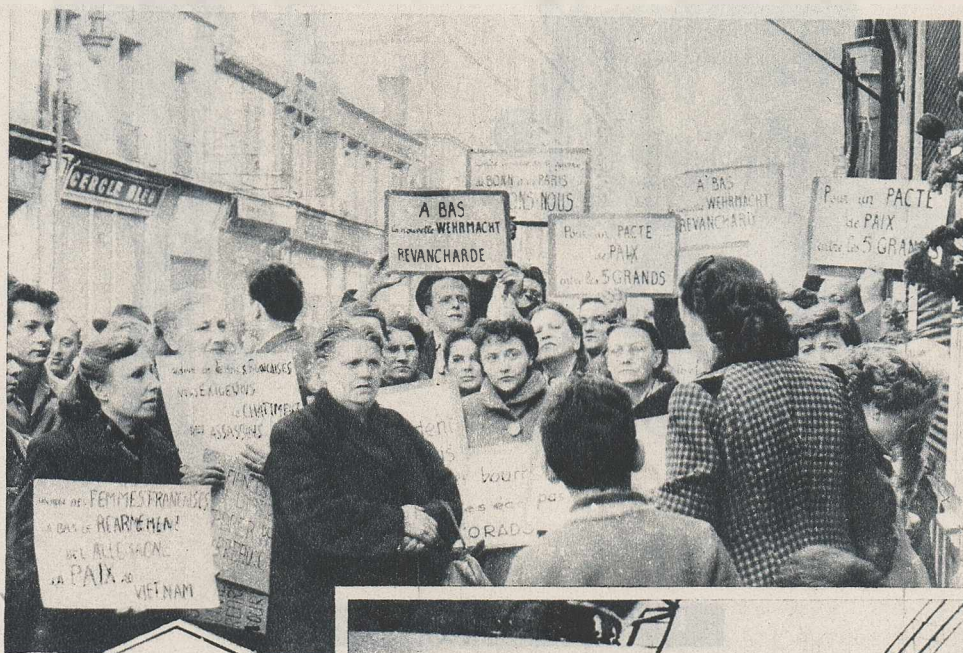
Toate minoritățile naționale și cetățeni aparținînd tuturor cultelor din R. P. Chineză au dreptul de a-și alege deputații. În fotografie, un aspect de la înregistrarea alegătorilor musulmani, la Harbin.

Sărbătoare în regiunea minelor de cărbuni din Fușun; minerul fruntaș Cen Hai-gan, care a fost ales deputat, este întîmpinat cu flori și purtat pe brațe de către tovarășii săi de muncă.

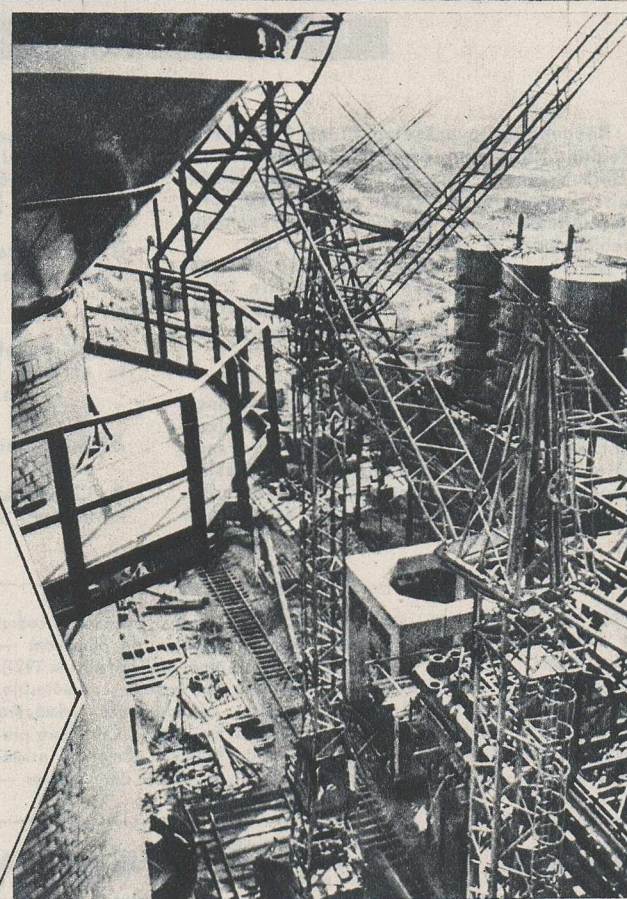

Armata Populară Vietnameză — care dă lovituri necruțătoare colonialiștilor francezi și uneltelor lor boadoaste, eliberându-și patria de sub robia colonială — este înconjurată de dragostea întregului popor. În fotografie: comandantul-șef al Armatei Populare Vietnameze, generalul Vo Nguyen Giap, în mijlocul unui grup de pionieri vietnamezi veniți să-l feliciteze pentru victoriile obținute în lupta pentru libertate.

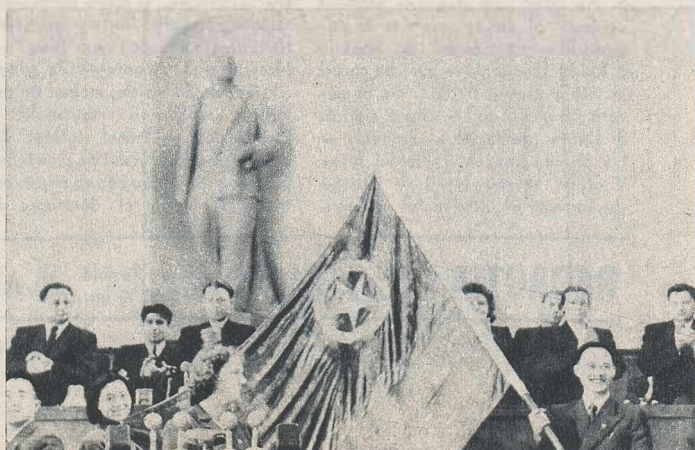
Franța întreagă este cuprinsă în aceste zile de clocotul acțiunilor populare de protest împotriva ratificării tratatelor militariste de la Bonn și Paris. În fotografie: o întrunire de stradă organizată de gospodinele franceze într-unul din cartierele Parisului. Participantele la întrunire înferează politica de refacere a mașinii de război germane.

La Fürstenberg pe Oder se înalță una din cele mai mari construcții ale planului cincinal al Republicii Democratice Germane: combinatul metalurgic „Ost”. În cinstea celui de-al IV-lea Congres al Partidului Socialist Unit din Germania, care a avut loc recent, muncitorii acestui uriaș combinat au obținut o serie de noi și însemnate succese. Producția acestui gigant al metalurgiei crește necontenit. În 1955 ea va fi de 900.000 tone oțel brut. În fotografie: un aspect al șantierului combinatului „Ost”.

AL XII-LEA CONGRES AL COMSOMOLULUI

Cel de al XII-lea Congres al Comsomolului, care a avut loc în zilele de 19 — 26 martie 1954 în marele Palat al Kremlinului, a constituit o impunătoare trecere în revistă a realizărilor minunate ale tineretului sovietic, constructor entuziast al comunismului. Peste 1.300 de delegați, aparținând tineretului a 45 de naționalități, au luat parte la lucrările Congresului, transformând dezbaterile acestuia într-o profundă analiză critică și autocritică a întregii activități desfășurate în ultimii 5 ani de Uniunea Tineretului Comunist Leninist din U. R. S. S., care numără azi 18 milioane de membri. Exprimând atașamentul călduros al întregului tineret sovietic față de cauza triumfătoare a comunismului, rezoluția celui de al XII-lea Congres al U. T. C. L. asigură Comitetul Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice că și pe viitor Comsomolul va depune toate eforturile pentru a îndeplini până la capăt sarcinile mari și de răspundere trasate de partid și își va spori contribuția la lupta întregului popor pentru construirea societății comuniste în Uniunea Sovietică. În fotografia de sus: aspectul sălii de ședințe din marele Palat al Kremlinului, în timpul desfășurării Congresului Comsomolului. Delegați ai tineretului din 34 țări ale lumii au participat la Congres, salutând această măreață manifestare a forței tineretului din U. R. S. S. În fotografia de jos putem vedea pe reprezentanții Noii Ligi Democratice a Tineretului Chinez, oferind Congresului, în semn de prietenie, un drapel de onoare și daruri trimise de tineretul Chinei noi.

JOCURI DISTRACTIVE

ÎN ATENȚIA PARTICIPANȚILOR LA AL DOILEA CONCURS

Termenul cel mai depărtat de trimitere a tuturor dezlegărilor este 15 mai 1954. Pentru participanții din provincie se ia în considerare data indicată de ștampila poștei.

Dezlegările trebuie să fie însoțite obligatoriu de toate cele șase bonuri de participant apărute în revistă.

Se atrage atenția că toate jocurile din primele cinci serii ale concursului (numerele 2; 3; 4; 5 și 6 ale revistei) sînt alcătuite pe baza principiilor vechii ortografii, dar cele din seria VI-a (nr. 7 al „Flacărilor”) sînt lucrate în conformitate cu noile reguli ortografice ale limbii române și trebuie dezlegate ca atare.

În textul explicativ al jocului „Știți să compuneți cuvinte încruciate?” (apărut în „Flacăra” nr. 5/1954) adăugați: „Așezați desenul în poziția care vă convine și abia pe urmă introduceți în careu cuvintele indicate”.

Dezlegările jocurilor din al doilea concurs și lista premianților vor fi publicate în nr. 12 din 15 iunie 1954 al revistei.

În ceea ce privește cel de al treilea concurs de jocuri distractive al „Flacărilor” rugăm cititorii să urmărească atent revista, întrucît în scurt timp vor apărea primele serii ale acestuia.

PEISAJ CARTE DE VIZITĂ FLOAREA

FLOAREA T. OPREȘCU

Spuneți ce ocupație are tovarășul de mai sus și în ce oraș locuiește?

PEISAJ DE PRIMĂVARĂ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

1	F	L	O	A	R	E		C	O	C	O	R	I
2	L	A	S	T	A	R	E		G	V	S	E	V
3	V	L	T	I	M	A		P	O	I	E	N	E
4	T	E	L		V		I	A	R	B	A		S
5	V	A			P	R	I	E	R		V		C
6	R		M		F			M	I	R	O	S	
7	A		A		L		T	A					T
8	S	S	T		E	L	A				A	M	I
9	I	T	I	S		A	L	D	A				U
10			E	S	E	C			V	I	R	D	A
11	E	R	O	N	A	T			M	U	R	M	U
12	A	P	R	I	L	I	E			S	O	A	R
13													

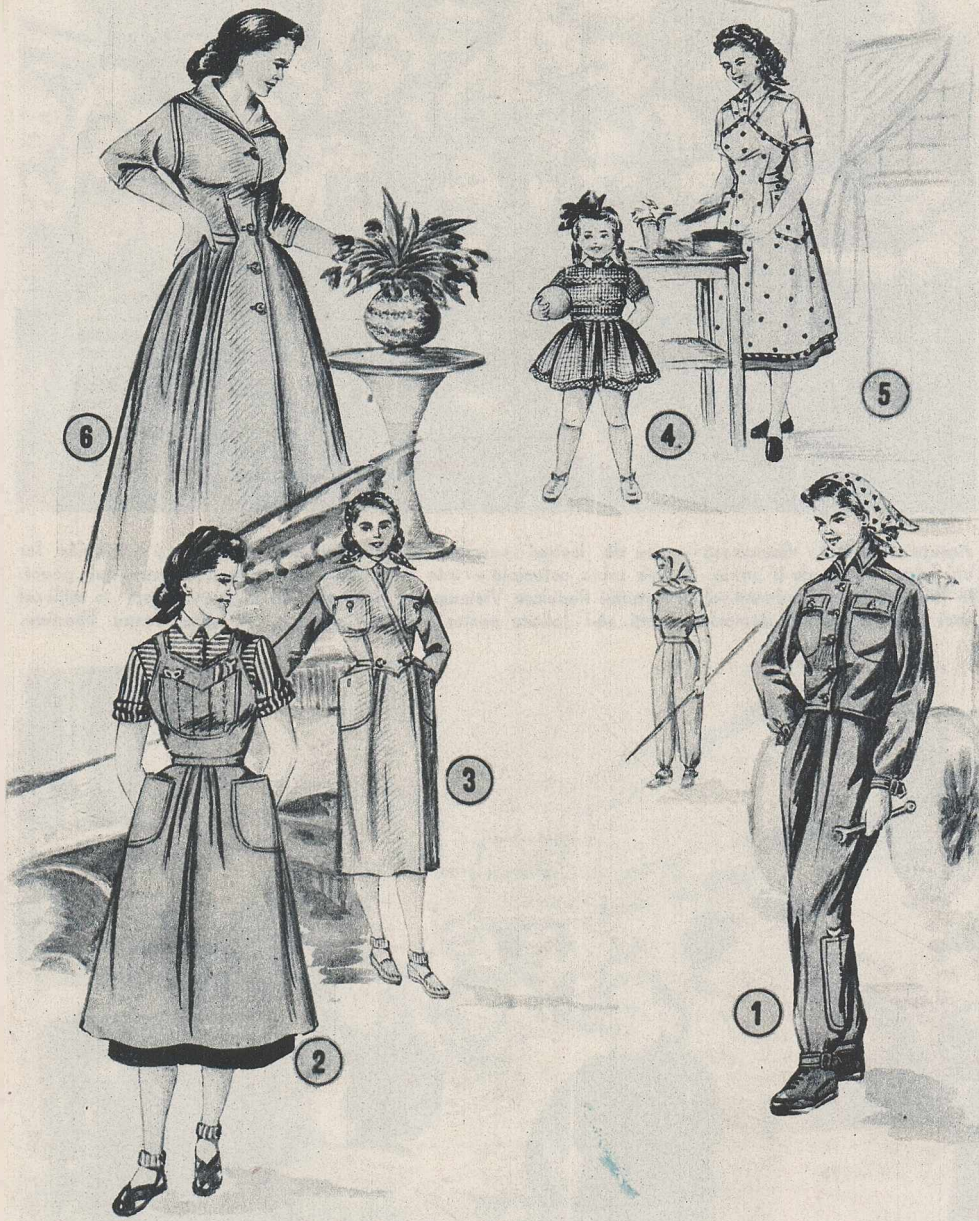
ORIZONIAL:

1. Podoabă a naturii, apare odată cu luna aprilie — Păsări călătoare care se îndreaptă primăvara de la miazăzi către nord. 2. Soli ai primăverii — Dramaturg sovietic, autorul piesei „Primăvara la Moscova”. 3. 31 mai — În luminizuri de pădure, primăvara a adus covoare mai de iarbă verde și flori. 4. Arbori care înflăoresc spre sfîrșitul primăverii și ale căror flori răspîndesc un miros foarte plăcut — La sîrbătoreala primăverii, pămîntul înviorat și-a pus pieptarul nou și verde ca smaraldul. 5. Au întors pe dos... — Domnul verdeții, al doilea cavaler al primăverii — La margini de păduri! 6. Rîu în Germania — Simț pe care-l încîntă parfumul florilor de primăvară. 7. A aștia — Literă cirilică. 8. Liniște prelungită — Pronume — Un prieten francez. 9. Fiul lui Tereu și al lui Procne (y—i) — Cinepă de toamnă — Rîndunelul cu care

nu se face primăvara. 10. Greș — Șanțuri în care primăvara se strîng apele provenite din topirea zăpezilor. 11. Cu siguranță, aici cuvîntul este greșit! — Cîntecul apelor înflorite de zefirul primăverii. 12. În plină primăvară! — În armura-i de aur strălucitor, Făt-Frumos scutură cenușii zilelor de iarnă, luminînd potecile primăverii. 13. Cîntăreț al primăverii.

VERTICAL:

1. Ștregari cu aripi pictate și pudrate, zbenguindu-se în lumină aurie a soarelui de primăvară — Rîu în Iliricum. 2. Cupe multicolore răsărite prin iarbă, în care primăvara își toarnă noaptea roua (sing.) — Neroditor. 3. Armate — Pe ramuri mlădioase de salcie, muguri de pufl vestesc schimbarea anotimpului. 4. Cai frumoși — Primul cîntăreț din noi — Albastrul cerului de primăvară. 5. Crenguțe asupra cărora primăvara își arată puterile ei dătătoare de

La locul de muncă și acasă

Răspundem tovarășelor Elena Ponoabă și Reghina Kuperman, de la fabrica de tricotate „Bela Breiner”, care, în cadrul unei consfățuirii organizate de revista noastră, au cerut să publicăm modele practice de îmbrăcăminte pentru lucru și acasă.

Dorința lor este îndreptățită, deoarece azi în atelierelor spațioase și curate ale întreprinderilor noastre socialiste, salopetele, șorțurile și halatele prost croite nu-și mai au loc.

1. Salopetă din două piese pentru muncitoarele tractoriste și mecanici. Pantalonii sînt croiți dintr-o singură bucată cu vesfa, care se încheie pe umeri în doi nasturi (model 1 b). Bluza are buzunare largi, ascunse, marcate de țighele. Mîneca este croită dintr-o singură bucată cu platca.

2. Șorț special pentru muncitoarele textile. În buzunarul de sus, despărțit prin țighele, se pun foarfece, cîrlige etc., iar în cele de jos, resturile de ață.

3. Halat practic pentru laborator sau birou. Vara poate fi purtat și fără bluză, fiind croit chimono.

4. Pentru fetița noastră, o rochiță din material în carouri, în culori vii. Gulerușul alb dă o notă veselă rochiței.

5. Șorț practic pentru bucătărie.

6. Capot lung din material uni. Răscroiala mînecelor este țighele pe față, la fel și gulerul.

viață — Pomii s-au dezmoțit și mercurul urcă treptele două cîte două! 6. Epocă — Apare pe scoarțele unor pomi... — Tragere la țintă. 7. Cămașă cu flori și fluturi — Servește la scoaterea vinului din butoaie — Dînsa. 8. Renumit oraș al violetelor — O dimineață scurtă.

9. Pămînt arat și semănat în cadrul muncilor agricole de primăvară — Celebru tenor italian (mort în 1921). 10. Culcușuri lucrate cu măiestrie, în care se instalează primăvara oaspeții înaripați — Cer care prevestește belșugul ploilor de primăvară. 11. Personaj din vechime —

Primăvara, în cuiburi lângă păsările — lubit. 12. Animal din nordul îndepărtat — Curs — Cornișele fragede ale plantelor în care primăvara dospește viața nouă. 13. Ghiociei din zăpadă! — În primăvara vieții. Cuvinte mai puțin cunoscute: EAC; TÎLV; OSEA.

REDAȚIA: BUCUREȘTI Căsuța Poștală 56
PIAȚA ȘCÎNTEII Tel. 7.60.70 Int. 1784

ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la secțiile regionale de difuzare a presei.

PREȚUL ABONAMENTELOR:

3 luni: 9 lei
6 luni: 18 lei
un an: 36 lei

Institutul de cercetări textile, pielărie și cauciuc aduce un aport prețios în lupta pentru îmbunătățirea calității produselor, bunuri de larg consum.
În fotografie : într-unul din laboratoarele Institutului, ingineră Alexandrina Pridie analizează la fotocolorimetru calitatea coloranților.

